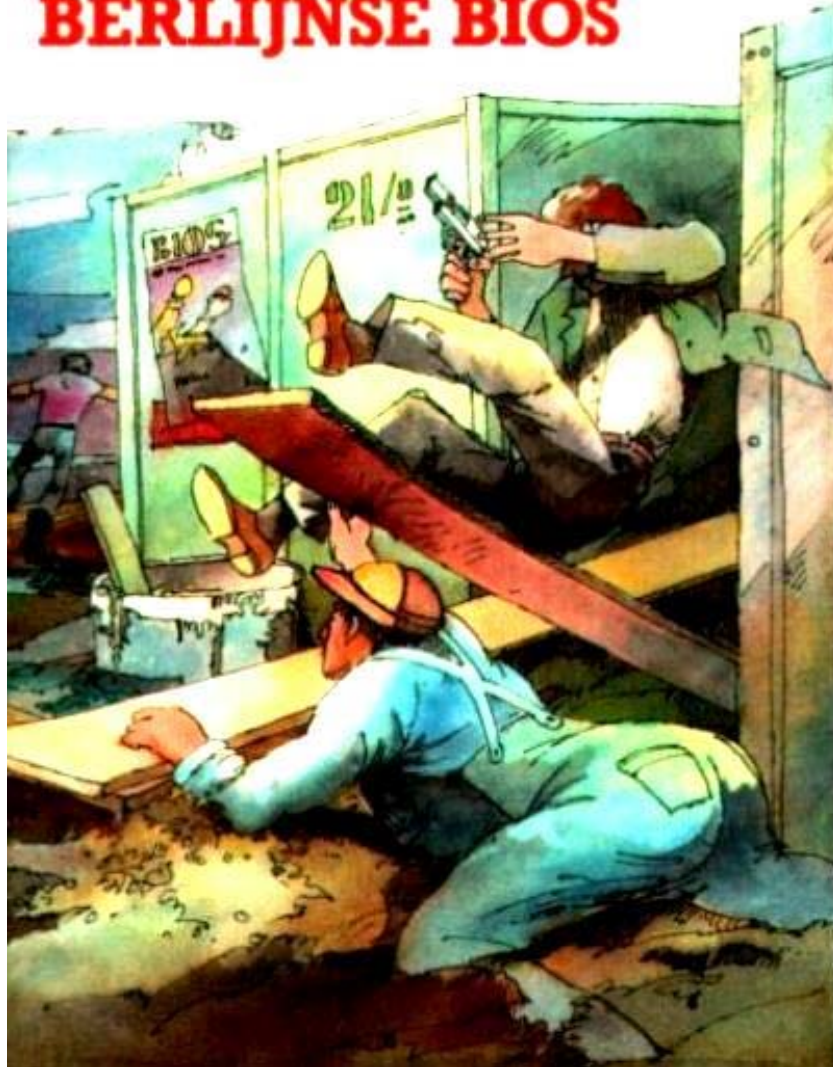


PETER DE ZWAAN

**Bob
Evers**

BAKKELEIEN IN EEN BERLIJNSE BIOS



**Bakkeleien in een
Berlijnse bios**

door
PETER DE ZWAAN

Omslag Bert Zeijlstra

Uitgeverij De Eekhoorn

© Copyright 1994 Uitgeverij De Eekhoorn BV, Apeldoorn
Druk: Rotatie Boekendruk B.V.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN
HAAG

Zwaan, Peter de

Bakkeleien in een Berlijnse bios/Peter de Zwaan -
Apeldoorn: De Eekhoorn - (Bob Eversserie ; B 41)
ISBN 90 6056 520 7
UDC 82-92 NUGI 220
Trefw.: jeugdboeken ; verhalen.

Achternvolging in een file

Jan Prins luisterde naar het zacht snorrende geluid van de Ford V4-motor die een tomaatrode Saab 96L voortstuwde over de betonplaten waarmee de wegen in de omgeving van het Duitse dorp Reckahn waren geplaveid. De banden veroorzaakten een dof geluid elke keer als ze een naad tussen de plakken beton raakten. Omdat die naden niet op gelijke afstand van elkaar zaten, was het patroon onregelmatig, alsof een drummer een voortdurend wisselend ritme legde onder het eentonige, bijna slaapverwekkende geluid van de motor en de wind.

De koplampen van de Saab beschenen het Duitse land, dat vrijwel vlak was en waarin grote stukken weiland werden afgewisseld door plukken bos en armetierig struikgewas dat omhoog schoot uit dorre, onbewerkte grond.

Jan zat voldaan onderuit en voelde zich zo tevreden als een Prins maar kan zijn, nadat hij een uitbundige gratis maaltijd heeft genoten en erin is geslaagd om een van hem gestolen auto terug te veroveren op een Duitse monteur die nauwelijks droog achter de oren bleek.

Hij vertoonde de neiging om te gaan fluiten, maar hij hield zich in toen hij eraan dacht dat naast hem een Amerikaanse jongen zat die een iets minder plezierige avond achter de rug had.

Bob Evers zag dat hij uit een ooghoek werd aangekeken en bewoog ongemakkelijk zijn schouders.

‘Stijf,’ zei hij. ‘Ik heb het gevoel dat mijn nekspieren vastzitten. Waar zijn we hier?’

‘Een eind voorbij Reckahn,’ zei Jan kort. ‘Verderop is een dorp dat Krahne heet en vandaar is het een klein stukje naar de vierbaansweg.’

Bob gromde. ‘Het zal me een waar genoegen zijn. Die betonplaten en dat rafelmacadam beginnen me de keel uit te hangen. De autoweg richting Berlijn is in elk geval groot en glad.’ Hij graaide achterover tot hij een reep chocola vond. ‘Honger,’ lichtte hij toe. ‘Het lijkt of er geen einde aan komt.’

Jan trapte op de rem toen hij werd verblind door een tegenligger. ‘Veel auto’s rijden er hier niet, maar als er dan een rijdt is het er gegarandeerd een met mankementen. De koplampen staan te hoog of de achterlichten zijn kapot, of het ding heeft een walm om zich heen alsof op twintig plaatsen tegelijk een pan vol vet in de hens is gegaan. Als jij al honger hebt, hoe zal het dan met ons destructiebedrijf Roos zijn?’

‘Bar,’ zei Bob op besliste toon. ‘Ik weet niet wie hem vasthoudt, maar hij mag wel uitkijken. Als Arie evenveel honger en dorst heeft als ik een kwartier geleden had, dan is hij de grens van redelijk overleg echt wel voorbij.’

‘Heb je enig idee waar hij is?’

‘Geen enkel. Ik weet geen ros. Geen spat. En juist dat maakt me razend. De hele avond en nacht zijn er dingen gebeurd waar ik geen vat op had, man. Het was om gek van te worden.’

Jan hief een hand op om te protesteren, besefte toen dat Bob het gebaar niet kon zien en schakelde over op het maken van sputterende geluiden. ‘Kom, kom. Je hebt wel het een en ander ontdekt, zou ik denken.’

Bob slikte een te groot stuk chocola door en voelde zijn keel samenknijpen. Hij boog zich voorover en blafte als een zeehond. ‘Dat heb je als je gaat schrokken,’ zei hij benauwd. ‘Ik heb wel iets ontdekt, ja, maar opzienbarend veel is het niet. Het schijnt dat twee Duitse broers zich bezighouden met de diefstal van motorblokken. Alleen motorblokken, en versnellingsbakken natuurlijk, maar die horen erbij. De rest van de auto’s interesseert ze niets. Ze dumpen die dingen in kuilen of misschien vermalen ze een deel tot schroot.’

‘Maar waarom steken ze de restanten in de fik, dat is wat ik me af zit te vragen. De zandafgraving midden in dat niemandsland waar we net vandaan komen, was veranderd in een gigantisch vreugdevuur. De vlammen moeten tot in Brandenburg te zien zijn geweest.’

Bob hoestte een nummertje na en boog weer naar achteren. ‘Limonade,’ zei hij. ‘Vocht, dat heb ik nodig. Dat vuur was de finale.’ Hij ging rechtop zitten en wurmde net zolang met de hals van een flesje tegen het dashboard tot de dop eraf vloog.

Jan schoot een decimeter naar voren. ‘Kijk een beetje uit, wil je? Beschadig nou niets aan deze Saab. We hebben toch al een en ander uit te leggen als we in Berlijn zijn. Even een Saab van Londen naar Berlijn brengen, klusje van anderhalve dag. Dachten we. Hoe lang zijn we nu al bezig?’

‘Veel te lang,’ zei Bob kortaf. Hij dronk gulzig en wachtte tot het vocht was uitgebruist. ‘We hadden deze auto meer dan twaalf uur geleden moeten afleveren bij de heer Metzger in Berlijn. Hij zal er langzamerhand wel naar zitten uitkijken.’

‘Mooi laten zitten. Ik hoop dat ie er slaap door te kort komt. Heb jij nou enig idee, Bobbie, hoe het komt dat wij altijd weer tegen de dolste avonturen aanlopen? Iedereen kan voor een paar honderd gulden een auto naar Berlijn rijden en niemand overkomt iets. Spannender dan een lekke band of een bekeuring wegens foutief parkeren wordt het nooit. Maar wij... wij raken eerst de Saab kwijt en belanden dan midden in een grote diefstaltoestand. Hoe komt zo iets nou!?’

‘Doordat we altijd de dingen net even anders doen dan alle anderen,’ zei Bob vol overtuiging. Hij dacht een ogenblik na.

‘Twee, nee, drie dagen geleden zaten we in Londen.’

‘Bijna zonder geld. Wie komt nou zonder geld te zitten. Niemand.’

‘Wij. Arie en ik. Jij niet. Jij zit nooit zonder geld; nog niet na zes weken losbandig leven in gokstad Las Vegas zit jij zonder geld. Arie en ik wel. Wij hadden een paar dagen vakantie en jij lette even niet op. Hup, weg geld.’

Jan gaf een grauw. ‘En jullie leren er nooit van.’

‘O, jawel hoor.’ Bob woog het lege flesje op een hand en maakte een gebaar naar de handel waarmee hij het raam kon openen. Niet doen, dacht hij. Bewaren die fles. Als Jan merkt dat ik voor 25 cent glas in de berm mik, dan is de boot aan. ‘Reken maar dat we ervan leren. We hebben in minder dan een halve dag geleerd hoe je geld kunt verdienen door een auto van Londen naar Berlijn te rijden. Eén bezoek aan een autoveiling en het was voor elkaar. Was dat handig, of niet?’

‘Handig,’ gaf Jan toe. ‘Maar in plaats van rechtstreeks naar Berlijn te rijden, moesten wij zo nodig ter hoogte van Wollin de binnenlanden van het voormalige Oost-Duitsland in. Zo

maar, voor de lol, om even uit het gerag van het autowegverkeer te zijn. Boem, deed de Saab in een gat in de weg; ratss, deed de dynamosteun en voor we het wisten, stonden we om ons heen te staren in een gebied waar nog geen aangeschoten konijn wenst te lopen.'

'Nou, iemand was er wel degelijk. Er was een jeugdige monteur en die jatte onze Saab zonder dat we er iets van hoorden.'

Jan schoot in de lach. 'Maar we hadden toch snel uitgeknoebeld hoe de auto kon verdwijnen. Het klopte precies. De monteur die, naar ik vannacht hoorde, Lothar heet, takelde deze prachtwagen op een kar en verdween naar een schuur die hij garage noemt. Ik spoorde hem op en pakte hem de Saab weer af. Hij had de dynamosteun nog voor ons gemaakt ook.'

Bob keek opzij. 'Hoor ik trots in je stem, Janneman. Kan het zijn dat jij tevreden bent over jezelf?'

'Barst,' zei Jan. Hij haalde zijn voet van het gaspedaal en boog zich naar voren. 'Is dat een bord?'

'Dat is een bord. Brandenburg linksaf. De weg is hier een stuk breder en beter van kwaliteit ook. We naderen de snelweg, zou ik zeggen.'

'Het werd tijd. Het landleven is me iets te rustig.'

'Jij hebt anders een drukkbeclant dorpsfeest achter de rug, dacht ik.'

'Compleet met twee accordeonisten, van wie er een ook de neusfluit bespeelde, en een drummer. Met als finale een prachtfik, maar daar weet jij alles van.'

'Het is ongeveer het enige dat ik weet, ja. Kijk, die zandafgraving vonden Arie en ik bij toeval. Het ding lag vol autowrakken en toen we erbij gingen kijken, zagen we dat onderop honderden oude Trabanten lagen, maar dat bovenop tientallen dure auto's waren gedumpte. Mercedessen, Audi's, BWM's, sportmodellen Opel, dat soort wagens. We ontdekten dat ze geen motor hadden. Toen we in de kuil waren, hoorden we iemand komen. We verstopten ons onder een wrak gebouwtje en...' Hij hield op toen Jan een schamper geluid maakte. 'Zei je wat?'

'Dat is nou wat ik net bedoelde. Jullie hadden gewoon kun-

nen zeggen dat jullie een Saab zochten, maar nee hoor, jullie verstopten je. Waarom eigenlijk?’

Bob stak een vinger in zijn mond en purkte een klontje chocola uit een kies. ‘Weet ik veel. Nieuwsgierigheid. Aangeboren zucht naar avontuur. Ik heb geen idee waarom we dat soort dingen doen. We doen het en het leidt altijd tot iets. In dit geval hoorden we prachtmuziek van Chuck Berry en Mel Tormé. We hoorden ook een heel grote Duitser. Hij kreeg later bezoek van een bijna even grote landgenoot en toen begonnen de zaken uit de hand te lopen. Het werd vechten. Arie werd gepakt en, zoals ik veel later merkte, ergens tussen de auto’s opgesloten.’

‘En jij bleef in de kuil?’

‘Ik zag kans de kuil uit te komen en ben boven aan de rand op de loer gaan liggen. Zonder eten, zonder drinken, maar met drie miljoen muggen als gezelschap.’

‘Kon slechter,’ zei Jan. ‘Ik kan me koppels horzels herinneren en die zijn erger.’

‘Hou op, man. Ik krijg alweer jeuk.’ Bob wreef over zijn onderarmen en tuurde naar het donkere Duitse landschap. ‘Rechtsvoor zie ik lichten. De autoweg moet vlakbij zijn... Ik bleef dus bij die kuil liggen en zag een grote vrachtwagen komen aanrijden waarop twaalf personenauto’s stonden. Die wagens werden een voor een van de vrachtwagen gemikt en daarna met een bulldozer in de kuil geschoven. Ik zag kans de chauffeur een mep te geven, maar reed daarna de vrachtauto vast op de bulldozer. Ik moest ervandoor en zag dat de auto alleen losgemaakt kon worden door de bulldozer in de kuil te laten vallen.’

‘Dat moet een beste klap geweest zijn.’

‘Reken maar, joh. Het ding keilde vonken spattend van wrak naar wrak. Het was een mooi gezicht, maar al met al was ik geen stap verder. Een van de twee grote Duitsers was intussen verdwenen en hij kwam terug met een oude vrachtauto, zo’n pickup-truck zoals we die in de States bij duizenden hebben.

Op de pickup stonden vaten. Daar bleek een soort benzine in te zitten. De vaten werden op de wrakken gekieperd en

barstten daar uiteen. Met toortsen werd de zaak aangestoken. Je had het moeten zien, de vlammen spoten meters boven de kuil uit, en die was toch zeker dertig meter diep.'

'Ik heb het gezien,' zei Jan droog. 'Ik heb je er zelfs moeten ontzetten.'

Bob rilde. 'Praat me er niet van. Ik ben achterna gezeten door halfdronken boerenzoons. De stekels zitten nog in mijn kuit. Jij hebt me bevrijd met behulp van een dikke dame die je, als ik me niet vergis, bedankt hebt met een pracht van een klapzoen.'

Jan gaf een grauw. 'Wat is een zoen in ruil voor een hele Bob Evers!'

'Niets,' zei Bob, en hij grinnikte zacht. 'Veel te weinig. Het was de mooiste zoen die ik je ooit heb zien geven. Dat ik dat nog heb mogen meemaken. Een zoen voor een vriend. Ridder Jan op bevrijdingspad.'

'Met jou als geschenk. Een beetje ridder bevrijdt minimaal een prinses en wat krijg ik? Een hongerige Amerikaan.'

'Het is niet eerlijk,' gaf Bob toe. 'Dat is dus wat ik heb beleefd. Het is niet veel, maar ik heb wel gezien dat Arie geboeid werd afgevoerd in de vrachtwagen en dat op een portier van die wagen de naam Siegler stond geschilderd met eromheen de namen Berlijn en Frankfurt.'

'Dat is genoeg,' zei Jan. 'De naam Siegler kan goud waard zijn. Met wat ik allemaal heb opgevangen en uit die diefachtige monteur Lothar heb getrokken, kunnen we vaststellen dat twee veel te grote broers die luisteren naar de namen Wolf en Reinhardt oftewel Reinie zich bezighouden met de diefstal van auto's. Ze maken waarschijnlijk deel uit van een organisatie, want een paar gesjochten broers hebben niet de beschikking over zo'n reusachtige vrachtwagen waarmee je twaalf personenauto's kunt vervoeren. Mee eens?'

'Helemaal, Janneman. Het moet om een bende gaan. Toen Arie en ik onder het gebouw in die kuil lagen, hoorden we Wolf en Reinie praten over een telefoontje uit Frankfurt. Iemand had een nieuwe plaats gevonden om auto's achter te laten, zoiets begrepen we in elk geval.'

'Ik heb gehoord dat de broers de zaak hier wilden afwerken. Ze hadden er een paar dagen de tijd voor willen nemen,

maar de diefstal van de Saab, jullie aanwezigheid in de kuil en de manier waarop ik een garage heb vernield, nadat ik erin was opgesloten, heeft de boel versneld. Vraag: hebben we hier nog iets te zoeken?’

‘Nee,’ zei Bob beslist. ‘De fik in de kuil was voor Wolf en Reinie de finale. Ze verdwijnen van hier en komen niet terug. Dat klopt toch met wat jij van de monteur hebt gehoord?’

‘Precies, Bobbie. Die Lothar heeft voor de broers gewerkt, maar hij mocht niet meer meedoen. Hij kreeg het advies zijn mond te houden en weer netjes aan tractoren te gaan zitten sleutelen. Lothar is een meeloper, hij weet nauwelijks iets. De broers zijn verdwenen en het zit er dik in dat ze op weg zijn naar een nieuwe dumpplaats.’

‘In Berlijn? In Frankfurt?’

‘Tja,’ zei Jan, ‘dat is de hamvraag, zou ik zeggen. Dat is precies wat we gaan uitzoeken. Als we Arie willen vinden, dan zullen we het via de broers moeten doen.’

‘Of via een bedrijf dat Siegler heet en dat een chauffeur in dienst heeft met een bult op zijn kop en lang, vettig haar.’

‘Zoeken we uit,’ zei Jan beslist. ‘Zoeken we allemaal uit. Niemand gaat ervandoor met nijlpaard-Roos zonder dat wij daar vragen over komen stellen. Ho, hier is de oprit naar de snelweg. Berlijn is misschien vijftig kilometer verder. Daar moeten we de Saab afleveren, dus daar moeten we heen. Bovendien is daar een bedrijf Siegler gevestigd. Nu even de sokken erin en over een uur zijn we in het hartje van de stad.’

Maar dat viel tegen.

Nog geen driekwart minuut later stonden ze klem in een file waar geen verwrikken aan leek.

Ze bereikten de achterkant van de file toen de Saab net goed en wel op gang was gekomen en ze geloofden hun ogen niet.

‘Hoe kan dat nou. Het is midden in de nacht. Nog even en het wordt dag.’

‘Ongeluk natuurlijk. Of wegwerkzaamheden.’

‘Maar waar komen al die auto’s vandaan? Moet je zien, honderden.’

‘Ongeluk dus. Bij werkzaamheden kun je meestal langzaam

doorrijden, zeker op dit tijdstip, maar als er een vrachtwagen is gekanteld, dan is waarschijnlijk de hele weg versperd.'

'Dat kan wel even duren, dus.'

'Reken maar. Als we verstandig zijn, gaan we aan de kant van de weg staan en een tukje doen. Over een uur of zo is de zaak uit de knoop.'

'Kan niet, joh. Rechts is alleen een vluchtstrook. Als daar politie of ambulance over moet en we staan in de weg, dan is de ellende niet te overzien.'

Jan schoof onderuit en liet zijn hoofd achterover zakken. 'Slaap,' zei hij. 'Als ik niet op die vluchtstrook kan uitrusten, dan maar hier; zo te zien zit de zaak muurvast.'

Maar dat zat hem niet glad. Blijkbaar zat er toch enige beweging in de stromen gestrande auto's of de kluwen blik was domweg bezig vaster in elkaar te schuiven, want na een paar minuten werd hij opgeschrikt door getoeter.

Hij opende een oog en keek lodderig om zich heen. 'Wat is dat?'

'Vent achter je,' zei Bob kort. Hij was tegelijk met Jan in slaap gevallen en door het getoeter met een schok wakker geschrokken. Hij had het gevoel dat zijn lichaam nog in rust was en dat alleen een klein deel van zijn hersens activiteiten vertoonde. Zijn lijf voelde aan als beton en het kostte hem moeite zijn kaakspieren te bewegen. 'Vent achter je ramt op zijn claxon, omdat vent voor je zes meter is doorgereden.'

'En bang is dat er een auto in het gat schiet,' vulde Jan knorrig aan. 'Dat is precies de ellende van in een file staan, je bent er altijd zeker van dat de andere rij sneller gaat.'

Bob bewoog een arm en keek verbaasd naar zijn hand, alsof hij niet verwachtte dat het ding de lucht in zou willen. 'Rijen, zul je bedoelen. Vlak voor ons staan ze niet twee, maar drie dik.'

Jan wreef met de rug van een hand over zijn ogen. Hij startte de Saab en vulde het gat achter de Fiat voor hem. 'Zowaar. Wordt de weg daar nu breder of staan er drie rijen op twee banen?'

Bob bewoog zijn schouders en daarna zijn benen. 'Kan het je wat schelen?'

Jan liet zich weer zakken. 'Niets. Minder dan niets. Al ston-

den er acht rijen op een baan. De ellende komt straks pas als iedereen over één rijstrook moet. Dat zal me een toestand geven.'

Bob was toe aan het bewegen van zijn vingers en zijn tenen. Alles leek te functioneren, al had hij nog steeds het gevoel dat zijn hoofd niet bij zijn lichaam hoorde. 'Ik dacht dat Duitsers zo gedisciplineerd waren. Bij ons in Amerika loopt zoiets meestal soepel. Om beurten rijdt iemand op. Dat werkt het best en het snelst ook nog.'

'In Nederland gaat degene met de oudste auto eerst,' zei Jan grimmig. 'Wie in een wrak rijdt die kijkt niet op een deuk. Hopla, daar gaan we weer voor drie meter.'

Langzaam schoven de rijen op. Het gebeurde met horten en stoten en de terreinwinst was ongeveer negen meter en dertien centimeter in tien minuten. Iedereen had beter kunnen blijven staan en gaan slapen, maar dat gebeurde niet en het gevolg was dat een hele horde oververmoeide automobilisten voortdurend bezig was met niets en zich zat op te vreten van nijd.

Na een kwartier had Bob er genoeg van. Hij had geprobeerd opnieuw in slaap te komen, maar dat lukte niet. De auto achter hem had de koplampen iets te hoog staan en de chauffeur vertikte het om ze uit te draaien. De stralen schenen dwars door de achterraut en weerkaatsten tegen het keurig gepoetste metaal van het Saab-interieur. Bob probeerde een poosje het licht af te schermen met zijn handen, maar kreeg daar snel genoeg van en wurmde zich met een nijdig gezicht overeind.

'Ik ga een eindje lopen,' verklaarde hij. 'Buiten is frisse lucht, hier zitten we in de walm van de uitlaten. Waarom doet niemand de motor uit als ie in een file staat?'

'Omdat we steeds iets opschuiven,' zei Jan. 'Het is dom, maar het is het soort collectieve domte waar geen kruid tegen gewassen is. Wat doe je als er ineens schot in de rijen komt?'

'Gebeurt niet,' zei Bob kortaf. 'We staan zo vast als een huis. Ik loop naar voren om te zien wat er aan de hand is. Je pikt me gewoon op als de boel aan het rijden slaat.'

Hij bende het portier dicht en liep via de rechterrij naar de

berm. Daar waren andere automobilisten en de meesten van hen stonden in kluitjes te klagen, terwijl ze hun nekspieren bewogen alsof ze zich klaarmaakten voor een bokswedstrijd.

Bob negeerde elke vorm van gesprek en sjokte op zijn gemak naar voren. Hij verbaasde zich over het aantal auto's dat op deze tijd van de nacht in de fuik was gereden en dat met ronkende motor drie stromen blik had gevormd die een bijna surrealistische aanblik boden. Voor zich zag hij zes rijen rode achterlichten en achter zich evenveel rijen witte en gele koplampen.

De auto's zelf werden voor een deel verlicht. Niet iedere automobilist had de dimlichten aangelaten en enkele bestuurders hadden zelfs hun lampen gedoofd. Een aantal auto's was daardoor niet meer dan een donker silhouet tegen het iets lichtere wegdek en van enige afstand was het moeilijk om kleur en merk te bepalen. Maar het verschil tussen vrachtwagen en personenauto was natuurlijk wel degelijk zichtbaar en achteraf begreep Bob niet waarom hij de pickup niet eerder had ontdekt.

Hij liep rustig over de vluchtstrook en zijn aandacht was geconcentreerd op een punt een eind voor hem. De weg maakte een flauwe bocht naar rechts en Bob dacht tussen een rijtje bomen door knipperlichten te zien.

Hij schrok op toen hij links van hem een zware stem hoorde. Hij kende die stem, maar het duurde lange seconden voor het tot hem doordrong dat het aantal Duitse stemmen dat hij kende zeer gering was.

Instinctmatig dook hij in elkaar, terwijl hij tegelijk naar rechts wegdraaide. Met een paar grote passen liep hij door de berm tot hij de bomenrand bereikte, die van de weg was afgeschermd door een stalen hek. Voorzichtig liep hij naar rechts, gespannen luisterend of hij achter zich onraad hoorde. Precies op dat moment reed de stroom auto's een paar meter verder en onder een arm door zag hij het silhouet van de pickup van de Duitse broers Reinie en Wolf opschuiven.

Hij bleef staan tot zijn hartslag weer op orde was en ging zich toen staan afvragen hoe hij de oude vrachtauto had kunnen missen.

Toen hij daar niet mee verder kwam, schakelde hij over op

een zinniger soort vragen. Waarom was de pickup pas hier en niet allang in Berlijn? En vooral: kon hij van zijn kennis gebruikmaken om de broers een loer van aanzienlijke omvang te draaien?

Hij zag in dat er niets te draaien viel voor hij Jan had ingelicht en liep snel terug. Achter zich hoorde hij het gegrom van motoren toenemen en toen hij over zijn schouder keek zag hij dat alle rijen tegelijk opstoomden. Blijkbaar was er een gat gekomen in de blokkade en kwam het voorste deel van de file op gang.

Hijgend liet hij zich op de voorbank van de Saab vallen.

‘De broers zitten voor ons. Ik hoorde een van hen praten; Reinie geloof ik, die heeft de ruwste stem. Ik schrok me een ongeluk.’

Jan keek hem vol ongeloof aan. ‘Bestaat niet.’

‘Kijk dan zelf, man. Nog geen tweehonderd meter voor ons.’

‘Maar ze hadden een voorsprong van een paar uur of zo. Misschien wel meer.’

‘Blijkbaar hebben ze ergens een boodschap gedaan. Of spullen opgehaald. Geloof me nou maar, ze zitten voor ons.’

‘Maar...’ Jan probeerde te overdenken wat de gevolgen van Bobs ontdekking waren. Arie zou zonder twijfel minstens zes schitterende plannen hebben ontworpen, maar Jan was nu eenmaal trager. ‘Maar, wat moeten we nou, Bobbie? Deze file is aan het oplossen. Ook al zijn ze maar een klein stukje voor ons, dat betekent niet dat we straks ook vlak achter ze zitten. In welke rij staan ze?’

‘Rechts.’

Jan klemde het stuur beet tot zijn knokkels wit werden.

‘Juist, ja. En wij staan links. Kijk, de rechterrij gaat harder, dus lopen ze uit. Altijd sta je verkeerd.’ Hij klemde zijn tanden op elkaar en keek of hij de Fiat voor hem wilde rammen.

‘We moeten die pickup inhalen. Een eind verderop zijn afslagen en splitsingen. Je kunt op twee manieren naar Berlijn, ook dat nog.’

‘Kun je naar rechts?’

Jan keek naar de rij naast hem. Schuin achter hem stond een vrachtwagen met ervoor een BMW.

‘Als die BMW opschiet, dan valt er misschien een gat en dan kan ik voor die vrachtwagen duiken. En dan?’

‘Dan ben je een baan naar rechts, kluns. Als we in dezelfde rij komen als de pickup, dan verliezen we in elk geval geen terrein.’

‘Maar we winnen ook geen meter,’ zei Jan nijdig. ‘Let op, de middelste rij gaat rijden.’

Op het ogenblik waarop de BMW naar voren reed, gaf Jan een ruk aan het stuur. De Saab schoot vlak langs de achterbumper naar de middelste rij en ze hoorden de remmen van de vrachtwagen aanslaan.

‘Dat is één.’

‘Dat wel,’ zei Bob en hij veegde het klamme zweet uit zijn nek.

‘Maar het scheelde weinig. Een tik van een vrachtwagen komt aan, hoor.’

‘Wat moeten we anders? Hola, weer een gat.’ Dit keer was een Skoda te traag. Terwijl Jan de Saab ervoor duwde, knipte de chauffeur zijn grote lichten aan en drukte hij op de claxon.

‘Grrr,’ zei Jan en hij boog zich over het stuur. ‘Durven we over de vluchtstrook?’

Bob kneep zijn ogen samen en keek langs de felle lampen van de Skoda naar achteren. ‘Even niet doen. Ik zie lampen en zwaailichten. Er komt politie aan, of een ambulance.’ Jan gaf een kreun. ‘Moet je zien,’ zei hij opgewonden. ‘Zie je dat? Moet je kijken.’ De tranen sprongen bijna in zijn ogen toen hij de linkerrij ineens vooruit zag spuiten. ‘Daar zaten wij in. Moet je zien. Acht, vijftien, twintig auto’s. Zesentwintig.’ Hij hilde er bijna van.

Bob legde een hand op de arm van zijn vriend. ‘Rustig, Jan. Daar komt ie. Het is een ambulance. Naar rechts, erachteraan.’

Jan rukte het stuur een slag om en gaf een straal gas die de Saab bijna om zijn as deed zwaaien.

‘Ho wat, jij.’

‘Sorry. Zie je wat?’

‘Die ambulance, bedoel je?’

‘De pickup, sukkel, we moeten er voorbij, maar niet te ver.’

‘Rem dan wat. Ho, stop. Remmen, Jan. Nu.’

Jan had de truck gezien die zich tussen de ambulance en de Saab had gewrongen en stampte op de rem.

‘Wat is dat?’

‘Een vierde rij, man. Een heel stel automobilisten doet wat wij deden.’

‘En de pickup?’

‘Geen idee.’ Bob snoof diep. ‘Dit is echt de gekste achtervolging die ik ooit heb meegemaakt. Zijn we nu iets opgeschoten of lijkt het maar zo?’

Jan zag dat de rij links van hem sneller opschoof, maar dat kwam natuurlijk omdat een aantal auto’s een vierde filestrook had gevormd en daardoor gaten had laten vallen die nu werden opgevuld.

‘Zal ik weer naar links gaan?’

Bob dacht even na. ‘Niet doen. We zitten nu aan de buitenkant en we kunnen desnoods de berm in. Daar links kun je geen kant op.’

‘Maar daar rijden ze wel.’

Daar reden ze inderdaad, zagen ze tot hun diep leedwezen en daar bleven ze rijden ook, zeker een minuut lang. Ze keken er tandenknarsend naar en ze waren er innig van overtuigd dat ze uit de file waren geweest als ze in hun oude baan waren gebleven.

Toen ze helemaal stilstonden, wrong Bob zich half uit het portierraam. De Saab was nu midden in de bocht naar rechts en schuin voor zich zag hij knipperlichten en mannen met zaklantaarns.

‘Nog een meter of 300, lijkt me.’

‘En de pickup?’

‘Niet te zien.’

‘Hij zit niet achter ons?’

Bob schudde het hoofd. ‘Bestaat niet. Hij zit voor ons. Niet ver waarschijnlijk, maar er staan vrachtwagens tussen en een truck beladen met honderden houten palen.’

Jan gaf een mep op het stuur. ‘Wedden dat we ze kwijtraken? Altijd het verkeerde rijtje, altijd.’

Bob maakte een geërgerd gebaar. ‘Hou nou eens op met dat gezeur. Luister, ze zitten niet ver voor ons. Deze rij staat vrij-

wel stil. Als ik een klein sprintje trek dan heb ik ze.'

'En dan?'

'Ik duik in de laadbak en dan zie ik wel.'

Jan kneep in zijn neus alsof hij er inspiratie wilde uitpersen. 'Is dat niet link?'

'Weet jij iets anders dan?'

Jan moest toegeven dat hij niets anders wist. 'Waar zien we elkaar?'

'Tja. Wat weten wij van Berlijn? Hoofdpostkantoor? Dat beroemde Bahnhof Zoo waar je zo vaak over leest?'

Jan schudde zijn hoofd en gaf gas toen zijn rij in beweging kwam. 'Te ingewikkeld. Ga naar het huis van Metzger en blijf daar in de buurt.'

'In de buurt?'

'Allicht, joh. Wat moet je binnen doen zonder Saab? Bovendien weet Metzger niet beter of Arie en ik brengen de Saab. Voor hem besta je niet, weetje wel?'

Bob graaide achter zich en pakte voedsel en een flesje prik. 'Noodrantsoen,' verklaarde hij. 'Ik ga naar Metzger en zoek een plek om je op te wachten. Jij doet hetzelfde, oké?'

'Oké,' zei Jan. 'En schiet nu op, want als deze rij straks echt vaart maakt, dan valt er niets meer te sprinten.'

'Moet je mij vertellen. Probeer jij nou maar of je mij en de pickup kunt terugvinden. Adie.'

'Heus wel,' zei Jan, terwijl hij Bob in het donker zag verdwijnen.

'Ik hou alles in de gaten. Vooral deze Saab. Die gaat naar Metzger zolang ie nog heel is, want ik voel aan mijn water dat we aan het begin staan van een wild avontuur.'

Arie heeft trek in brood, een chauffeur in geld

Op minder dan vijfhonderd meter van de file stond een Scania R 143M vrachtwagencombinatie langs de weg die het dorp Prützke verbindt met de aanmerkelijk grotere plaats Lehnin. Op en bij de weg heerste absolute rust. Bomen hielden hun bladeren stil, vogels zaten weggedoken in hun nest en zelfs de insecten verspilden geen energie.

In de auto ging het iets rumoeriger toe. Het gekrakeel daar werd veroorzaakt door een chauffeur met lang, vettig haar, die probeerde een monumentaal dikke jongen die aan handen en voeten gebonden was over de leuning van een stoel te werken. De chauffeur was taai en pezig, maar de jongen hield al zijn spieren slap en dat leverde tientallen kilo's dood gewicht op. Probeer maar eens een vriendje op te tillen. Als hij zijn spieren spant, dan lukt het wel, maar houdt hij zich slap, dan is er geen beginnen aan.

'Hup,' zei de chauffeur, terwijl hij aan een arm rukte.

'Grr,' zei de dikke jongen die absoluut en totaal niet wenste te bewegen.

'Ik sla je eruit,' zei de chauffeur.

'Lukt je niet,' zei de jongen.

En daarmee was het gesprek ten einde, want de chauffeur hapte naar adem en dikke Arie Roos was te hongerig en te moe om een woord meer te zeggen dan strikt nodig was. Hij lag languit in het slaapgedeelte achter de twee zitplaatsen van de chauffeurscabine en hij wenste daar te blijven tot hij enig voedsel en minstens drie blikken vocht naar binnen had gewerkt.

De eerste ronde had hij gewonnen, maar dat was precies alles wat hij de laatste twaalf uur voor elkaar had gekregen en hij vond het een bar en boos mager resultaat.

Niets leek die dag naar wens te gaan en nimmer in zijn leven had hij zo'n verbijsterende serie tegenslagen te verwerken gehad die zo volkomen zinloos leek.

Arie had, nadat hij samen met Bob slag had geleverd met de broers Wolf en Reinie, uren en uren vastgezeten in een overvalwagen die zich op de bodem van een zandafgraving bevond, op een plaats waar hij niets kon waarnemen. Af en toe had hij geluiden gehoord, auto's waren af en aan gereden, maar wat er gebeurde ontging hem geheel.

In het begin had hij verwacht dat iemand hem wel een keer een slok drinken zou komen brengen, maar dat gebeurde niet en hij had in zijn eentje hevig zitten lijden. Zelfs toen hij uit de overvalwagen was gehaald, had hij geen slok gekregen. Hij werd geboeid en daarna als een panklare haas in het slaapgedeelte gemikt van de vrachtwagen waarmee twaalf personenauto's naar de afgraving waren gereden.

De chauffeur was niet blij geweest met het cadeau, maar hij was blijkbaar overgehaald de gevangene mee te nemen. Hij had zich overduidelijk voorgenomen net te doen of hij geen gast had en wat Arie ook zuchtte en steunde, er kwam geen reactie.

De chauffeur reed voorzichtig van de zandkuil naar de betonweg en daarna via Krahné in de richting van de snelweg. Hij haalde de autoweg niet, om de eenvoudige reden dat hij pech kreeg.

Bob had bij de afgraving de Scania met een flinke vaart tegen de bulldozer van Reinie gereden en hij had daarbij een deel van de bumper, de rechter voorkant van de cabine en een spatbord gemold. Door een waar wonder was de rechterkoplamp niet verbrijzeld. Nadat de Scania de bulldozer in de kuil had geduwd had de chauffeur de schade opgenomen en hij had gezien dat de dimlichten aan beide kanten het nog deden.

Blijkbaar was er toch meer vernield dan hij had waargenomen, want na drie minuten hotsebotsen over betonplaten was de rechterkoplamp er definitief mee opgehouden. Daarmee was meteen de mogelijkheid verdwenen om gebruik te kunnen maken van de autoweg, want een vrachtwagen die geen behoorlijke verlichting heeft, wordt er door elke politiewagen zo uitgehaald en het leek de chauffeur niet eenvoudig te verklaren waarom achter hem een rood aangelopen, enigszins kreunende jongen lag.

Hij besloot daarom binnenwegen te nemen en die zijn er bij de vleet in het voormalige Oost-Duitsland. De meeste wegen zijn half verhard of belegd met stukken beton, maar er zijn er ook die voorzien zijn van asfalt.

Ongeveer parallel aan de autoweg loopt de weg Prützke-Lehnin en de chauffeur reed zijn Scania die weg op. Over politie maakte hij zich hier niet erg druk. De veldwachters in dit gebied maakten er een gewoonte van om uiterlijk om tien uur op een oor te liggen en het enige leven in een dorp als Prützke wordt na middernacht veroorzaakt door een dolgeworden hond of een haan die zich in de tijd vergist.

Maar in grotere plaatsen, zoals Lehnin en zeker in een stad als Potsdam, is wel politie en de chauffeur had geen zin om risico's te lopen. Bovendien was hij hondsmoe. Hij was al bijna 24 uur in touw, eerst voor zijn werkgever en daarna voor Wolf en Reinie en hij had behoefte aan slaap.

Hij reed de Scania naar de kant van de weg, doofde de lampen, schoof gordijntjes voorzien van een akelig bloemmotief voor de zijramen, knipte het cabinelicht aan en probeerde daarna Arie van de slaappleaats te krijgen.

Dat lukte van geen kant en de chauffeur werd daar zo boos over, dat hij een nummertje Roos-trekken begon waar zijn spieren van kraakten.

Terwijl de chauffeur op adem zat te komen, zette Arie zich met zijn benen schrap tegen de achterwand.

Hij hield zijn gebonden handen voor de borst getrokken en hij was vast van plan de chauffeur een joet op zijn oog te geven zogauw die zijn hoofd over de rugleuning van een stoel zou steken. Tot het zover was, keek hij nieuwsgierig de cabine rond.

Veel spannends was er niet te zien. Aan een spiegel hing een pluchen speelgoedbeertje en aan een metalen clip bungelden een paar stukken papier. Daar half achter hing een foto. Op een deel ervan was een vrouw te zien die een kind op haar arm droeg. Voor pappa, stond eronder geschreven.

Dus onze chauffeur is getrouwd, dacht Arie. Tenzij het een foto van een collega is natuurlijk, want ik kan maar een deel

van de afbeelding zien. Veel verder brengt het me niet. Ik ben benieuwd wat die hijgende vent nu van plan is. Hij is knap als hij me hieruit trekt.

Aan trekken dacht de chauffeur niet.

‘Buiten,’ zei hij met een stem die nog steeds niet op orde was. ‘Buiten barst het van de bomen. Ik kan natuurlijk een tak zoeken en je de auto uit slaan.’

Arie luisterde naar de geluiden voor hem en zag de man op veilige afstand om de hoek van de slaappleaats kijken. Hij knikte hem meewarig lachend toe. ‘Probeer het eens. Met die twee grote vriendjes van je zou het je wel lukken, maar doe het maar eens alleen.’

‘Ik heb ook ergens een bandenlichter,’ zei de chauffeur.

Arie haalde diep adem. Hij opende zijn mond en op dat ogenblik gebeurde het.

Een hol geluid vulde de cabine. Het golfde van wand tot wand en leek daarna met een echo-effect van het plafond terug te komen.

‘Wat is dat?’ vroeg de chauffeur geschrokken.

‘Dat,’ zei Arie waardig, ‘dat was mijn maag.’

‘Je máág?’

‘Mijn maag.’

‘Het lijkt wel of ie door de geluidsbarrière ging,’ zei de chauffeur vol ontzag. ‘Doe je dat vaker, jongen?’

‘Alleen als ik honger heb,’ zei Arie stijf.

Het hoofd van de chauffeur schoot omhoog en Arie zag twee grote ogen verbijsterd naar hem staren.

‘Als je honger hebt,’ herhaalde de chauffeur. ‘Hoe vaak is het je gebeurd dat er dan meteen groot alarm werd gegeven?’

Op het ogenblik dat Arie zijn mond opendeed voor een van zijn dodelijke antwoorden klonk het geluid opnieuw. Het hield dit keer iets langer aan en het werd gevolgd door een gereutel dat zichzelf secondenlang versterkte en dat rechtstreeks uit Aries navel leek te komen.

De ogen van de chauffeur werden cirkelrond; eronder verschenen rimpeltjes die zo diep werden, dat ze op kleine kloven leken en daar weer onder, voor Arie onzichtbaar door de leuning van de stoel, ontstond een geluid dat leek op het

borrelen van water dat aan de kook komt.

Het hoofd verdween en er klonk een bons.

Arie keek ongerust om zich heen en probeerde overeind te tomen, maar hij zonk terug toen hij een voortdurend in kracht toenemend gelach hoorde.

De lach ging over in een soort hijgend gesnik en ertussendoor klonken losse woorden. 'Honger... Alleen... als... ie... honger... heeft.'

Soms komt het voor dat mensen door een zin, een opmerking, of een gebaar een beetje van slag raken. Meestal leidt zoiets tot woedeuitbarstingen, maar een enkele keer ook tot vrolijkheid. Het idee dat iemand een geluid als een middelgroot onweer produceerde als hij honger had, scheen zeer op de lachspieren van de chauffeur te werken. Hij had Arie tot nu toe allerminst een lachebek geleden, maar blijkbaar was zijn gevoel voor humor nu ernstig geactiveerd, want het duurde lang voor hij in staat was tot een normale zin. Toen het zover was, bleek zijn boze bui geheel te zijn verdwenen.

'Wie ben je?' vroeg hij op een uiterst redelijke toon, waarin nog een spoor doorklonk van een wegebbende brul-aanval.

'Arie Roos,' zei Arie, terwijl hij zich afvroeg wat er eigenlijk precies aan de hand was. Hij was vastgebonden in de Scania gedumpt, maar niemand had de moeite genomen zijn papieren door te kijken. Hij had zijn paspoort bij zich, zijn rijbewijs, een stel betaalcheques en minstens vier soorten geld.

Arie was niet zo netjes als Jan en hij piekerde er niet over bij elke grensovergang zijn geld in te wisselen voor de muntsoort die in het land dat hij binnenging, gangbaar was. Hij droeg een broek met diepe zakken en onder in die zakken zat een mengelmoes aan Frans, Engels, Nederlands en Duits geld.

Het was voor de chauffeur een kleine moeite geweest het hem af te pakken. Een paspoort uit een achterzak halen is ook een stuk eenvoudiger dan een mini-nijlpaard als Arie over de leuning van een stoel trekken. Maar de chauffeur had zelfs geen poging gedaan Arie te fouilleren en dat was op zijn minst verrassend. Het was Arie niet duidelijk of de broers heel drastische plannen met hem hadden of dat het de bedoeling van ze was die lastige, dikke jongen ergens in een

uitgebreid niemandsland eenvoudig de straat op te schoppen. Maar dat was natuurlijk uit te zoeken, vond hij, en de chauffeur tegenover hem was nu rijp voor het verstrekken van informatie.

Arie was van plan hem een en ander te vertellen, maar tevens om alle inlichtingen uit de man te peuren die verkrijgbaar waren.

‘Ik ben Arie Roos,’ herhaalde hij. ‘Ik kom uit Amsterdam en ik heb zo’n honger, dat ik straks een hap uit je bruine linkerarm neem zogauw ik er de kans toe krijg.’

Die zin werd door de chauffeur komisch genoeg bevonden voor enig nieuw gelach en dat duurde enkele minuten.

‘Honger,’ zei hij.

‘Waf,’ zei Arie. ‘Woef, rrrwaf. Ik blaf van de honger. En de dorst. Geef me cola en ik vertel wat je weten wilt.’

‘Tien mark,’ zei de chauffeur.

Het kwam niet vaak voor dat Arie door een antwoord volledig verrast werd en zuinige Jan Prins had ooit in een overmoedige bui verklaard dat hij 25 gulden overhad voor elke keer dat hij een dergelijke opzienbarende gebeurtenis mocht meemaken. Voor de manier waarop Arie nu reageerde, zou hij waarschijnlijk 26 gulden hebben overgehad. Het sproetenhoofd van Roos junior werd drie tinten roder en zijn mond zakte een paar centimeter open.

‘W...,’ zei hij. ‘Www...’

‘Tien.’ De chauffeur schoof een hand over de stoelleuning en hield die voor Aries neus, de handpalm naar boven.

Arie schudde zijn hoofd alsof hij een zwerm vliegen wilde verjagen en kwam langzaam tot de conclusie dat hij hier een man had getroffen die sneller van stemming veranderde dan een toverbal van kleur.

Meer dan een uur had de chauffeur geen mond opengedaan, daarna had hij gedreigd met hout en stukken ijzer, vervolgens had hij krampachtig liggen schudden van het lachen en nu toonde hij zich een zakenman die lichtjes van sluwheid in de ogen kreeg als hij aan geld dacht. En het gekste van dat alles was zonder twijfel dat hij nog steeds Aries geld eenvoudigweg had kunnen stelen. In plaats van dat te doen, begon

aan een soortement koehandel die nergens op sloeg.

‘Tien mark voor een cola. Tien voor een stuk worst. Tien voor een boterham,’ zei hij.

‘En tien voor een sproet ongetwijfeld,’ mompelde Arie. Hij wrikte zijn bovenlijf iets naar voren en zei:

‘Eerst handen los.’

‘Ook tien,’ zei de chauffeur.

Arie kreunde. Van deze waanzinnige Duitse centendief zou zelfs Jan iets kunnen leren, vond hij.

‘Eerst losmaken.’

‘Eerst geld.’

Arie likte met zijn tong langs zijn droge lippen en probeerde zijn wanhoop te onderdrukken. ‘Kan toch niet, man. Mijn handen zijn gebonden. Hoe kan ik nou bij mijn geld.’

Daar bleek de chauffeur de redelijkheid van in te zien. Hij boog zich over Arie heen en maakte diens handen los.

‘Tien mark,’ zei hij. ‘Als je gaat vechten, pak ik een stuk hout.’

Wedden dat ik daarna ook nog tien mark per klap moet betalen, dacht Arie. Hij groef in een van zijn zakken en trok een knoedel papier tevoorschijn.

‘Hier, vijftig mark. Tien voor het losmaken. Twintig voor drinken, tien voor worst, tien voor brood. Tevreden?’

Dat was de chauffeur inderdaad. In minder dan geen tijd toverde hij cola, worst en brood tevoorschijn en hij bleef met een voldaan gezicht zitten kijken hoe Arie de drank naar binnen gorgelde en het eten opschrokte. ‘Honger,’ zei hij, alsof hij een ontdekking had gedaan.

‘Lekker,’ zei Arie. ‘En mag ik nu nog even een plasje doen, of kost me dat weer tien mark?’

Dit bleek gratis, al had het wel een paar voeten in de aarde. De chauffeur vertikte het om Aries voeten los te maken en hij wilde zijn gevangene bovendien pas de auto uitlaten, nadat hij het stuk touw om een van diens polsen had gebonden.

‘Ik lijk wel een hond die wordt uitgelaten,’ gromde Arie, maar zijn humeur knapte met sprongen op toen hij door de koele nachtlucht hopte. Hij had gedronken en gegeten en hij was buiten.

Bovendien had hij het gevoel dat de financiële malloot die het uiteinde van het touw stevig beethield plezier in hem begon te krijgen en dat was een stuk beter dan dat hij zijn gevangene compleet negeerde of met een boomtak te lijf wilde gaan.

Arie protesteerde niet toen hij naar binnen werd getrokken en op de stoel naast het stuur werd gepoot.

‘Wie ben jij?’ vroeg de chauffeur.

Arie keek vier seconden lang naar het plafond van de cabine en vroeg zich in stilte af of iemand de man had geprogrammeerd op het na elke vijfde minuut stellen van dezelfde vraag.

‘Ik ben nog steeds Arie Roos. Ik kom nog steeds uit Amsterdam en ik weet nog steeds niet wat ik hier doe.’

‘Ach so,’ zei de chauffeur, terwijl hij met het uiteinde van het touw speelde. ‘Weet jij dat niet?’

‘Nee,’ zei Arie nijdig, ‘dat weet ik niet. Ik ben overvallen, in een auto gestopt en daarna in deze cabine geduwd.’

‘Overvallen!’ Het klonk niet als een vraag, maar als een verbaasde constatering.

‘Overvallen. Eerst werd onze auto gestolen en we...’

Hij hield op toen de chauffeur verschrikt een hand hief. ‘We? Wie zijn we?’

Arie moest moeite doen om niet voldaan te kijken. Beet, dacht hij. Die vent weet niets van Bob en als hij al iets van hem weet, dan beseft hij niet dat we met elkaar te maken hebben. Al zijn leven hebben die twee Duitse broers hem niets verteld van de vechtpartij in de kuil. Daar doe ik mijn voordeel mee, reken maar.

‘We,’ zei hij. ‘Mijn vriend en ik. We reden in een Saab door een soort niemandsland. Onze auto werd gestolen. We gingen op zoek en zagen een enorme zandkuil. Daar werden we overvallen door twee grote mannen.’

‘Dus je kent Rei...’ De chauffeur slikte. ‘Dus je was daar toevallig.’

‘Hartstikke toevallig. Gisterochtend waren we nog in Amsterdam. We wilden naar Berlijn.’

‘Wat deed je dan in de buurt van Krahe?’

‘Niks. Rondkijken. Toeren. Zomaar wat. Het was mooi weer en we hadden alle tijd. Vroeger, toen Oost-Duitsland nog bestond, mocht je daar nooit komen. Nu mag het en daarom reden we een beetje rond.’

De chauffeur knikte langzaam. Hij opende zijn mond, maar Arie was hem voor.

‘Mag ik iets vragen?’

De chauffeur knikte.

‘Waar moest ik naartoe worden gebracht?’

De chauffeur zuchtte, maar zei niets.

Tien mark,’ moedigde Arie aan. ‘Twintig.’

‘Vijftig?’

Arie knikte. Hij vond dat de koers snel opliep, maar hij voelde dat hij op de goede weg was. Hij telde vijftig mark uit en bleef rustig zitten.

Het duurde bijna drie minuten voor de chauffeur een besluit had genomen.

‘Ik moest je ergens uit de auto zetten.’

‘Waar?’

‘Maakte niet uit. Ergens waar het verlaten was. Vannacht. Morgenochtend. Het deed er niet toe.’

‘Maar ik moest onbeschadigd blijven.’

De chauffeur keek verbaasd. ‘Hoe bedoel je?’

‘Het was een koud kunstje om mijn geld af te pakken, of om me een pak slaag te geven. Ik kon niet veel doen met dat touw om mijn polsen.’

Het gezicht van de chauffeur betrok. ‘Ik steel niet van knapen zoals jij,’ zei hij korzelig. ‘Verdienen, ja. Grof verdienen, graag. Maar stelen...’ Hij keek of hij zijn woorden kracht wilde bijzetten door stevig te spugen. Hij zag ervanaf en slikte. ‘Ik moest je rustig houden, dat was alles.’

Precies, dacht Arie. Pappen, nathouden en ergens uit de auto smijten, net wat ik dacht. Wat had ik daarna moeten doen? Uithuilen bij de politie? Ik zou niet eens precies weten waar die zandafgraving is.

En hoe zou ik moeten verklaren waarom ik mijn geld, paspoort en rijbewijs nog had? De politie zou me het bureau uitlachen.

‘Waar moet deze auto naartoe?’ vroeg hij op een toon alsof het hem eigenlijk niet kon schelen.

De chauffeur lachte schamper. ‘Doe niet zo gek.’

‘Honderd mark?’

‘Potsdam.’

Arie knikte vriendelijk en hij geloofde er geen woord van. Het antwoord was iets te snel gekomen.

‘Goed,’ zei hij. Hij pulkte een biljet van honderd mark van het rolletje en zag dat hij nu toch echt enige voorzichtigheid moest betrachten met het financieel vetmesten van de langharige man naast hem. Het rolletje was heel wat dunner geworden en Arie was er niet van overtuigd dat het zaken doen al bijna ten einde was.

‘Potsdam’, zei de chauffeur weer. ‘Daar woon ik.’

Anmehoela, dacht Arie. Waar je ook woont, daar niet. Maar dat geeft niet, want Potsdam is een stad en ik word liever in een stad uit deze cabine gezet dan in een stuk land waar ik hooguit een koe als gezelschap heb.

‘Wanneer gaan we?’ vroeg hij.

Maar dat zat hem niet glad.

De chauffeur toverde het biljet van honderd mark weg met de snelheid en behendigheid van een goochelaar en legde beide handen tegen zijn kin.

‘Slaap,’ zei hij. ‘Ik heb slaap. Ik kan niet rijden met een kapot licht en ik rol bijna om.’

Arie maakte een gebaar achter zich. ‘Ga je gang.’

De chauffeur grijnsde.

‘Reken maar,’ zei hij. ‘En jij gaat eruit.’

Weer voelde Arie zich totaal overbluft. ‘Eruit?’

‘Wat dacht je dan? Dat ik hier ga liggen en jou je gang laat gaan? Waar zie je me voor aan? Ik zet jou uit de wagen en doe de deuren op slot. Deze wagen is van solide staal. In een van de portieren zitten een paar deuken, maar word daardoor niet overmoedig. Als je er een bij maakt, dan kom ik je achterna met een koevoet. Je handen blijven los en als je buiten bent, dan haal je zelf het touw maar van je voeten. Je kunt gaan rennen, gaan dansen of bokje gaan springen met een egel, als je maar geen lawaai maakt. Als je morgenoch-

tend in de buurt bent, dan kun je meerijden. Ben je er niet, dan red je je maar. Denk er wel aan dat hier geen politie in de buurt is en dat ik in dit gebied een smak mensen ken.' Hij zweeg even en in zijn ogen verscheen weer die listige blik die Arie had leren kennen als de voorbode van een financieel voorstel.

'Ik heb nog wel een oude deken over voor als je wilt slapen. Die kun je huren.'

Arie kreeg een benauwd gevoel, zo'n beetje alsof hij bezig was te ontwaken uit een beklemmende gelddroom.

'Laat me raden,' zei hij. 'Tien mark.'

'Had je gedacht,' zei de chauffeur. 'Het is een goede deken. Lekker warm ook. Voor minder dan veertig krijg je 'm niet. Twintig ervan is statiegeld. Als ik de deken terugkrijg, dan geef ik je die twintig mark terug.'

Het licht in de cabine was allang uit toen Arie nog steeds met een verbijsterde blik op het rolronde gelaat naar de auto stond te kijken. In zijn handen hield hij een deken. Het ding was oud, het had gaten en het rook naar een mengsel van dieselolie, verschaald bier en gekruide worst, maar het was absoluut en beslist de eerste Oostduitse deken waarop ooit statiegeld was geheven.

Snelle gevechten op de snelweg

Bob had aan een sprintje niet genoeg om de pickup van Wolf en Reinie te bereiken. De rijen auto's waren in beweging gekomen en Bob vreesde dat het algemene sein tot doorrijden was gegeven en dat hij straks al blij mocht zijn als Jan kans zou zien om te stoppen en hem op te pikken.

Hij rende over het gras langs de uitwijk strook tot hij hijgde als een overbelast stoompaard en na een paar honderd meter klopte zijn hart in zijn keel. Bob was geen stijve hark, maar een uitgesproken atleet was hij evenmin. Zijn conditie hield hij min of meer op peil met een vechtpartijtje hier en een schermutseling daar, maar een rondje knokken met een paar boze tegenstanders levert een ietwat andere soepelheid op dan die welke nodig is om rijdende auto's in te halen.

Hij stond op het punt om af te remmen, toen hij zag dat de vaart uit de slierten auto's begon te raken.

De rij aan de kant van de vangrail reed nog door, maar de andere vertraagden.

Hij zoog met diepe teugen lucht naar binnen en zette aan voor extra snelheid. Hij rende langs een vrachtwagen beladen met balen geperst papier en zag schuin voor zich de omtrekken van een auto die de afmetingen had van de pickup. De wagen stond niet in de meest rechtse baan, maar een rij naar links.

Is dat 'm nou of niet? vroeg Bob zich af. Voor zich zag hij de knipperlichten die de plaats van de opstopping aangaven en hij kreeg de indruk dat de auto's daar weer vaart maakten.

Met een vuist tegen een zij gedrukt liep hij door, een beetje voorovergebogen door ademenood en steken ter hoogte van zijn milt.

Is dat 'm nou? vroeg hij zich weer af.

Hij liep langs een bestelwagen en besloot te gokken. Hij remde iets af tot hij nauwelijks harder ging dan de auto's en stak toen tussen de bestelauto en een kleine Suzuki door naar de tweede rij. Een automobilist toeterde en een paar koplichten flikkerden op.

'Je... kunt... me... wat,' hijgde Bob. Hij was nu vlak achter de pickup en legde zijn handen op de achterrand. De auto reed niet hard, maar het is een hele toer om je op te trekken als je tegelijk een snelheid van meer dan tien kilometer in het uur moet blijven maken en Bob was nu echt bijna uitgeteld.

Hij deed twee snelle, wanhopige passen, zette zich krachtig af en bleef een ogenblik aan gebogen armen achter de pickup zweven. Hij maalde met zijn rechterbeen door de lucht tot hij houvast kreeg en rolde zich over de achterkant in de laadbak. Achter zich hoorde hij een verontwaardigde kreet en er werd druk getoeterd, maar dat gebeurde al bijna een half uur en om een beetje kabaal maakte hij zich niet bezorgd. Zelfs al deed hij dat wel, dan nog zou het hem niet geholpen hebben. Hij lag uitgeteld op zijn rug op een zeil en haalde gierend adem. Hij voelde zijn hart bonken en de aderen in zijn nek kloppen.

Pas na een paar minuten begon hij zich opnieuw af te vragen of hij wel in de goede pickup lag. Hij nam voor het gemak aan van wel, want pickup-trucks zijn dungezaaid in Europa en het zou wel heel toevallig zijn als er twee vlak bij elkaar in een nachtelijke file reden. Maar de kans bestond en Bob wilde zekerheid.

De kleur maakte hem niets wijzer. De laadbak waar hij in lag was van een onbestemd grijze kleur en dat was precies de kleur waarin driekwart van alle pickups ter wereld zijn uitgevoerd. De bak was oud en roestig, maar ook dat hielp hem niet. Om zeker te weten dat hij goed zat zou hij de chauffeur moeten zien, maar daarvoor moest hij naar voren kruipen en door de ruit in de achterkant van de cabine kijken.

Het grootste deel van de laadbak lag vol voorwerpen die waren afgedekt met het zeil. Het was mogelijk om langs de rand van het zeil naar voren te lopen, maar daarvoor zou hij zich moeten oprichten en dat zou hem in de lichtbundels van de auto's achter hem brengen. Een aantal van de automobilisten had hem in de bak zien klimmen en het leek Bob niet raadzaam om hen al te nieuwsgierig te maken.

Hij tilde een hoek van het zeil op en merkte dat het met zware elastieken aan de zijkanten van de laadbak was bevestigd.

Eroverheen kan niet, dacht hij, en erlangs evenmin, maar er-

onderdoor gaat natuurlijk altijd. Dan kan ik meteen zien wat in deze pickup verstopt zit.

Hij gleeed op zijn buik onder het zeil en begon zich in tijgersluisgang naar voren te wrikken: eerst de ellebogen, daarna knieën en tenen. Snel ging het niet, maar hij had geen haast. De pickup was nog steeds niet helemaal uit de drukte van de file en de auto ging met horten en stoten voorwaarts. Elke keer als de wagen afremde, voelde Bob zich naar voren schuiven en hij moest deksels goed oppassen dat hij niet een paar vingers afknelde tussen langs elkaar schurende voorwerpen.

Op de tast probeerde hij vast te stellen waar hij langs tijgerde. Een stoel, iets dat leek op een kastje, een kartonnen doos met erin een aantal pannen die tegen elkaar tinkelden bij elke snelheidsverandering, een stel lepels, vorken en messen. Bob werd er onzeker van.

Een verhuizing, dacht hij. Ben ik per ongeluk in de auto gesprongen van een paar brave Duitse burgers die alleen 's nachts een auto konden lenen om te verhuizen? Klets. Niemand verhuist 's nachts. Maar waarom zouden Wolf en Reinie huisraad meeslepen? En wanneer hebben ze dan dit spul opgehaald?

Zoveel eerder dan Jan en ik zijn ze nu ook weer niet bij de zandafgraving vandaan gegaan.

Het was benauwd onder het zeil en het idee dat hij in de verkeerde auto lag, maakte hem nerveus. Hij kreeg het warm en voelde zweet in zijn ogen prikken. De muggebulten begonnen weer te jeuken en hij bleef een tijd liggen om zich uitgebreid te krabben.

Naast de auto hoorde hij nu stemmen en hij zag door het zeil lichten aan- en uitgaan. Ze wierpen korte, vreemde schaduwen over de dozen en stoelen en wekten beelden op van een griezelfilm.

De opstopping, dacht Bob. Nu moeten we sneller gaan. Als ik fout zit, dan zit ik waarschijnlijk een hele tijd fout, want reken maar dat de chauffeur straks gas geeft.

Tot zijn verbazing gebeurde dat echter niet. De pickup ging wel sneller en het voortdurend remmen en optrekken was voorbij, maar aan de motor was te horen dat er geen sprake was van topsnelheid.

Bob tiggerde haastig verder. Hij wist dat het er niet toe deed of hij over drie minuten of over een half uur wist in welke wagen hij zich bevond, maar hij wilde af van dat onheilspellende gevoel dat over hem was gekomen. Hij kroop door tot hij de voorkant van de laadbak bereikte en wurmde zich onder het zeil vandaan.

Achter zich zag hij lichtbundels, maar naast zich niet en dat betekende dat er nog steeds maar één rijstrook in gebruik was. Het verklaarde de matige snelheid, vond hij.

Hij drukte zich tegen de wand van de cabine en keek door de hoek van de kleine betraliede ruit. Het duurde lang voor hij de nek van Wolf herkende en zelfs toen bleef hij nog een hele tijd kijken. Hij had de man per slot van rekening maar kort gezien en schuin van achteren lijken veel mensen op elkaar, zeker in het halfdonker.

Toen de man zijn hoofd naar rechts draaide en iets zei tegen iemand naast hem had Bob zekerheid.

Het is Wolf, dacht hij, en hij voelde zich op slag kilo's lichter.

Hij liet zich zakken en zocht weer dekking onder het zeil. Daar ging hij zich liggen afvragen wat hij zou moeten doen. Het plan om in de pickup te springen was nogal plotseling bij hem opgekomen en het viel moeilijk vol te houden dat er een zinnig idee aan ten grondslag lag. Hij wist zelfs niet goed meer wat hij had gedacht toen hij aan zijn sprint begon. Het leek een prima denkbeeld om zo dicht mogelijk bij Wolf en Reinie in de buurt te blijven, maar nu hij zo dichtbij was als hij mogelijkerwijs kon komen, zag hij toch een paar schaduwzijden. Hij was weliswaar vlak bij de Duitse broers, maar de kans bestond dat hij zich steeds verder verwijderde van Jan.

Hij was er vast van overtuigd geweest dat, na de opstopping, alle rijstroken van de autoweg gebruikt zouden kunnen worden. Het zou dan voor Jan een koud kunstje zijn om de pickup in te halen en te volgen. Op deze ene rijstrook echter was inhalen niet mogelijk. Ze reden richting Berlijn, dat was duidelijk, maar de vraag bleef of Wolf en Reinie echt naar die stad gingen of dat ze erlangs zouden rijden. En zelfs al gingen ze wel naar Berlijn, dan nog waren er verschillende routes mogelijk.

Bob was er in al de jaren van vriendschap met Jan en Arie niet in geslaagd om de kaart van Europa grondig in zijn hoofd te krijgen en hij vergiste zich voortdurend in afstanden. In de Verenigde Staten liggen grote steden vaak vele honderden, soms duizenden kilometers van elkaar, maar in Europa is vijfhonderd kilometer al een forse afstand. Bob had ervaren dat alles altijd veel dichterbij lag dan hij uit gesprekken begreep en van de weeromstuit schakelde hij vaak over op het schatten van afstanden die alleen voorkwamen in Madurodam. Toen hij dan ook over de rand keek en in de verte de lichten van een dorp zag, was hij er half en half van overtuigd dat de pickup een voorstad van Berlijn naderde.

Voor de zoveelste keer betreurde hij diep dat hij geen studie had gemaakt van het wegennet en dat hij er geen idee van had waar de belangrijke afslagen waren. Iemand als Jan wist dat wel. Jan wist al die dingen altijd op een prik. Voor hij aan een tocht begon, bekeek hij tot vervelens toe de wegenkaarten en kon hij tot bijna op de minuut voorspellen hoe lang hij over een traject zou doen.

‘Maar op wegversmallingen rekent zelfs secure Jan niet,’ mompelde Bob. ‘Laat ik maar weer naar de achterkant tiggeren en daar een oog over de rand schuiven. We zullen toch wel een keer de hele breedte van deze autoweg kunnen gebruiken?’

Hij dook onder het zeil en kroop naar achteren. Dit keer nam hij de andere zijde en dat bracht hem bij twee op elkaar gestapelde eenpersoonsmatrassen. Toen hij die matrassen voelde, leek het op slag of hij drie keer zo moe werd. Hij had uren gelopen over onbekende wegen en gesjokt door en langs stukken bos. Hij had slag geleverd met Reinie en Wolf en daarna met een langharige chauffeur en hij was opgejaagd door een meute halfdronken jongeren. Zolang hij bezig was geweest, had hij zijn moeheid kunnen onderdrukken, maar hier, in de laadbak van de schommelende pickup, was het idee van een zacht meeverend matras te veel voor hem.

Hij vergat Jan, de file en de weg naar Berlijn en schoof de dozen die op de matrassen stonden naar de zijkant. Op het einde stond een stoel, maar die liet hij op zijn plaats. Hij schoof zijn benen tussen de poten van de stoel, legde zijn

hoofd op een arm en zuchtte diep.

Heel vaag in zijn achterhoofd bestond nog een zwak besef van twijfel, maar het kreeg geen vorm. Voor Bob serieus kon denken over de vraag of het verstandig was om te gaan slapen, zonk hij weg in een golf van mistige warmte en twee seconden later was hij volkomen van de wereld.

Het was maar goed dat de pickup rammelde en dat de uitlaat enige lekkage vertoonde, want anders hadden Wolf en Reinie hem dwars door de cabinewand heen kunnen horen snurken.

Jan Prins was snel tot de conclusie gekomen dat Bobs sprint richting pickup een stuk slimmer leek dan het was. Hij had zijn vriend in het duister zien verdwijnen en een poosje later het getoeter gehoord waarmee diens beklimming van de laadbak was begeleid.

En nu zien dat ik bij hem in de buurt kom, dacht Jan. Hij lette scherp op de rij naast hem en was van plan in elk gat te duiken dat zich aandiende. Helaas viel er geen gat. Als automobilisten die in een file staan, merken dat ze de bron van de opstopping naderen en dat er schot in de chaos komt, dan is het afgelopen met het nonchalant doen. Iedereen in Jans buurt zat voorovergebogen achter het stuur en bumper tegen bumper schoven de rijen hortend voorwaarts.

Jan zag het met op elkaar geklemde kaken aan. Hij zat in een stroom en er was geen kans dat hij eruit kwam. Hij mocht al blij zijn dat niemand zijn wagen voor de Saab wrong. Met een verbeterd gezicht sloeg hij twee pogingen van een zilverkleurige Ford af om daarna te merken dat de chauffeur van een touringcar er niet over piekerde om hem in zijn rij toe te laten.

Na een klein kwartier ingespannen uren gaf Jan het op. Hij liet zich achteruit zakken en bleef rustig in zijn baan. Vlak voor zich zag hij de knipperlichten en even later kon hij zien wat er was gebeurd.

Ongeluk, stelde hij vast. Niet erg groot, maar wel gek.

Het betrof inderdaad een ietwat ongewoon ongeluk waaraan geen aanrijding of botsing te pas was gekomen. Een tankauto was aan het slingeren geraakt en had de vangrail geramd.

De wagen was gekanteld en een eind over het asfalt geschoven. Het voertuig had niet alle rijstroken geblokkeerd, maar was netjes in de eigen strook blijven liggen. Helaas was de inhoud uit de reusachtige tank gelopen en een enorme plas olie had zich over alle rijstroken uitgestrekt.

Het was natuurlijk volkomen onverantwoord om door die plas heen te rijden. Elke vonk had de olie kunnen doen ontbranden en daarom waren alle rijstroken afgesloten. Een ambulance had de chauffeur opgehaald en politie en brandweer waren zich met het wegdek gaan bemoeien. De olie was met water uit hogedrukslangen in de richting van de berm gespoten en daarna was zand over het asfalt gestrooid.

Toen de politie er zeker van was dat er geen olie meer uit de tank stroomde en de brandweer had vastgesteld dat het gevaar voor ontploffingen was geweken, had men een rijstrook voor het verkeer opengesteld.

Achter de gekantelde tankauto lag metersbreed asfalt, maar nog geen vijftig meter verderop was het begin van een wegversmalling. Juist door die versmalling was ook het ongeluk ontstaan. De chauffeur van de tankauto was na het bord dat aangaf dat een eind verder alleen de linkerstrook berijdbaar was, meteen naar links gegaan en hij had daarbij over het hoofd gezien dat een oude Volkswagen hem aan het inhalen was. De bestuurder van de VW knipperde en claxonneerde lang genoeg om duidelijk te maken dat hij ook een stukje asfalt wilde en de tankwagenchauffeur was naar rechts geslingerd. Hij had het stuur te snel omgegooid en voelde de wagen links los van de grond komen. Als hij rechtuit was gereden zou alles goed zijn gegaan, maar van de schrik had hij het stuur met volle kracht naar links gedraaid. De wagen was in een slip geraakt en vlak achter de Volkswagen dwars over de weg tegen de vangrail geknald.

Het was het soort ongeluk dat ernstiger lijkt dan het is, maar het had wel de autoweg meer dan een uur geblokkeerd. Nadat de ene rijstrook vrij was gegeven, waren de voorste automobilisten, degenen dus die het ongeluk hadden zien gebeuren en die het langst vast hadden gestaan, aan het jakkeren geslagen.

's Nachts hebben mensen nog een beetje meer haast dan overdag en wie een dik uur heeft stilgestaan, terwijl hij oliedampen moet opsnuiven, kijkt niet op een kilometer snelheid meer.

Het begin van de file verdween ijlings over de ene rijstrook in de richting van Berlijn, maar na een paar minuten wrongen vrachtwagens zich langs de tankauto en die konden minder snel. Voor zich zagen de chauffeurs een eindeloze rij pilonen, van die rode plastic gevallen die eruitzien als de hoed van een toverheks, en ze wisten dat ze kilometers rijbaanversmalling voor de boeg hadden.

Ervaren chauffeurs nemen zoiets voor lief. Wegen slijten en het is echt wel nodig dat af en toe iemand met een grote wagen langskomt om een nieuwe asfaltlaag uit te smeren.

In de file echter hadden ook enkele heetgebakerde jongelieden gestaan en zij vonden het tamelijk onnozel dat een opstopping werd gevolgd door een versmalling in verband met wegwerkzaamheden waarvan minder dan niets te merken viel. In ongeveer elk land ter wereld is het zo, dat het werken aan wegen onherroepelijk leidt tot het afsluiten van enorme wegvakken. Blijkbaar hebben wegebouwers ooit met elkaar afgesproken dat ze er niet over wensten te piekeren om een weg kilometer voor kilometer op te knappen. Ze houden meer van de grote lijn en beginnen met het afzetten van minimaal acht kilometer snelweg voor er zelfs maar een machine wordt aangereden.

Vlak na de plaats van het ongeluk zag Jan rechts van de rode, plastic heksenhoeden een asfalteermachine, een houten bouwkeet en twee oude vrachtwagens. Vijftig meter verder stond een bulldozer. Daarmee was het materiaal blijkbaar schoon op, want honderden meters lang reed hij vervolgens langs donkerglanzende en gaaf asfalt waarop zich geen obstakel bevond, maar waar geen auto over mocht.

Zoiets was om dol van te worden en Jan overwoog een paar keer om eenvoudigweg rechts van de hoedjes te gaan rijden om zo een deel van de rij auto's, die niet sneller reed dan zestig kilometer per uur, te kunnen inhalen.

Hij was niet de enige die daarover piekerde.

De eigenaar van een peperdure Maserati Shamal was er ook over gaan denken. Hij was naar een feest in Magdeburg geweest en had daar een vriendinnetje opgedaan. Dat vriendinnetje had wel zin in een snelle tocht naar Berlijn en de autobezitter was van plan haar te laten zien hoe goed hij laag kon vliegen.

Er valt weinig te vliegen in een file en de jongeman had zich vele minuten zitten verbijten. Toen hij, een kilometer na het ongeluk, een BMW voorbij zag flitsen die achter de hoedjes was gaan rijden had hij er genoeg van. Hij zwenkte naar rechts, raakte een hoedje, dat zijwaarts wegstuiterde en in de struiken achter de berm verdween, en stampte op het gas.

Een Maserati Shamal heeft een 3.2-litermotor en die levert voldoende vermogen om een vrachtvliegtuig concurrentie aan te doen. De banden van de auto trokken sporen in het wegdek toen de bestuurder gas gaf en binnen tien seconden werd het vriendinnetje met een vaart van ruim 200 kilometer per uur vervoerd in de richting van Berlijn.

Jan zag de auto komen. Hij zag ook nog iets anders. Hij zag het eind van de wegversmalling en iedere automobilist weet dat wegenbouwers niet alleen aan het begin, maar ook aan het einde machines posteren. Het is zoiets als het aanbrengen van een gebiedsgeur door jonge honden die voor het eerst uitgelaten worden in een tuin. De honden plassen tegen elk paaltje en de wegenbouwers plaatsen machines en walsen aan de uiteinden van het stuk weg dat zij hebben veroverd.

Jan zag de grote wals die midden op het afgesloten stuk weg stond en hij zag de Maserati die met een onwaarschijnlijke snelheid naderde. De eigenaar zag de wals ook, maar een tikkeltje aan de late kant.

Hij zette zijn volle gewicht op de rem en omdat een Shamal een uitstekende rembekrachtiging heeft, had dat een formidabel effect. De wielen blokkeerden alsof alle lagers op hetzelfde moment vastliepen, maar een snelheid van meer dan tweehonderd kilometer is niet iets dat je met een stevig remmen afdoet. De wielen blokkeerden weliswaar, maar dat betekende niet dat de Maserati op slag stil stond.

Het hele geval schoof piepend en gillend over het asfalt en

de vriendin kreeg haar portie spanning en sensatie met volle teugen.

De schuivende auto leek recht op de wals af te stuiven en het massieve ijzeren voorwiel leek elke honderdste van een seconde een meter groter te worden.

De eigenaar toonde op het laatste ogenblik dat hij behalve over branie ook over chauffeursinstincten beschikte. Hij liet het rempedaal los en trok het stuur om. De wielen kregen greep op het wegdek en trokken de tweeëneenhalve ton dure auto vlak voor de wals langs naar de linkerrijstrook. Daar reed op dat ogenblik een oude Wartburg en de chauffeur van die wagen moest ook op de rem gaan staan. De Wartburg had geen rembekrachtiging en bezat bovendien remschoenen die bijna tot op de draad versleten waren. De snelheid werd wel iets minder, maar lang niet voldoende. De voorkant tikte tegen de linkerachterzijde van de Maserati en frommelde in elkaar alsof hij van karton was. De Wartburg kwam tot stilstand en meteen bleek waarom de wagen zo laag op zijn veren had gelegen: de inhoud bestond uit vier Polen, die op weg waren naar huis. En die vier Polen waren behalve tamelijk omvangrijk ook buitengewoon kwaad. Ze keken naar het spatbord, naar elkaar en naar de Maserati die door leek te willen rijden, maar die tot stilstand werd gedwongen omdat de auto ervoor afremde, en ze kwamen tegelijk in beweging.

Jan Prins zat twee auto's achter de Wartburg en hij zag het gebeuren alsof hij in een kleine bioscoopzaal zat en naar een filmdoek keek dat werd verlicht door lichtstralen van slordig achter elkaar geparkeerde auto's.

Wederom was een file geheel tot stilstand gekomen, maar ditmaal maakte Jan zich er niet al te druk om. Hij veegde de voorruit van binnen schoon en drukte zijn neus bijna tegen het glas om niets te hoeven missen van wat er nog geen twintig meter voor hem ging plaatsgrijpen.

De vier Polen hadden zich aan weerszijden van de Maserati opgesteld. De grootste stond bij het linkerportier en probeerde het handvat.

Op slot, stelde hij vast. Hij bukte zich, keek door het raam

naar het benauwde gezicht van de bestuurder en gaf langzaam een knipoog. Daarna richtte hij zich op en wenkte zijn collega's. Ze kwamen naar hem toe of ze alle tijd van de wereld hadden. Ze pakten de onderkant van de auto en tilden de linkerkant van de Maserati anderhalve decimeter op.

'Los maar,' zei de aanvoerder. De veren van de auto hielden het toen de wagen terugplofte, maar veel scheelde het niet. De eigenaar keek strak voor zich en hield de vingers om het stuur geklemd, de vriendin gaf een hoge gil die buiten de Maserati duidelijk was te horen.

De Polen tilden de auto weer op en herhaalden dat nog drie keer. Het scheen ze te bevallen en het leek hen geen enkele moeite te kosten. Ze hijgden niet, ze spraken niet en ze trokken zich niets aan van de andere weggebruikers die het ongebruikelijke tafereel van dichtbij kwamen bekijken. De file was aangegroeid tot meer dan een kilometer en de automobilisten aan de achterkant hadden er geen idee van welke blokkade er nu weer was opgeworpen en wie daarvoor verantwoordelijk was. De weggebruikers die wel iets van de Maserati en de Wartburg hadden gezien, waren bijna allemaal uit hun auto gekomen. Een paar van hen waren bijzonder kwaad, maar de meesten hadden wel zin in deze vreemde ruzie, die met een minimum aan geluid bezig was zich te voltrekken.

Door de toeloop kon Jan al spoedig niets meer zien. Hij gromde een paar nijldige woorden en stapte ook uit. Dit was veel te spannend om te missen, vond hij. Hij deed het portier van de Saab zorgvuldig op slot en ging tussen de toeschouwers staan.

Hij zag dat de Polen de Maserati voor de zoveelste maal loslieten. Dit keer had een van de schokdempers er genoeg van. De omstanders hoorden duidelijk een heldere tik en zagen dat de trotse Shamal als een vleugellamme eend aan de rechterachterkant doorzakte.

De eigenaar beseftte dat hij nodig iets moest doen. Aan uitstappen dacht hij niet en dat was begrijpelijk, want de Polen zagen er massaal en dreigend uit. Als hij een raampje op een kier had gedraaid en verzoenende woorden had gesproken

die gepaard waren gegaan met enkele harde Duitse geldstukken, dan was alles waarschijnlijk wel terechtgekomen, maar in plaats daarvan startte de jongeman de motor en reed hij met een ruk een paar meter achteruit. De omstanders schoten weg, maar dat was precies alles wat er gebeurde, want het was onmogelijk om met de Maserati weg te komen. Voor en achter stonden auto's, links was de vangrail en rechts stonden tientallen belangstellenden.

De Polen leken echter te denken dat hun prooi bezig was te ontsnappen en Jan zag dat een van het viertal zowaar een gelaatsuitdrukking kreeg die op boosheid duidde. Tot nu toe hadden ze tamelijk onaangedaan hun spelletje gespeeld met de auto, maar na de manoeuvre van de bange chauffeur werd het menens. De boze Pool greep onder zijn leren jas en trok een stevige stalen koevoet met een lengte van bijna dertig centimeter tevoorschijn. Met drie klappen sloeg hij de achterraut uit de Maserati en nu was het gegil van de vriendin duidelijk te horen. Het klonk tot driehonderd meter over de asfaltweg en het trof een aantal omstanders tot in de ziel. Dit ging te ver vonden ze. Er klonken woorden van protest en een paar van hen liepen naar de Pool. Deze voelde zich bedreigd en zwaaide met de koevoet om zich heen.

'Wass,' zei een man die naast Jan stond. 'Wat willen die Polen? Ze rijden met hun oude stinkauto's over onze mooie wegen en nou vernielen ze ook nog onze auto's.'

De man was niet de enige die zinnen van die strekking sprak en Jan begon alvast voorzichtig achteruit te schuifelen. Niet te veel, want hij wilde niets missen van de algemene vechtpartij die aan het ontstaan was. Precies zoals een storm aanwakkert, zijn top bereikt en daarna in kracht afneemt, ging het ook met de onenigheid op de snelweg. Het tillen van de Maserati was het voorspel, wat nu losbrak, was het hoogtepunt. Een man met een groen hoedje greep de Pool die nog steeds met zijn koevoet zwaaide van achteren beet en een jongen van een jaar of achttien deed een greep naar het stuk ijzer. Hij haalde het net niet. De Pool deed een stap achteruit, bukte zich snel en schoot naar voren. De man achter hem maakte een volmaakte halve cirkel. Hij floot bijna door

de lucht, sloeg tegen het wegdek en verloor zijn hoed. Drie Duitsers schoten langs hem heen en stortten zich op de Pool. Dit ging in tegen het rechtvaardigheidsgevoel van de andere Polen en zij doken op de kluwen mensen.

Wie nu precies wie beet had, was Jan volkomen onduidelijk, maar hij genoot met volle teugen. Een Duitser verliet de klomp mensenvlees en droop af met de handen tegen zijn maag geklemd. Een van de Polen volgde. Hij hield een hand tegen een oog gedrukt en Jan zag dat hij bloedde uit een snee over zijn voorhoofd. Nog een Duitser verdween, ditmaal met een trekkend been, maar het gekke was dat de kluwen niet dunner werd. Voor iedere gewonde kwamen twee verse krachten in de plaats en Jan hoorde nu ook de eerste aanmoedigingen. Een vrouw die ondanks de nog steeds heel redelijke temperatuur in een bontjas gehuld was, stond met de handen om de mond een kleine man toe te roepen die aarzelend aan de rand van het strijdgewoel toekeek. Blijkbaar was hij aan het overwegen of hij in actie zou komen, maar die beslissing werd voor hem genomen toen iemand een hand uitstak en hem bij een broekspijp greep. De man viel om en tuimelde boven op de bult vechtersbazen, waaruit af en toe benauwde geluiden opstegen.

Waarom zoveel mensen zich met de strijd bemoeiden, was Jan allerminst helder. Blijkbaar hadden tientallen automobilisten zich zitten opvreten in de tijd dat ze stilgestaan hadden en het vooruitzicht dat een nieuwe file weer een vertraging van lange duur met zich mee leek te gaan brengen, had bij menigeen het bloed doen koken.

Een nieuw slachtoffer droop af, ditmaal met een colbertje dat van kraag tot zoom doormidden was gescheurd. Zijn overhemd hing uit zijn broek en zijn das zat om zijn keel als een halsband. Het ding zat strak ook, zag Jan, en de man ging hijgend op het wegdek zitten, terwijl hij probeerde zo snel mogelijk lucht te krijgen.

De tweede Pool werd door twee Duitsers uit de groep getrokken. Ze hadden ieder een been vast en ze trokken hun slachtoffer over het asfalt alsof ze renpaarden waren die besloten hadden dit maal hun jockey eens een tijdje achter zich aan te slepen.

Ze verdwenen in het donker en werden nog steeds aangemoedigd toen Jan ze allang niet meer kon zien. Blijkbaar waren de vechtersbazen nu ongeveer op, want nieuwe helden meldden zich niet en na iedere gewonde die afdroop, was de hoop grauwendende en snauwendende knoklustigen kleiner.

Jan wilde net teruglopen naar de Saab, toen hij voelde dat iemand hem bij de nek greep.

‘Ben jij niet die gek in die Saab die me daarnet sneed?’ vroeg iemand met een lage, harde stem.

Jan wrong langzaam zijn hoofd om en zag een man van een jaar of vijftig in een bloemetjeshemd en met op het hoofd zo’n vierkante pet zoals veel Duitsers dragen.

‘Ga weg,’ zei hij, ‘en laat mijn nek los.’

‘Ben jij niet...’ herhaalde de man.

‘Los,’ zei Jan.

De man verstevigde zijn greep. ‘Nou, vertel op...’

Jan vertelde niets. Hij trok zijn rechterbeen op en schopte achteruit. Hij raakte een scheenbeen en voelde de greep om zijn nek verslappen.

‘Ga weg,’ zei hij.

Maar zijn belager hield vol. ‘Help,’ riep hij. ‘Deze jongen...’

Vijf minuten eerder had dat de basis kunnen zijn van een vrolijk nieuw handgemeen, maar nu leek de lol er enigszins af. Iedereen die zin had in een potje rauzen was intussen op zijn minst licht beschadigd en de eerste omstanders begonnen te klagen over het nieuwe oponthoud.

‘Politie,’ riep een vrouw die een poedel onder een arm geklemd hield. ‘Wie haalt de politie? Zo kom ik nooit thuis.’

Het woord ‘thuis’ deed het ‘m. Iedereen besepte opeens dat hij thuis werd verwacht en de vechtpartij was op slag afgelopen.

De man die nog steeds vlak bij Jan stond, droop af en de laatste Pool kwam kreunend overeind.

Hun aanvoerder liep naar de Maserati, keek naar de achterraut en leek dat voldoende compensatie te vinden voor het verfrommelde spatbord. Hij wenkte zijn kameraden en schoof de Wartburg in. De auto voor de Maserati kwam in beweging en binnen anderhalve minuut was de stroom auto’s op gang. Het was alsof er niets was gebeurd, alsof ergens een stoplicht te

lang op rood was blijven staan en een paar mensen zich daar een beetje boos over hadden gemaakt.

Om politie maalde niemand meer. Er zat weer schot in de zaak en dat was het belangrijkste.

Jan was al bijna bij het knooppunt Drewitz, waar het verkeer richting Polen en richting Berlijn zich splitst, toen tot hem doordrong dat door de vechtpartij de kans verkeken was dat hij de pickup van Wolf en Reinie zou kunnen inhalen. Door de schermutselingen had hij bijna een half uur verloren en dat was ook voor een gammele vrachtwagen voldoende om meer dan genoeg voorsprong te krijgen. Hoe hard hij de Saab ook liet rijden, het was onmogelijk om op het stukje naar Berlijn een tijdverlies van een half uur goed te maken. Bovendien waren er voor en na het punt Drewitz een heel stel afslagen, onder meer naar Potsdam, en het was onbegonnen werk om alle zijwegen af te rijden.

Jan legde zich er zuchtend bij neer dat hij Bob was kwijtgeraakt en dat hij zijn vriend alleen terug zou kunnen vinden via Metzger, de eigenaar van de Saab.

Hij werd nijdig van die gedachte en met een verbeterd gezicht reed hij over de brede weg, die Avus genoemd wordt, Berlijn binnen. Hij wist er heg noch steg, maar hij kende de naam Kurfürstendamm, de brede winkelstraat die door de Berlijners Ku-damm wordt genoemd en die in Duitsland even beroemd is als de Amsterdamse Kalverstraat bij ons.

Toen hij een bordje Kurfürstendamm zag, reed hij van de Avus af en via een rotonde kwam hij op de befaamde straat. Veel verkeer was er niet en dat was maar goed ook, want Jan was langzamerhand zo moe dat hij de stoplichten pas zag wanneer hij er al vrijwel onder reed. Hij deed geen pogingen om op dit uur van de nacht een hotel te zoeken, maar reed de Saab een parkeerplaats op, ging op de achterbank zitten en liet zich opzijvallen. Het was een ongelukkige houding, maar hij was nu zo afgemat, dat hij zelfs had kunnen slapen terwijl hij op zijn handen stond.

Toen Jan de ogen sloot, lag Arie al uren te ronken onder een boom langs de weg naar Lehnin. Hij was een paar keer rond

de Scania gelopen, had gelezen dat daar twee keer de naam Siegler op stond en had daarna niets spannends meer kunnen vinden om in het duister naar te staren. Hij zocht op zijn gemak een vlak stuk grasgrond onder een boom, wikkelde zich in de gehuurde deken en ging zich een tijdje liggen vervelen over de totale rust in dit gebied. Nergens was enig geluid te horen en toen hij moest hoesten, sloeg hij verschrikt een hand tegen zijn mond. Zelfs een bescheiden kuch klonk hier als een kanonschot. Het duurde even voor Arie met een heup een kuiltje had gewrikt, maar toen hij eenmaal lag, was hij in slaap voor hij zich had kunnen afvragen of het niet verstandig was geweest een extra stuk worst te bestellen bij de mark-lustige chauffeur.

Bob sliep op de dubbele matras achter in de pickup. Hij was volkomen bewusteloos en kwam zelfs niet bij toen de wagen dwars door het westelijk deel van Berlijn naar de oostkant reed en via een paar wegen die nog waren bestraat met hobbelkeien doorstoomde naar een brede straat die in twee delen was gehakt door een bovengrondse metrolijn.

De pickup reed een kleine binnenplaats op en de broers stapten uit. Ze namen niet de moeite om de auto uit te laden, want ze waren zelf bekaf. Wolf deed zelfs de portieren niet op slot. Hij keek vaag om zich heen en liep toen achter zijn broer aan, een smalle deur door die toegang gaf tot een van de naargeestige gebouwen die de binnenplaats omringden.

Bob bleef achter in de laadbak. Hij snurkte niet meer, maar ademde zo zwaar, dat het leek of hij nog steeds last had van zijn renpartij.

Toen de motor van de pickup was afgezet, was hij een ogenblik halfwakker geworden en hij had iets gedacht dat leek op 'lekker rustig', maar hij was meteen erna weer ingeslapen. Hij had zich zelfs niet omgedraaid.

Na nog geen etmaal op Duitse bodem waren de drie vrienden geheel afgemat en waren ze volkomen uiteengeslagen. Het enige dat ze hadden bereikt, was dat ze een plaats hadden waar ze een paar uur konden slapen, maar geen van

drieën hadden ze een plek gevonden waar ze op hun gemak konden uitrusten. Arie sliep in de openlucht en was bereikbaar voor elk insect, Jan lag in een vreemde kronkel op een parkeerplaats waar dag en nacht auto's op- en afreden en Bob ronkte binnen handbereik van twee grote Duitse broers die gaarne een kwartier nachtrust opgeofferd zouden hebben om hem met forse uithalen een aanzienlijk deel van Berlijn door te schoppen.

Zoektocht naar auto's, voedsel en plattegronden

Arie werd gewekt door een schop tegen zijn zitvlak.

'In de benen, jij.'

'Grr,' gromde Arie, terwijl hij probeerde te kijken. Zijn oogleden leken dichtgeplakt en zijn spieren waren verstijfd. 'Hoe laat is het?'

'Veel te vroeg,' snauwde de chauffeur. 'Schiet een beetje op. Ik vertrek.'

Arie rolde zich uit de deken en slaagde erin allebei zijn ogen open te krijgen. Het was licht en lange zonnebanen vielen bijna horizontaal over de weilanden links van de weg. Een paar vogels waren zowaar al op en ze begonnen te kwetteren toen Arie zijn magistrale muil opende en een geeuw als een stormvraag losliet. Hij rilde. De temperatuur was in de loop van de nacht flink gedaald en hij droeg nog steeds alleen een shirt.

Koud, dacht hij, honger. En pijn ook. Hij keek naar zijn linkerpink die dik was en pijnlijk aanvoelde.

'Dat is de ellende van avonturen,' mopperde hij. 'Na verloop van tijd heb je overal pijnlijke plekken, je spieren gaan aanvoelen of ze op een pijnbank een centimeter zijn opgerekt en je krijgt een blaas op elke teen. Maar wel stug en strak volhouden dat avonturen leuk zijn, dat wel.'

Hij sloeg de deken om zijn schouders en sjokte naar de Scania. Nu pas zag hij goed hoezeer de voorkant was beschadigd. De zware bumper stak onder een hoek van bijna 45 graden schuin naar voren en diepe krassen liepen over het metaal van de cabineombouw naar het spatbord. Van dat spatbord was een deel gewoonweg verdwenen, alsof het door een reus was afgerukt. Een deel van de wielkast zat halflos en hing vlak boven de band. De chauffeur gaf hem een duw. 'Kom je nog, of niet.'

Arie wees naar de beschadigingen. 'Wie heeft dat gedaan?' De chauffeur schraapte zijn keel en spuugde krachtig. 'Weet ik niet. Zat geen briefje bij.' Hij keek Arie aan en zijn ogen

werden spleetjes. ‘Kan het dat vriendje van jou geweest zijn?’
‘Waarom?’ vroeg Arie verbaasd. ‘Wij zochten een Saab, geen Scania. Waarom zou hij een vrachtauto willen vernielen? Hoe is het eigenlijk gekomen?’

De chauffeur wreef over zijn achterhoofd en trok een pijnlijk gezicht. ‘Iemand heeft gisteren de Scania willen stelen. Dat lukte niet en hij reed de wagen tegen een bulldozer.’

‘Tja,’ zei Arie. ‘Dat zijn stevige dingen. Waar gebeurde dat?’

‘Zandafgraving,’ zei de chauffeur kortaf. ‘Instappen jij. Ik rij je naar Potsdam en zet je daar de auto uit. Jij houdt je mond over vannacht en bemoeit je nergens meer mee. Begrepen?’

‘Absoluut,’ zei Arie afwezig. Hij keek naar de beschadigingen en had moeite om niet te grinniken. Dus Bob had bijna de Scania veroverd, dacht hij. Hij had de wagen, maar daarna ging het mis. Waarom schrok de chauffeur vannacht zo toen ik zei dat ik met een vriend in de kuil was? Hij had op zijn vingers kunnen natellen dat de deuken in deze wagen niet zijn veroorzaakt door een boerenzoon die een verzetje wilde, lijkt me zo. Blijkbaar is deze chauffeur geen snelle denker. Houden zo, Arie, je kunt er gemak van hebben.

Hij klom snel in de cabine en ruilde de deken in voor een blik limonade en een dubbele boterham. De worst op het brood kostte hem weer tien mark, maar dat had hij er dik voor over.

In Potsdam hadden ze ruimschoots tabak van elkaar. De chauffeur had de hele weg geen stom woord gezegd en Arie probeerde zich zo onopvallend mogelijk te gedragen. Hij kreeg de indruk dat de chauffeur zat te herkauwen op de combinatie Arie en de overval op de Scania. Hij was bezig een en een bij elkaar op te tellen en toen hij Potsdam inreed, was hij bijna zover dat hij als uitkomst twee kreeg.

Hij keek Arie steeds vaker aan en een paar keer leek het of hij een opmerking wilde maken.

Arie negeerde hem volkomen en hij bleef stug naar buiten kijken, terwijl hij alle naamborden goed in zich opnam. Hij zag dat ze een paar keer de snelweg kruisten en door steden en dorpen reden die de namen Lehnin, Plötzin en Werder droegen. In de buurt van de stad Werder was machtig veel

water, meestal in de vorm van langwerpige meren en langs een van die meren reden ze Potsdam binnen.

Arie zat roerloos te hopen dat hij niet in een buitenwijk de auto uitgesmeten zou worden, maar hij was toch blij toen de chauffeur op een brede straat naar rechts reed en een gebaar naar buiten maakte.

‘Eruit, jij. Verderop is het centrum, zie maar wat je doet.’

Arie zei niets. Hij opende snel het portier en sprong op de grond. Dat is dat, dacht hij, terwijl hij de Scania nakeek. Nu ga ik drie keer raden wat de chauffeur gaat doen: 1. wassen en koffie drinken, 2. de Scania laten fatsoeneren zodat in elk geval de lichten het weer doen, 3. zijn baas bellen om te zeggen dat hij een tikje later komt.

Waar hij zich gaat wassen, is me een raadsel. Zijn baas zal Siegler wel zijn en waar die woont, is uit te zoeken. Maar punt twee is waar het nu om draait. Ik durf er heel wat onder te verwedden dat hij hier een garage zoekt en om een spoedreparatie vraagt. Potsdam ziet eruit als een flinke stad, maar er zullen geen honderden garages zijn, dus...

Hij keek op zijn horloge en zag dat het bijna acht uur was.

‘Mooi,’ zei hij tevreden tegen een magere hond, die elke keer een paar passen opzij deed als een golf auto’s langs hem zoefde.

‘Weet jij hoe het hier heet?’

Hij liep naar een zijstraat en zag het bordje Lenin Allee.

‘Juist,’ zei hij tegen de hond, die hem op een afstand van acht meter volgde. ‘Een laan voor Lenin zelf en geen kleintje ook. Pas maar op dat je hier geen plasje doet, stom beest.’

Hij liep op zijn gemak naar een huis met een brede vensterbank en ging voorzichtig zitten. Golven verkeer trokken in het ritme van de stoplichten voor hem langs. Er waren opvallend veel fietsers en brommers, zag hij. Er waren ook veel Trabanten, van die kleine koekblikachtige auto’s waarvan er in het voormalige Oost-Duitsland miljoenen zijn gemaakt en die uitblinken door fantasieloosheid. Ze werden afgeleverd in verschillende kleuren, maar verreweg de meeste Trabi’s, zoals ze werden genoemd, waren uitgevoerd in een onbestemde combinatie van de kleuren gebroken wit en beige. Er

reden er honderden rond en bijna allemaal lieten ze een formidabele pluim zwart uitlaatgas achter.

De meeste van de statige gebouwen waarmee de Lenin Allee was omzoomd, waren bruinzwart beroet en ze zagen eruit alsof ze in geen vijftien jaar waren opgekalefaterd.

Arie knikte langzaam. Dus dit is nou het beroemde Potsdam. Als ik me niet vergis, had de oude keizer Wilhelm I hier zijn zomerkasteel, zo'n optrekje van honderd meter breed. 'Sans Souci' heette dat ding, geloof ik. 'Zonder zorg'. Nou, de mensen die hier rijden zien er stuk voor stuk uit of ze wel een paar zorgjes hebben. Blijkbaar zorgde die keizer beter voor zichzelf dan voor zijn onderdanen. Zouden ze hier zoiets hebben als een cafetaria?

Hij zette zich met een bil af en liep langzaam over het trottoir in de richting waar hij het centrum vermoedde. Een haastige man met een oude aktentas hielp hem een handje en legde hem uit dat McDonald's en Burger King in Potsdam helaas ontbraken, maar dat er op meerdere plaatsen zogenaamde Imbiss-stalletjes waren, eenvoudige houten bouwsels waar koffie, bier, brood en veel braadworst werden verstrekt.

Arie vond er een dicht bij het Station West, dat aan de Lenin Allee is gebouwd en vanwaar elk half uur een trein naar Berlijn vertrekt. Het station interesseerde hem matig, maar de Imbiss des te meer. Een lange vrouw gaf hem er een halve liter koffie en een onwaarschijnlijke hoeveelheid brood en ging toen met ogen die groot waren van verbazing staan toekijken hoe Arie het voedsel binnen tien minuten wegwerkte.

'Honger?' zei ze.

'Reken maar,' zei Arie voldaan. 'Twee dagen niet gegeten.'

De vrouw knikte alsof dat heel gewoon was. 'Komt voor,' zei ze. 'Toerist?'

Arie knikte. 'Autopech. Hele nacht gelopen.'

De vrouw wenkte hem. 'Ik dacht al zoiets,' zei ze. 'Voor vijf mark kun je je daar wassen.'

Arie keek haar vol ontzag aan. Hij vroeg zich af of hij in de komende dagen iets zou kunnen doen zonder dat hij er geld voor moest neertellen. Het verbaasde hem dat hij zomaar over de Lenin Allee had mogen lopen.

Komt nog, dacht hij. Over een paar maanden lopen er mannetjes achter je aan die je voetstappen tellen. Tien pfennig per pas. Ze zijn in dit deel van Duitsland nog niet lang geleden overgegaan op het kapitalistische systeem van 'voor wat, hoort wat', maar ze hebben het pijsnel onder de knie gekregen.

Hij waste zich, wreef met een vinger een dot tandpasta over zijn tanden en kreeg het adres van een garage waar ze auto's verhuurden. Voor vijf mark extra was de vrouw bereid om te bellen en zijn komst aan te kondigen.

Het was niet ver en om kwart voor negen stiefelde Arie de garage binnen.

Welzeker kon hij een auto huren, zei een man in een blauwe stofjas, hij had nog een mooie Opel staan.

Arie schudde zijn hoofd. 'Trabant,' zei hij. 'Ik wil een Trabant.' De man schoot in de lach. 'Niemand wil een Trabant,' verklaarde hij. 'Meneer, die dingen zuipen benzine, ze stinken en als je lang hard rijdt over een slechte weg, dan hou je er een wandelende nier aan over.'

'Trabant,' herhaalde Arie. 'Ik heb altijd al in zo'n auto willen rijden.'

De man zuchtte. 'Gek,' zei hij vol overtuiging. 'Je bent gek, jongen, weet je dat?'

Arie lachte hem blij toe. 'Weet ik al jaren. Hebt u een Trabant of niet?'

Dat had de man en tien minuten later stond hij hoofdschuddend toe te kijken hoe Arie de garage uitreed.

'Gek,' mompelde hij. 'Al die buitenlanders zijn gek. Maar ze betalen wel.' Hij klopte op de zak waarin hij de borgsom had die Arie per cheque had uitgeschreven en hij hoopte dat hij de Trabant nooit zou terugzien. De auto was verzekerd en zou na diefstal meer opbrengen aan verzekeringsgeld dan wanneer hij voor de wagen een koper zou moeten zoeken. Trabant kon je tegenwoordig alleen aan de straatstenen kwijt en dan moesten het nog tamelijk stomme stenen zijn ook.

Arie was geruime tijd bezig om de nukken van zijn huurauto onder de knie te krijgen en merkte dat hij redelijk vooruit kwam als hij tegen de versnellingshandel sloeg in plaats van duwde en als hij alvorens te remmen alvast een paar keer met het pedaal pompte.

Hij had geen Trabant gehuurd uit een gril, maar uit berekening. Slimme Arie had een plannetje bedacht. Daarvoor was het nodig dat hij zich onopvallend kon bewegen en in het voormalige Oost-Duitsland waren de Trabi's de minst opvallende auto's die je kon bedenken. Het enige dat hij nu nog moest doen, was uitzoeken waar de Scania naartoe was gereden en daarvoor moest hij op het hoofdpstkantoor zijn.

Hij reed naar het centrum, kocht in een boekwinkel een handvol plattegronden van Duitsland, Potsdam en Berlijn en schoot daarna een kledingzaak in voor een windjack en een paar sokken. In de Trabant trok hij de schone sokken aan. Hij mikte de vuile op de achterbank en zocht op de plattegrond van Potsdam op waar het hoofdpstkantoor was. Daar aangekomen dook hij een telefooncel in. Hij stelde tot zijn voldoening vast dat de telefoonboeken niet aan repen waren gescheurd en begon de garages te bellen.

Zijn boodschap was simpel en duidelijk.

'Dag, mevrouw. U spreekt met autobedrijf Siegler. Bij u moet een Scania-vrachtwagen in reparatie zijn gegeven. Kunt u me vertellen wanneer de auto klaar is?'

Acht telefoontjes later was het raak. Hij had dit keer geen mevrouw aan de lijn, maar een meneer en die meneer was kortaf en zakelijk. Ja, zei hij, er was een Scania. De chauffeur was even weg, maar zou na tien uur terug zijn. Of hij een boodschap moest doorgeven.

Arie grijnsde vriendelijk naar de hoorn, zei 'nee' en 'dank u beleefd' en legde op.

In het telefoonboek zocht hij het adres op van de garage.

'Strasze der Jugend', las hij. 'De Jeugdstraat. Het is vlakbij ook, zo te zien. Met wat geluk kan ik eerst nog enig voedsel inslaan. Zo zie je maar, met gezond verstand en een paar

ideeën kom je een eind. Ik denk niet dat die chauffeur met het lange haar nog aan me denkt, maar ik denk wel aan hem. Heel intens zelfs.'

Hij kocht voedsel in de brede Ebert Strasze, zag tot zijn verbazing dat er in Potsdam een soortement Hollandse wijk was met drie, vier straten vol trap- en klokgevels en reed naar de Jeugdstraat. Op honderd meter van de garage parkeerde hij zijn Trabi. Voor hem stond een Mercedes, maar achter hem waren drie andere Trabanten in precies dezelfde kleur.

'Mooi,' mompelde hij. 'Tien uur precies. Tijd voor een plak chocola.'

Hij liet zich onderuitzakken tot zijn buik klem zat tegen het stuur en propte zijn muil vol.

Jan was de tweede die wakker werd. Links en rechts van hem reden auto's af en aan, maar hun geluiden lieten hem onberoerd. Ook een pneumatische hamer die een gebouw van vijf verdiepingen te lijf ging, wekte hem niet. Een zonnestraal deed dat wel. De straal scheen recht door een zijruit op Jans rechterooglid en, nadat hij vijf keer een afwerende beweging had gemaakt alsof hij een vlieg wilde verjagen en vervolgens het hoofd een beetje had bijgedraaid, op zijn rechterneusvleugel. Om een of andere reden moest Jan daarvan niezen en hij schrok wakker van zijn eigen geluid.

Met dikke ogen keek hij om zich heen.

'O, ja,' zei hij duf. 'Kurfürstendamm, parkeerplaats. Mijn hemel, wat was ik moe.'

Hij kwam kreunend overeind en probeerde zijn nek in de juiste stand te leggen. Precies zoals Arie enige tijd eerder had gedaan, dacht hij met bitterheid na over het plezier dat hij beleefde aan avonturen. De helft van zijn spieren deed pijn, zijn shirt plakte tegen zijn nek en als hij met een vinger over een ooghoek streek, dan viste hij er een soort dikke soep uit, die daar in de afgelopen uren was vastgekoekt.

Jan dacht niet meteen aan eten. Hij dacht evenmin aan Bob. Hij dacht aan de Saab en aan het feit dat de auto nu toch wel met enige spoed afgeleverd moest worden ten huize van de heer Metzger.

Maar, dacht Jan, zou de rijke heer Metzger onder de indruk zijn van een jongen in een doorzweet shirt, met piekharen en een gezicht waar de slaaprimpels nog in zaten?

Hij was van nature meer dan ordelijk en hij piekerde er niet over zich zo bij de eigenaar van de Saab te vertonen.

Eerst een hotel zoeken, vond Jan. In de Saab lagen nog steeds drie koffers en die moesten onderdak voor hij de auto ging afleveren. Bovendien was het wel nodig om de wagen even uit te mesten, want zoals gewoonlijk had Arie een weelde aan papier en kruimels over en naast de achterbank gestrooid.

Arie, en ook Bob, zouden op de gok zijn gaan rondlopen op zoek naar een hotel, maar Jan zat anders in elkaar. Hij wilde niet het risico lopen in een hotel te belanden dat hogere prijzen vroeg dan nodig was en dus besloot hij zich eerst uitvoerig te laten voorlichten.

Hij vroeg net zolang tot hij wist dat er een toeristeninformatiebureau was aan het einde van de Ku-damm, vlak achter de bekende Gedächtniskerk en ging, rillend in de koele ochtendlucht, op weg. Bij een stalletje schafte hij zich een kop koffie en een broodje kaas aan en in het toeristenbureau liet hij zich uitvoerig de slaapmogelijkheden van Berlijn uitleggen. Er waren drie soorten, leerde hij. Er waren de gewone hotels die kamers verhuurden in ongeveer alle prijsklassen, van rond honderd mark tot meer dan tweeduizend per etmaal. Er waren pensions, meestal ondergebracht in opgeknapte etagewoningen en vaak voorzien van keurige kamers. En er waren hotel/pensions, veredelde pensions met een ruime ontvangthal en een eetkamer.

Het was duidelijk dat de gewone pensions het goedkoopst waren en Jan vroeg er een lijst van. Een paar bleken zich vlak bij de plaats te bevinden waar de Saab stond en dat was nogal handig, want het scheelde gesjouw en gesleep met koffers.

Een pension aan de Wielandstrasse had kamers vrij en Jan bestelde er een voor twee personen. Aan Arie dacht hij niet direct. Arie was verdwenen en moest voorlopig maar voor zichzelf zorgen, maar Bob moest onderdak. Het is een stuk goedkoper om één tweepersoonskamer te huren dan twee eenpersoonsruimtes en om te voorkomen dat zijn vriend met

Amerikaanse vlotheid geld ging uitgeven voor niets legde Jan liever alvast slaapruijnte voor hem vast.

Pension Klara was gevestigd in een statig gebouw met veel mooie trappen en een uiterst gammele lift, maar het was er kraakhelder en betrekkelijk rustig. Te parkeren viel er niet en Jan moest twee keer naar de Saab lopen voor hij de koffers in de kamer had. Daarna ging hij zich uitvoerig wassen en verklede n toen dat achter de rug was, ging hij met een pincet de splinters te lijf die hij de afgelopen nacht had overgehouden aan zijn gescharrel in houten wagens.

Het duurde even voor Jan zich voldoende gepoetst en opgedoft had om als een kwieke verschijning richting Metzger te gaan en tegen de tijd dat hij een wiskundig zuivere scheiding in zijn haar had aangelegd, was de ochtend al voor een flink deel voorbij.

Toen hij vond dat hij tegen de dag bestand was, drong tot hem door dat hij wel wist waar Saab-eigenaar Metzger woonde, maar dat hij er geen idee van had waar de Saarbrückenstrasse zich bevond. Hij schoot de pensionhoudster aan en kreeg haar zover dat ze hem een plattegrond van Berlijn leende. Dat vond Jan zo'n grote geldbesparende prestatie, dat hij vrolijk fluitend het pension via de trappen verliet en dat hij zelfs op de tweede verdieping de liftdeur netjes dichtdeed door het blokje hout te verwijderen dat ertussen geklemd zat en waardoor het hele systeem blokkeerde. Hij werd nagestaard door de pensionhoudster, die zich erover verbaasde dat die moe lijkende, smoezelige jongen in zo korte tijd veranderd was in een zo opgewekt en vooral zo beleefd persoon.

Bob Evers ontwaakte omstreeks half tien door een leren voetbal, die door een jongetje van een jaar op zeven, voorzien van een korte broek en twee onwaarschijnlijk lange snottebellen, tegen de zijkant van de pickup werd gegoid.

Hij lag in dezelfde houding als waarin hij was gaan slapen en nadat hij wakker gebonkt was, bleef hij nog geruime tijd onbeweeglijk liggen.

Waar was hij, vroeg hij zich af. Wie bonkte er zo. Waar bleef het eten.

Na een paar minuten wist hij zeker dat er geen eten zou komen, maar dat was voorlopig de enige kennis die hem werd. Het bonken bleef aanhouden en de plaats waar hij zich bevond bleef onzichtbaar door het zeil boven hem, dat net genoeg licht doorliet om de dozen en meubels in de laadbak te kunnen waarnemen.

In de verte hoorde Bob het geluid van auto's over een hobbelig wegdek, het getinkel van een bel en een geraas dat, stelde hij na enig nadenken vast, veroorzaakt moest worden door een soort trein.

Toen het gebons hem begon te vervelen, rolde hij zich langzaam om. Hij kroop naar de achterkant van de truck en keek voorzichtig om een hoek van het zeil. Schuin beneden hem zag hij het jongetje, dat naar een hoek van een kleine binnenplaats liep om zijn bal op te halen. Hoog boven hem torende een stel betonnen muren waarin rijen kleine ramen waren geplaatst.

Dit is een gevangenis, dacht Bob eerst, maar hij kon zich niet voorstellen dat in een gevangenis kleine jongetjes zouden rondlopen. Nee, dacht hij, een huurkazerne. Zo'n saai, fantasieloos, suf gebouw waarin mensen zich laten opbergen. Het is een nog slecht onderhouden gebouw ook. Het pleisterwerk valt bijna van de muren en op het houtwerk van de ramen zit geen spat verf.

Hij boog zich iets voorover en zag een onderdoorgang, een soort gat in een van de betonnen wanden, dat precies groot genoeg was om in een auto er door te kunnen rijden.

Achter het gat zat zo te zien een nieuwe binnenplaats en daarachter waarschijnlijk weer een, leek hem, want hij zag in totaal drie doorgangen.

Hij trok zijn hoofd naar binnen en luisterde scherp. Het jongetje gaf een trap tegen de bal, die met doffe geluiden over de binnenplaats stuiterde. Verder was het volmaakt stil. Er was geen radio te horen, geen mens sprak een woord.

Zouden de broers Wolf en Reinie hier wonen? vroeg Bob zich af. Het zat er dik in, dacht hij. Wonen of logeren bij een kennis, zoiets. Geen mens ging voor zijn genoegen naar een dergelijk onzalig oord.

Hij lag zich net af te vragen of hij brutaalweg uit de laadbak zou stappen, toen hij voetstappen hoorde.

Iemand kwam door een deur naar buiten, liep naar het jongetje en gaf hem een tik voor zijn achterwerk.

Het jongetje zette een keel op en produceerde een geluid dat van muur tot muur kaatste. Blijkbaar werd hij meegesleurd, want het geluid stierf weg en verdween nadat een deur met een klap was dichtgeslagen.

Dat is dat, dacht Bob. Nu als de raphazen deze pickup uit en wegwezen. Niet schutterig doen, maar gewoon over de rand klimmen, me uitrekken alsof ik elke nacht in deze wagen slaap en rustig weglopen.

Hij deed het precies zoals hij het zich had voorgenomen en zonder dat hij enig teken van protest hoorde, bereikte hij de onderdoorgang.

Daar bleef hij staan. Achter hem was een straat, zag hij nu, en het was een heel kleine kunst om daar naartoe te wandelen en te verdwijnen. Maar voor hem was de pickup en die stond eenzaam en verlaten.

Bob blies zijn wangen bol en wiebelde van zijn ene been op zijn andere. Hij voelde zich behoorlijk uitgerust en redelijk fit. De muggebulten jeukten een beetje en hier en daar zat nog een stekel van een braambos, maar verder was hij geheel in orde. Weglopen kon altijd nog, vond hij, maar die pickup, was daar nu wel of niet iets mee te versieren?

Barst, dacht hij, en hij liep met soepele passen naar de cabine. Het portier was niet op slot en dat had hij ook niet verwacht. Wie in het holst van de ochtend zijn aftandse auto op een binnenplaats zet, die is niet zo nauwkeurig.

Hij schoof op de bank en zag tot zijn verbazing dat Wolf wel heel nonchalant te werk was gegaan. Het sleuteltje stak nog in het contact en dat sleuteltje had een geweldige aantrekkingskracht. Bob keek ernaar en hij bleef kijken. Zou hij? Durfde hij?

Hij schudde krachtig zijn hoofd. 'Niet te wild, Bobbie,' zei hij vermanend tegen zichzelf. 'De uitlaat is lek en als deze brik niet in een keer start, dan heb je waarschijnlijk meteen twintig Duitsers op je nek. Het is met dit soort gebouwen nu een-

maal vaak zo dat ze verlaten lijken, maar als er iets bijzonders gebeurt, dan vliegt meteen de helft van het aantal ramen open.'

Hij trok het sleuteltje uit het contact en liet het in zijn broekzak glijden. Het was niet meer dan een pesterijtje, maar hij vond dat de broers best de contactdraden van hun eigen truck konden doorverbinden als ze wegwilden. Ze hadden voldoende op luxe personenwagens kunnen oefenen.

Snel keek hij rond. Aan de versleten bank was weinig te zien, aan het stuur, de paar knoppen en meters evenmin en aan de vloer al helemaal niet. Verreweg het meest interessante was een klein dashboardkastje waarvan de klep open was. Dat kon moeilijk anders, want het kastje pulde uit van de paperassen, stompen sigaar, een in elkaar gedrukt blikje dat als asbak was gebruikt en potloden in verschillende kleuren.

Bob pakte alles wat papier was en propte het in de zakken van zijn broek. Het was veel en toen hij klaar was, zag hij eruit of hij twee keer zo breed was geworden, maar om pure, persoonlijke schoonheid had hij zich nooit druk gemaakt.

Hij keek snel om zich heen en gleed achterwaarts de pickup uit. Met snelle passen liep hij de binnenplaats over en dit keer stopte hij niet. Hij liep door tot hij op de straat was en zag op hetzelfde ogenblik een tram langskomen.

Dat was het getinkel van de bel, stelde hij vast. En daarachter hebben we een metrolijn. Zo te zien ben ik in Berlijn en dan nog wel in een deel waar ze brede straten hebben.

Hij liep een paar honderd meter door, sloeg een straat in die er bijzonder haveloos uitzag en schoot het eerste het beste café in dat hij zag.

Aan de bar zaten drie mannen met de ellebogen op de tap en een pul bier er precies tussen.

Een van hen sprak een paar woorden Engels en was bereid een taxi te bellen.

Bob betaalde een rondje bier, nam zelf koffie en gaf toe dat hij een Amerikaanse militair was die een beetje was verdwaald en die nu terug wilde naar zijn kazerne.

De taxichauffeur had ervaring met Amerikanen. Hij had geleerd dat ze in de regel gul waren met het geven van tips en

hij deed precies wat Bob vroeg. Hij reed naar een winkel waar kleding werd verkocht, daarna naar een soort kiosk waar plattegronden geleverd werden en vervolgens naar een garage. Hij deed er langer over dan nodig was, maar Bob maakte zich daar niet druk om. Hij had niet direct vreselijk veel haast en hij begreep dat het geen zin had om de chauffeur op te jagen. Zonder taxi kwam hij nergens in deze stad die hem vreemd was en daarom hield hij zich koest.

Hij werd voor een garage afgezet en huurde een Volkswagen Golf.

In de Golf reed hij naar een stille plaats en daar keek hij de papieren door die hij uit de pickup had gestolen.

Als hij door was gereden naar het huis van Metzger, dan had hij Jan getroffen en dan waren heel wat complicaties uitgebleven. Maar zo gaat het nu eenmaal; door kleinigheden ontstaat soms veel consternatie en Jan zou daar een ruime portie van krijgen.

Miljonair Metzger en het mysterie van de halve snor

Manuel Metzger lag languit in een luie stoel. Over zijn schouder bungelde een stuk van een slinger en op de linkerkant van zijn colbert lagen snippers papier. Hij zag eruit alsof hij twee etmalen geleden in de stoel was gepoot en hij dat meubelstuk sindsdien geen seconde had verlaten.

De slinger had iets feestelijks en dat gold ook voor een groot deel van de ruimte waarin hij zich bevond, maar niets aan de heer Metzger wees erop dat hij van de kleurige vlaggen langs de wand, de confetti en het pakpapier dat her en der op de vloer lag, een seconde genoot.

Hij hing in de stoel en keek schuin naar beneden naar zijn voeten, die gestoken waren in keurig gepoetste schoenen, waarboven sokken zichtbaar waren die merkwaardige vlekken vertoonden.

Boven de sokken bevond zich een broek vol vegen die waren veroorzaakt door overrijpe kersen en daarboven prijken een smoezelig overhemd en een colbertje, waar behalve de snippers en de slinger ook een stuk papier aan kleefde waarop te lezen stond: Hiep hie.

De reden waarom Metzger naar beneden keek, was niet dat hij de zuiverheid van zijn kleding wilde testen, maar betrof zijn snor. Hij wist bijna zeker dat die snor twaalf uur tevoren mooi vol was geweest en keurig gecoiffeerd. Nu echter ontbrak de rechterhelft en hij zat zich zeker al drie kwartier af te vragen hoe dat zo was gekomen.

Tijdens het staren langs zijn neus bewoog hij zijn hoofd niet en dat was maar goed ook, want in dat hoofd was duidelijk enige wanorde ontstaan. Er bonkte iets achter zijn oogballen en hij was er zeker van dat een mini-bouwwakarbeider met een minimini-pneumatische hamer bezig was zich een weg te banen van de brug van zijn neus naar zijn kalende kruin. Als hij doodstil zat, dan hield de boor zich rustig, maar bij de minste beweging hoorde hij een gierend geluid en voelde hij pijnscheuten.

Iets, vond de heer Metzger, was helemaal fout gegaan en hij zou graag willen weten wat.

Vele uren eerder waren een paar vrienden en een heel stel zakenrelaties naar zijn huis gekomen, opgedoft en voorzien van smaakvolle cadeaus, zoals een lederen portefeuille, een lederen brillenkoker en een agenda voor het volgende jaar in een lederen omslag. Ze hadden zich vol overgegeven op de drank, de snacks en de punten taart gestort en ze hadden om precies twaalf uur allemaal uit volle borst 'Lang zal Manuel leven' gezongen.

Ze hadden ook gezien dat dezelfde Manuel zijn nieuwe levensjaar niet met het ware enthousiasme had begroet, maar dat hadden ze toegeschreven aan een grill.

Tot zover was alles duidelijk en ook de activiteiten die in de uren na middernacht hadden plaatsgegrepen, stonden hem nog min of meer helder voor de geest. Er was een beetje gedanst, veel gekletst en ongelooflijk veel gedronken.

Er was ook veel gekeken naar de lange, dikke planken die over de trappen van het bordes waren gelegd naar de dubbele deuren die toegang gaven tot de hal.

Die hal was niet klein. Die hal was in het geheel niet klein. Ze was twintig meter breed en tien meter diep en je had er de feestavond van een middelgroot dorp riant in kunnen vieren. Omdat niets aan en in het huis klein was, viel de hal niet uit de toon, maar de verhoging die in het midden was opgesteld en die steunde op brede, stalen schragen had bij de gasten wel enige verbazing gewekt.

Ze hadden tegen elkaar geknikt en gefluisterd dat het natuurlijk weer voor een verrassing was. Manuel stond in de kennissenkring bekend om zijn verrassingen. Hij was een zakenman en hij had zich gespecialiseerd in het doen van snelle zaken. Menig klein, noodlijdend bedrijf was door hem verrast met een overname en menige werknemer met ontslag. De kennissen werden met regelmaat blij gemaakt met de mededeling dat ze werden verwacht voor het bijwonen van een feestje, het maken van een uitstapje in zijn privé-vliegtuig, of het aanhoren van mededelingen over verhuis- dan wel verbouwingsplannen.

Zakenman en veelvuldig miljonair Metzger was iemand die hield van bliksemacties en wie niet op het juiste ogenblik paraat stond, merkte meestal snel dat hij opeens niet meer tot de kennissenkring werd toegelaten.

Om twaalf uur wachtte iedereen met spanning af wat de jarige dit maal voor moois had bedacht, maar tot hun verbazing kwam er niets. Metzger was ongeveer met de minuut chagrijniger geworden en hij was vanaf twee uur volslagen onhandelbaar geweest. Hij lag in een stoel en liet zich daar op zijn gemak volgieten door Erich, een persoon van 1 meter 60 hoog en 1 meter 55 breed die officieel wel eens huisknecht werd genoemd, maar die soms opdracht kreeg om met één hand een leunstoel op te tillen en die dat zonder noemenswaardige inspanning deed.

De gasten waren vrijwel geluidloos vertrokken en Metzger was achtergebleven in zijn stoel. Toen Erich hem op wilde tillen om hem naar bed te brengen, had hij gegromd en gegrauwd en zijn bediende een tik tegen zijn oor gegeven.

Erich had hem daarna gelaten waar hij was en was naar bed gegaan. Hij was omstreeks negen uur beneden gekomen met koffie, sinaasappelsap en drie geklutste eieren, maar zijn baas had er geen vinger naar uitgestoken. Toen Erich de halve snor zag, had hij ook nergens op aangedrongen. Hij was verdwenen in een van de zestien kamers die het huis telde en had zich op de zeven eieren gestort die in het doosje waren achtergebleven.

Metzger had zijn knecht wel horen komen, maar hij had nog geen vijf minuten tevoren de halve snor ontdekt en hij was te druk bezig met de boor onder zijn hersenpan en het snormysterie om waar dan ook op te willen reageren. De koffie werd koud en de eieren kregen een ongezond kleurtje door de scheut citroensap die erover was gegoten.

Tegen tien uur kreeg miljonair Metzger behoefte aan gezelschap. Hij opende zijn mond voor het geven van een schreeuw, kreunde diep toen er iets onder zijn haarwortels ontplofte en zat een ogenblik doodstil.

De vraag hoe hij Erich kon waarschuwen zonder lang en ernstig te hoeven lijden, hield hem geruime tijd bezig. Het enige

dat hij wist te bedenken was het op de stenen vloer smijten van het koffiekopje. Het kopje ging aan diggels op de plavuizen en bruin vocht vermengde zich met drie peuken en een uitgesmeerde klodder slagroom.

Het glas met sinaasappelsap volgde en ook de beker met de eieren ging eraan. Erich kwam niet en dat was begrijpelijk, want het huis was solide gebouwd en het bezat uitstekende muren.

Te smijten viel er nu niets meer en Metzger ging over op duwen. De drank was aangereiden op een zogenaamde serveerboy, zo'n handig rijdend tafeltje waar precies een dienblad op past.

Deze serveerboy was van blinkend staal en veel glas. De wieltjes waren in een puike conditie en het geheel rolde soepel over de plavuizen. Er was geen al te harde trap voor nodig om het ding diagonaal door de hal te doen rollen. Het bokte over de randen van de plavuizen en het zou tegen een spierwit gestucte sierwand tot stilstand zijn gekomen, als niet de linkerwielen waren blijven haken achter een plavuis die een paar millimeter hoger lag dan de andere. De serveerboy maakte slagzij, reed op twee wielen een eindje door en sloeg om tegen een houten tafel waarop een paar honderd glazen stonden, sommige voor een deel gevuld met drank. De tafel bestond uit planken die waren afgedekt met een linnen laken en die steunden op twee houten schragen. Een van de schragen was al een eind verschoven doordat een gast er een schop tegen had gegeven en de serveerboy deed de rest. De schraag schoot weg en de planken sloegen tegen de grond, gevolgd door het glaswerk dat rinkelend over de vloer hotsebotste en aan scherven sloeg. Een wijnglas bleef gespaard, maar dat hield Metzger niet bezig. Veel belangrijker vond hij de vraag of Erich het lawaai had gehoord en inderdaad, het moet worden gezegd dat de knecht was gewaarschuwd.

Hij kwam naar beneden alsof hij per katapult was afgeschoten en zag daar een kreunende Metzger die beide handen tegen zijn oren hield gedrukt.

'Asperine,' zei Metzger. 'Asperine. Koud water. Doe wat, jij.'
Erich keek naar de rommel, haalde zijn schouders op en liep

naar de keuken. Hij kwam terug met twee asperines en een emmer vol koud water.

‘Bukken,’ zei hij, terwijl hij de emmer voor het hoofd van zijn baas hield.

Metzger keek hem aan. ‘Wat? Waarom?’

‘Dompelen,’ zei Erich. Hij pakte de nek van de miljonair beet en duwde diens hoofd onder water.

Briesend kwam de man boven. Hij hapte naar adem, wilde ter plekke zijn knecht ontslaan en merkte toen tot zijn grote genoegen dat de boor was verdwenen.

Hij durfde zijn hoofd nog niet te schudden, maar was wel zover dat hij uit eigen kracht de asperines aanpakte en ze wegspoelde met het water uit de emmer.

Hij liet zich langzaam achterover zakken, wachtte tot hij het gevoel had dat hij tegen een poging tot gesprek bestand was en wees op zijn snor.

‘Weet jij daar iets van?’

Erich schudde zijn hoofd.

‘Echt niet? Heb ik een weddenschap afgesloten of zoiets?’

Erich hield zich op de vlakte. ‘Niet dat ik weet.’

‘Is er een kapper geweest?’

‘Dacht ik niet, nee.’

‘Heb jij een schaar gezien, misschien?’

Erich liep naar de stoel waarin zijn baas zat en tastte in de spleten naast de zitting.

‘Bedoelt u deze?’

In zijn handen hield hij een kleine schaar.

‘Is die niet voor mijn neusharen?’ vroeg Metzger.

‘Meestal wel,’ gaf Erich toe. ‘Maar dit ding heeft niets tegen een snor.’

Metzger verwerkte die mededeling. Hij keek van de schaar naar zijn knecht en streek over zijn bovenlip.

‘Is er iets geks gebeurd, vannacht?’

Erich keek een ogenblik vaag naar het plafond en probeerde zich een feest te herinneren dat zonder gekkigheden was verlopen. ‘U was een beetje boos over het wegblijven van de Saab,’ zei hij.

Metzger dacht geruime tijd over dat antwoord na. Hij vond

het 'beetje boos' iets te zacht uitgedrukt.

'Ernstig ontstemd' kwam in de richting. 'Buitensporig woedend' benaderde het.

De Saab 96L die hij in Londen had aangeschaft, had gisteren voorgereken behoren te zijn. De rode auto had het klapstuk van het feest moeten worden en Erich had uitvoerige instructies gekregen hoe hij de auto moest optuigen en hoe hij hem om precies twaalf uur over de planken op het podium in de hal moest rijden.

Het was de elfde Saab die Metzger had aangeschaft en hij had het een mooi getal gevonden. Elf Saabs in vijfenvijftig jaar, dat was een rode Saab voor elke vijf jaar van zijn leven.

Een op vijf, een knap gemiddelde.

Hij had zich zorgen gemaakt toen de auto niet in de loop van de middag was afgeleverd en hij had gebeld met kolonel Alvin Psmith, de man in Londen die de leiding had over de veiling waarop de Saab was verkocht. De kolonel had hem verzekerd dat de auto gebracht werd door twee uiterst betrouwbare jongens en Metzger had het geloofd. In de loop van de avond was hij serieus ongerust geworden en om twaalf uur was hij de enige geweest die niet opgewekt had gekeken.

'Een beetje boos,' herhaalde hij. Hij schudde nijdig zijn hoofd terwijl hij dat zei en voelde dat die beweging te veel was. Hij kreunde en drukte een hand tegen zijn voorhoofd.

Op dat ogenblik ging de bel. Het was er een met een zwaar bronzen geluid en Metzger kromp ervan in elkaar. Hij wenste dat hij een eenvoudige plinkplonk had verkozen boven het dreunende geluid dat nu door zijn hoofd echode.

Jan Prins was fluitend naar het huis van Metzger aan de Saarbrückenstrasse gereden en had vervolgens de Saab op geruime afstand van het huis gestald. Voor deze handeling waren verschillende redenen. De eerste en belangrijkste was dat er voor het huis geen parkeerruimte vrij was. De weg ter plaatse was over een lengte van enkele honderden meters opgebroken en midden op de smalle keienstrook die intact was gelaten, stond een kolossale vrachtwagen volgeladen met puin. De tweede reden was dat Jan eerst op zijn gemak

wilde uitzoeken of Bob Evers al was gearriveerd.

Hij zette de Saab in een zijstraat en liep terug naar de woning van Metzger om het geval op zijn gemak te bewonderen. Daarvoor was wel enige reden, want het was niet alleen groot, het viel ook volslagen uit de toon. De Saarbrückenstrasze was volgebouwd met volstrekt fantasieloze gebouwen die grauw, vierkant en massaal een tomeloze saaiheid stonden uit te stralen. Er waren kantoren, woonkazernes en fabrieken en temidden daarvan stond het huis van Metzger als een paleis te stralen en te glimmen. Het was breed en bijzonder goed onderhouden. Al het houtwerk zag eruit of het recentelijk was geschilderd en aan weerszijden van elk raam hing een prachtig groen geverfd luik. Het huis zelf had drie verdiepingen met daarboven een dakverdieping die eruitzag of er zes dienstbodes op konden worden ondergebracht, desgewenst met man en kinderen.

Jan liep er op zijn gemak voorlangs en zag de planken die over het bordes waren gelegd. Vreemd vond hij het niet. Er werd in deze buurt veel verbouwd en de planken zagen eruit alsof er met regelmaat zwaar materieel over werd gereden. De brede deuren waren groot genoeg om een klein model bulldozer door te laten en het huis zelf wekte de indruk dat er kamers in zaten waarin je met die bulldozers een wedstrijd zou kunnen houden.

Hij liep naar de zijkant en verwachtte een enorme tuin te zien. Aan de voorkant stonden een paar grote bomen in een goed onderhouden grasveld en ze leken voorbodes van het soort uitgebreid gazon waarin minimaal twee zwembaden zijn aangelegd. Het gazon bleek echter te ontbreken. Direct achter het huis stond een fabrieksmuur die een paar honderd meter lang was. In die muur zaten kleine, betraliede ramen waarvoor ook nog eens gaas was gespannen.

Het was Jan duidelijk dat het huis van Metzger de woning van de directeur van een fabriek geweest moest zijn, en misschien nog steeds was. Het maakte het gebouw in zijn ogen aanzienlijk minder aantrekkelijk en daarom liep hij snel terug.

Hij vond dat hij lang genoeg had rondgedrenteld om Bob gelegenheid te geven naar hem toe te komen en stelde vast

dat het tijd werd om de Saab af te leveren. Helemaal gerust was hij niet, want hij verwachtte vragen over de ietwat trage aflevering, maar hij begreep dat langer wachten alleen maar extra vertraging betekende en dat hij toch een keer bij Metzger zou moeten aanbellen.

Hij liep over een van de planken naar de dubbele voordeur en trok aan een geelkoperen hendel. Het geluid dat door de hal klonk, was tot op de straat te horen en het verbaasde Jan niet dat de kleine, brede man die in de deuropening verscheen een weinig gepijnigd keek.

Op een stoel bijna midden in de enorme hal zat iemand die nog een stuk minder vrolijk oogde. Hij zat in elkaar gekrompen en hield beide oren dicht.

Jan deed twee passen naar binnen en bleef staan.

‘Ik zoek de heer Metzger,’ zei hij, zo neutraal mogelijk.

De kleine man gaf geen antwoord, maar wees over zijn schouder en deed de deur zachtjes dicht.

Jan keek verbaasd naar de man in de stoel, liep naar hem toe en bleef voor hem staan, de benen een beetje gespreid als iemand die zich schrap zet.

‘U bent de heer Metzger?’

De man haalde de handen van zijn hoofd en Jan zag de halve snor. Op slag vergat hij de rest van het gezicht. Hij keek naar de snor en hij bleef kijken. ‘Interessante snor,’ zei hij.

‘Urrr,’ zei de man. ‘Ik ben Metzger. Wie ben jij?’

Jan zuchtte diep als een schooljongen die gaat uitleggen waarom hij nu weer te laat is.

‘Ik ben Jan Prins. Ik kom een Saab afleveren.’

‘Een Saab.’

Jan knikte. ‘Een rode Saab.’

Metzger ging langzaam rechtop zitten. Het scheen hem moeite te kosten en zijn gezicht vertrok. Praten ging ook zo snel niet, maar wat hij zei, liet aan duidelijkheid weinig te wensen over.

‘Je bent laat.’

Jan knikte. Daar viel weinig op te antwoorden.

‘Je bent bar laat.’

Jan knikte weer.

‘Leg uit.’

Jan slikte een paar keer en probeerde de snor te negeren.

‘We hadden pech.’

‘We.’

‘We. Mijn vriend Arie Roos en ik. De dynamosteun begaf het en we moesten een garage zoeken.’

‘Waar.’

‘In de buurt van Wollin.’

Metzger keek of hij nadacht. ‘Wollin. Dat is toch het voormalige Oost-Duitsland?’

Jan knikte verheugd. ‘Precies. Ze zijn daar niet zo gewend aan Saabs en het duurde even voor we een monteur vonden die handig genoeg was om de auto te herstellen.’

‘Waarom heb je me niet gebeld?’

‘Waarom?’ Het was geen seconde bij Jan opgekomen om Metzger waar dan ook over te bellen en aan zijn gezicht was te zien dat hij oprecht verbaasd was.

‘Waarom, ja, waarom!’ Metzger schoot overeind en kreunde. Hij ging weer zitten en dempte zijn stem. ‘Waarom? Omdat ik dan een sleepwagen gestuurd zou hebben, jij onbezonnen sukkel. En dan had ik Erich hier de auto laten repareren. Met originele onderdelen in plaats van een lukraak stuk ijzer zoals er nu zonder twijfel in zit.’

Jan voelde met hem mee. Hij herinnerde zich dat de miljonair alleen Saabs in originele staat wilde hebben en dat de huidige dynamosteun allerminst origineel was. Hij nam zich voor onder geen voorwaarde te praten over de diefstal en de doorverbonden draden.

‘Niet aan gedacht,’ zei hij.

Metzger maakte een spottend geluid. ‘Niet aan gedacht,’ herhaalde hij. ‘Niet gebeld en niet aan gedacht. Weet jij hoe lang ik heb zitten wachten, jongen?’

Dat wist Jan niet en het kon hem weinig schelen. Wat hem betrof wachtte Metzger zich te pletter. Hij begon aardig genoeg te krijgen van de man en hij stond op het punt een opmerking in die richting te maken, toen de miljonair een breed gebaar met een arm maakte. ‘Neem maar weer mee.’

Jan keek naar de serpentine, de glasscherven en de stukken

gebak die her en der lagen en hij begon iets van de toestand van Metzger te begrijpen, maar de strekking van diens mededeling ontging hem volkomen.

‘Meenemen? Wat moet ik meenemen.’

De miljonair gromde als een wolfshond. ‘De Saab natuurlijk. Breng ‘m maar terug naar Engeland. Geef ‘m terug aan die Psmith of hoe die stijve kolonel daar precies heet. Zeg maar dat ie zijn wagen kan houden en dat ik mijn aanbetaling terug wil.’

Een verwend kind, dacht Jan. Een verwend kind met een kater, een pruillip en een halve snor.

‘Prima,’ zei hij afgemeten. ‘Best. Uitstekend. U belt Psmith en wij brengen de Saab terug.’ Hij hield een hand op. ‘Maar mag ik wel eerst even geld? Tweehonderd voor het brengen. Dat bedrag was afgesproken en daar hou ik u aan. Het terugbrengen gaat u het dubbele kosten, plus benzine, plus maaltijden, plus de kosten van trein en boot terug van Londen naar Amsterdam. Laat me eens kijken, dat wordt...’

Hij hield op toen een hol soort gelach de hal vulde.

‘Ha,’ zei Metzger. ‘Pah, poeh. Geld, je lijkt wel gek. Ik betaal je geen cent. Jij hebt je niet aan de afspraak gehouden. Jij bent te laat, jongetje. Wees blij dat je er zonder pak slaag afkomt.’

Als er een manier was om Jan Prins nijdig te krijgen, dan was het door te doen of hij een klein kind was in een te korte broek en met een wisselgebit. Hij klemde zijn kaken op elkaar, draaide zich een halve slag om en liep naar de deur. Op een meter afstand van de uitgang bleef hij staan.

‘Ik geen geld, u geen auto,’ zei hij op afgemeten toon. ‘We verkopen de Saab aan een autohandelaar, we houden ons deel van het geld af en sturen u de rest. U belt zelf Psmith in Londen maar om hem dat mee te delen. Goedendag.’

Hij had kunnen weten dat daarmee voor Metzger de sok niet af was.

De miljonair gaf een brul waar zijn haren van overeind gingen staan en wees naar zijn knecht.

‘Erich, pak hem.’

Jan hing half aan de klink van de deur toen hij de vierkante knecht op zich af zag stuiven. De man zag er massief uit, een

soort rotsblok op voeten dat alles wat op zijn weg kwam wenste te verpletteren.

Jan wachtte tot Erich vlak bij hem was en liet zich plat op de vloer vallen. Daar rolde hij zich om en hij bleef rollen tot hij meters weg was. Met voldoening hoorde hij de knecht tegen de deur lopen.

‘Kom maar op,’ hijgde hij, terwijl hij zich overeind duwde. Terwijl hij strak naar Erich keek die, met gespreide armen, langzaam op hem afkwam, liep hij achteruit naar het deel van de hal waarvan de vloer bedekt was met glasscherven en drank. Hij greep een van de schragen en zeilde haar naar de knecht. Het hout trof de man precies op een knie en dat is een plaats waar zelfs de grootste vechtersbaas kwetsbaar is. Erich trok het been op en wreef over de pijnlijke plek. Toen hij zag dat Jan hem spotlachend stond aan te kijken, knarste hij met zijn tanden. Hij vergat elke vorm van voorzichtigheid en stormde dwars door de zee van scherven, drank en resten toast op Jan af. Zijn vaart was zo groot, dat hij geen schijn van kans had om op tijd te remmen. Hij zag de jongen vlak voor zich wegspringen en probeerde in volle vlucht een wending te maken. Het lukte hem zowaar om zijn lichaam een kwartslag te draaien, maar daar was precies alles mee gezegd. Zijn voeten maalden over de glasscherven als banden door een plas olie en hij verloor elke greep op de plavuizen. Terwijl hij langzaam overhelde, gleed hij recht op een rij tafels af, die langs de korte kant van de hal stonden opgesteld. Het moet worden gezegd dat hij de grootste tafel wist te missen, maar een kleinere daar vlak naast kreeg zijn volle aandacht. Hij sloeg er zijdelings overheen en veegde enkele tientallen flessen drank tegen de vlakke. Direct erna bezweek de tafel onder zijn gewicht en de flessen die nog niet op de grond waren gezeild, rolden over hem heen en doopten hem in een wilde cocktail van rum, whisky, vermouth, cognac en zeven soorten wijn.

Hij ging er niet knock-out door, lang niet. Maar hij werd er wel even rustig van.

Jan zag hem hijgen en hij keek tevreden naar het tafereel. Uit een ooghoek hield hij Metzger in de gaten, maar de mil-

jonair had zich amper bewogen. Hij zat stijf rechtop en keek alsof het gekrakeel hem niet aanging.

Wegwezen, dacht Jan. Ik heb geluk gehad, maar dat duurt niet eeuwig. Het is maar goed dat die Metzger een kater heeft zo groot als een zeehond, want tegen twee man had ik geen schijn van kans gehad. Ho, dat klein model tank komt in beweging.

Hij maakte een kleine buiging voor Metzger en liep snel naar de deur. Daar ging hij niet rechts, waar de Saab stond, maar links. Hij was ervan overtuigd dat de huisknecht hem zou volgen en hij wilde de man zover als mogelijk was van de auto weglokken. De Saab was voor hem, vond Jan. Hij had hem gekregen van Metzger zelf en zolang hij het geld niet had dat hem toekwam, kon hij met de auto doen wat hij wilde.

Hij was halverwege het bordes toen hij hoorde dat Erich de deur had bereikt. Hij hoorde de man ook roepen.

‘Help,’ brulde de knecht. ‘Een dief, vang hem.’

Een deel van de kreet ging verloren in het geraas van een kubieke meter puin dat in een vrachtwagen werd gestort, maar twee arbeiders kregen in de gaten dat in een deuropening iemand stond te krijten en zij keken vol verbazing naar de vierkante man die met zijn armen maalde.

‘Dief,’ riep Erich. ‘Vangen. Dief.’

Nu luisterden ook de andere arbeiders en drie van hen zetten er de sokken in.

Tegen de tijd dat zij op snelheid lagen, had Jan een voorsprong van bijna honderd meter. Hij rende de Saarbrückenstrasze af en schoot de eerste de beste zijstraat in. De straat liep uit op een stelsel van wegen die allemaal langs oude, hoge fabrieksmuren voerden en na een paar minuten was Jan de weg volkomen kwijt. Hij was ook zijn achtervolgers kwijt, leek hem, want hij hoorde geen geschreeuw en geen haastige voetstappen. Hij remde langzaam af en bleef met de handen op de knieën staan uithijgen. Zo, dacht hij, dat is dat. Nu terug naar de Saab. Die wagen is van mij en het is een knappe miljonair die hem uit mijn vingers krijgt. Hij bleef staan tot hij op adem was en probeerde uit te zoe-

ken waar hij zich bevond. Niet ver van een klein theater aan de Belforterstrasse, merkte hij al snel, en op niet meer dan een paar honderd meter van het huis van Metzger.

Hij vond het nog te vroeg om meteen naar de Saab te lopen en wandelde rustig de andere kant op. Dat bracht hem op de brede Prenzlauer Allee en vandaar kon hij de hoge televisietoren op de Alexanderplatz duidelijk zien. Een ogenblik kwam hij in de verleiding om naar dat beroemde plein te lopen, maar zijn aangeboren gevoel voor zuinigheid won het. Eerst de Saab in veiligheid brengen.

Hij liep de Prenzlauer Allee een eind af en keerde met een grote bocht terug naar de plaats waar hij de auto had geparkeerd. De laatste paar honderd meter liep hij vlak langs de gebouwen, aan de schaduwkant van de straat. Hij hield er rekening mee dat Erich de omgeving afzocht naar de Saab en dat hij elk ogenblik uit een van de vele doorgangen naar de woonkazernes tevoorschijn kon komen.

Hij zuchtte van opluchting toen hij in de auto zat en hij reed zonder op of om te kijken naar het westelijke deel van de stad.

Op het ogenblik waarop Jan de auto inschoof, stond een bedremmelde Erich voor zijn werkgever. De man had de drie arbeiders achter Jan zien aanlopen en hij was hen gevolgd in de vreemde waggelgang die veel te zware en te brede mensen over zich krijgen. Hij was geen partij voor de renners voor hem en hij verloor eerst Jan en daarna alle drie de arbeiders uit het oog. De arbeiders zag hij wel terug, maar Jan niet. De Duitsers kwamen hem vertellen dat de dief te snel voor hen was en ze vroegen belangstellend wat de jongen allemaal gestolen had.

Als Erich behoorlijk antwoord had gegeven, dan hadden de mannen hem waarschijnlijk helpen zoeken, maar hij was moe, kwaad en hij had een paar schrijnende schaafplekken overgehouden aan zijn val over de tafel. Hij snauwde wat en zei dat het niemand iets aanging.

De mannen voelden zich door dit antwoord tamelijk beledigd. Ze vonden bovendien dat het kleine, hijgende kracht-

patsertje er maar vreemd uitzag. Zijn kleren zaten onder de vlekken, er hing glas aan zijn broek en hij stonk naar acht soorten drank.

‘Betrunken,’ zei een van de arbeiders. ‘Hij is dronken. Nu al.’

Daar waren de anderen het mee eens en ze lieten Erich staan waar hij stond.

De knecht liep terug naar huis en kreeg daar ongenadig op zijn huid van Metzger, die weliswaar door nood en hoofdpijn gedwongen zacht sprak, maar dat lang volhield.

‘Zoek die jongen,’ zei Metzger. ‘Haal hem. Huur een privé-detective. Huur er een dozijn, voor mijn part. Doe wat je doen moet, maar zorg dat je die snotneus vindt. Het maakt niet uit wat het kost. Ik wil mijn Saab terug.’

Erich veegde zweet van zijn voorhoofd en mompelde iets dat klonk als ‘hoezo, jouw Saab’, maar toen Metzger vroeg of hij dat wilde herhalen, meldde hij dat hij niets mee te delen had.

‘Mooi,’ zei de miljonair. ‘Aan je praatjes heb ik niks. Zoek die jongen. Bel Psmith in Engeland en vraag het signalement van zijn vriend. Er moeten twee van die snuiters zijn.’

Hij keek Erich na die met een nijdig gezicht naar een van de badkamers liep om zijn gezicht te deppen en ging vervolgens op zoek naar het schuurtje.

De andere helft van de snor moest er ook af, vond miljonair Manuel Metzger. Het was géén gezicht, zo halfbloot.

Bob Evers krijgt Duitse lesjes

Bob Evers had zijn gehuurde Golf neergezet op een plaats die eruitzag als een plein dat was ontstaan doordat er asfalt was geplempt over een grillig gevormd stuk braakliggend land. Een groot deel van het plein was in gebruik als parkeerplaats. Omdat het wegdek niet was verdeeld in vakken, waren de auto's schots en scheef naast elkaar geplaatst, waardoor het soort wanorde was ontstaan dat je vaak ziet op plaatsen waar tijdelijk een massa mensen samenstroomt. Druk was het er echter niet en Bob nam aan dat de eigenaars van de auto's voor het merendeel werkzaam waren op de bouwplaatsen in de directe omgeving. Overal stonden torenhoge kranen en rond halfvoltooide gebouwen waren schuttingen geplaatst waarachter machines gromden en cementmolens maalden.

Bob had de raampjes opengedraaid en daarna de papieren, die hij uit de pickup van Wolf en Reinie had meegenomen, uitgestald op de zitting, toen hij zag dat vijf gammele bestelbusjes achter elkaar naar een kleine verhoging in het plein reden en op een plaats in de volle zon parkeerden. Uit de busjes stapte een dozijn Turken die op hun gemak begonnen uit te laden.

Ze haalden kleine tafeltjes uit de auto's en kleurrijke doeken die ze op de grond legden. Tientallen petten, militaire uniformen en vlaggen werden vervolgens op de tafels en de doeken gelegd en toen de auto's leeg waren, gingen de eigenaars op hun gemak naast de bonte verzameling zitten. Ze zagen eruit alsof ze alle tijd van de wereld hadden en alsof ze alleen waren aangerukt om de tijd te doden.

Een markt, stelde Bob vast. Zo'n wilde markt zoals je in elke grote stad aantreft. Dit is er blijkbaar een voor buitenlanders. Zo te zien is er geen Duitser bij, in elk geval geen originele Duitser. Daarginds komt nog een stel handelaren. Ik mag wel uitkijken hier, straks sta ik temidden van tientallen geïmproviseerde kramen.

Hij vouwde snel alle papieren die hij had meegenomen uit en streek de kreukels glad. De buit viel hem tegen. Vijf snoepwikkels, waarvan drie met een voor hem onleesbare tekst, drie benzinebonnen compleet met een olieachtige vingerafdruk, een parkeerbon ter waarde van dertig mark, een...

Zowaar, dacht Bob. Kijk eens aan, toch nog iets waar ik wat aan heb. Hij hield een bruin stuk pakpapier omhoog dat eruitzag of het haastig ergens vanaf was gescheurd. Op een hoek stond een rijtje telefoonnummers. Een ervan was drie keer onderstreept en ernaast stond een naam gekrabbeld. Bob moest het papier bijna tegen zijn neus drukken voor hij de naam kon lezen.

‘Karl,’ zei hij hardop. ‘Hier staat Karl, kan bijna niet anders. Ik mag dus vaststellen dat ik het telefoonnummer van ene Karl heb veroverd. Het kan zijn dat ik daar dolblij mee moet wezen, maar een echt verrukt gevoel krijg ik niet. Eerst maar eens kijken of ik nog meer op kan delven uit deze papietroep.’

Hij vond een stuk papier met een getal dat het midden hield tussen een huis- en een telefoonnummer.

Er stond een kort zinnetje onder waar hij geen woord van begreep.

Met een nijdig gezicht stopte hij de twee papiertjes met de nummers in een broekzak. De rest frommelde hij tot een prop en met de knoedel papier in een hand bleef hij een ogenblik bewegingloos zitten.

Het werd warm in de Golf. De lucht was strakblauw en er woei slechts zelden een zucht wind door de open portieramen. Het aantal Turkse verkopers was sterk toegenomen en de eerste belangstellenden stonden petten te passen die eruitzagen of ze die ochtend op het Russische leger waren veroverd.

Toen Bob twee meisjes zag die op hun gemak langs een tafel vol vlaggen slenterden, terwijl ze door een rietje limonade lurkten, stapte hij uit. Hij had drinken genoeg bij zich, maar dat was lauw geworden en hij had trek in fris vocht. Bovendien wilde hij van de papierrommel af; het was gestolen spul en hoe eerder het verdween, hoe beter.

Hij liep langs de groep verkopers. Een eindje verderop zag hij een stel kraampjes waarin tientallen geverfde stukken

steen lagen en daar weer achter was een gebouw waar twee hevig transpirerende mannen patat en worst verkochten. De lucht ervan zweefde over het plein en de omliggende straten. Toen Bob de worst rook, kreeg hij visioenen van hamburgers, compleet met uien en sla. Hij liep naar het houten gebouwtje, dumpte de papieren in een grote afvalbak en sloeg aan het bestellen.

Hij bestelde veel en het duurde geruime tijd voor hij het voedsel kreeg. Terwijl hij erop stond te wachten, drong het langzaam tot hem door dat er iets bijzonders was met het plein en de straat waarin hij stond. Hij wist niet waarom hij dat gevoel had, maar dat er iets speciaals was, daar was hij zeker van.

Een man van in de vijftig zag zijn verbaasde gezicht en zei iets in het Duits.

‘Sorry,’ zei Bob beleefd. ‘I’am no German. No Deutsch, ikke.’ Hij wees op zijn borst en schudde voor alle zekerheid krachtig nee.

De man had het begrepen. ‘Amerikaan,’ zei hij in heel bruikbaar Engels.

Bob knikte opgelucht. Hij hield niet van het gekoeterwaal en handengezwaai dat steevast ontstond als mensen met elkaar spraken in de verkeerde talen.

‘Militair?’ vroeg de man.

‘Toerist.’ Bob wees om zich heen. ‘Vanmorgen gekomen. Wat is dit hier? Ik ken dit toch?’

De man keek hem spottend aan. ‘Hoe bestaat het? Dit is zowat het bekendste stuk van Berlijn. Nee, niet het bekendste. Eerst komen de Ku-damm en de Brandenburger Tor, maar daar vlak achter komt Checkpoint Charlie.’

Bij Bob begon heel vaag een licht te branden. ‘De grensovergang?’

De man knikte trots. ‘De grensovergang.’ Hij pakte Bob bij een arm. ‘Kom maar mee. Die straat daar, dat is de Friedrichstrasse. Die loopt door een deel van Oost-Berlijn. Wij hier staan in het westen. Het plein dat je daar ziet, heeft tientallen jaren vol hokken gestaan. Hokken, en hekken, en prikkeldraad, en soldaten die schoten op iedereen die een verkeerde stap deed.’

Bob keek met grote ogen in het rond. ‘Maar hier was toch ook een muur?’

‘Of die er was. Meters hoog en een meter dik. Met erachter prikkeldraad, hekken en mijnen. Kijk daar maar, ze hebben een meter of wat van het ding laten staan.’

Bob keek vol ontzag naar een massief stuk beton dat van onder tot boven bedekt was met graffiti, de spuitbussenkunst waarmee in tientallen steden honderden vierkante meters fantasieloze muur zijn opgevrolijkt.

‘De muur liep toch door de hele stad?’

De man knikte. ‘Tientallen kilometers lang. Er waren maar een paar doorgangen en dit was de bekendste. Checkpoint Charlie. Dit punt vind je terug in tientallen films.’

‘Dus daar ken ik het van.’

‘Zit erin,’ zei de man droog. ‘Tenzij je alleen televisie kijkt. Toen de muur werd gesloopt, waren de cameraploegen hier niet weg te slaan.’

Bob wees op het plein. ‘Dat daar was een gebied vol mijnen?’

‘En hekken. En soldaten met honden. De nieuwe gebouwen die je ziet, zijn gebouwd zogauw de muur was gesloopt. Vroeger was het hier een grote, armoedige, zwarte troep; maar het stadsbestuur heeft juist dit deel opgekalefaterd, waardoor het eruitziet als een kleine nieuwbouwwijk.’

Bob keek de man aan. Hij had een uitgezakte, rafelige broek aan met bretels en een T-shirt vol vlekken.

‘U woont in deze buurt?’

‘Al meer dan vijftig jaar,’ zei de man, ‘waarvan het grootste deel aan de verkeerde kant.’ Hij keek naar de achterkant van het plein. ‘Ik woon daarginds. Mijn kinderen wonen aan deze kant. Toen de muur er was, heb ik ze twintig jaar niet gezien.’

De man keek op en zag dat Bob verlegen stond te schuifelen. Hij gaf een knipoog. ‘Jouw schuld niet,’ zei hij. ‘Ik woon nu in dat gebouw daar, driehoog, schoon en modern. Beter dan vroeger, veel beter. Alleen kan ik nu helaas de huur niet meer betalen, want de prijzen zijn ook beter geworden. Dat schijnt te maken te hebben met echte vrijheid. Die is duur, zeggen ze.’ Hij wees over zijn schouder. ‘Daarginds is een

museum, je kunt er precies zien wat voor toestand het hier tot 1989 was. Ga maar kijken, je kunt er wat van leren. Tabé.'

Hij sjokte weg, nagestaard door Bob die zuchtte alsof hij een zwaar college achter de rug had.

'Alsjeblieft,' mompelde hij, terwijl hij zweet uit zijn nek veegde. 'Sta ik klaar om wat te drinken en een hap te eten en dan krijg ik meteen een les Duitse geschiedenis. Ik mag wel uitkijken; als ik een verkeerde beweging maak, zetten ze me nog aan het schrijven van strafregels.'

Hij pakte het voedsel aan dat hij had besteld en at, terwijl hij nieuwsgierig naar het stuk muur keek en naar de kleine uitkijktoren, die als een soort monument waren blijven staan. Langzaam slenterde hij ernaartoe. Er vlak voor waren twee lange tafels geplaatst waarop tientallen stukken steen lagen.

Achter de tafels zat een zigeunerin die twee kleine kinderen op schoot hield. Toen Bob even bleef staan, keek ze hem aan.

'Mauer,' zei ze snel.

Bob keek haar aan. 'What?'

'Mauer,' herhaalde de vrouw. 'Wall.'

Een Turkse jongen schoot toe. Hij keek Bob aan, zag meteen dat hij een buitenlander voor zich had en begon aan een eindeloos verhaal in krom, maar nog net te verteren Engels.

Hier op tafel, begreep Bob, lagen stukken Originele Berlijnse Muur. Ze waren persoonlijk gered door Berlijners die een herinnering wilden aan de grote stenen slang die de stad in tweeën had gedeeld. Ze waren nu te koop voor een schappelijke prijs. Slechts 25 mark.

Toen Bob dreigde door te lopen, zakte de prijs tot twintig mark en na twee passen werden het er vijftien. Bob zwichtte. Leuk voor thuis, dacht hij. Een stukje Berlijnse muur in Pittsburgh, daar kan mijn vader zijn relaties de ogen mee uitsteken.

Hij kocht twee stukken en stond ermee in de handen, toen een jongen en een meisje achter hem langs liepen. Ze grinnikten en wezen van Bob naar de stukken steen.

'Weer een sukkel,' zei de jongen in puntgaaf Amerikaans.

Het meisje giechelde. 'Hij denkt dat hij stukken muur heeft.'

'Gered met gevaar voor eigen leven.'

‘Wanneer zouden ze zijn gemaakt?’

‘Gisteravond, natuurlijk. Elke avond staan die handelaren als gekken stukken steen te bekladden. De toeristen zijn er wild op. Er zijn drie keer zoveel stukken steen verkocht als er ooit in de hele muur hebben gezeten.’

Ze lachten en liepen vrolijk verder.

Bob voelde zich rood worden tot en met zijn haarwortels en stopte snel de stenen in een broekzak. Hij liep in één ruk door naar de Golf en reed veel te hard het plein af, terwijl hij tegen de versnellingshandel duwde alsof die er verantwoordelijk voor was dat hij met open ogen in een wel heel simpel afzetterijtje was getuind.

Na een paar honderd meter koelde hij een beetje af en een eind verderop reed hij de Golf naar de kant van de weg. Hij had bijna zijn gewone kleur terug, toen hij op de stadsplattegrond een postkantoor begon te zoeken.

Bob kwam terecht bij een postkantoor in de wijk Kreuzberg en ontdekte daar dat er nog precies één cel was waarvan de telefoon werkte. Hij sloot aan achter de rij buitenlanders, die geduldig stonden te wachten en kreeg ruimschoots tijd om zich af te vragen wat hij van plan was.

Eigenlijk niets bijzonders, moest hij toegeven. Geen van de nummers op het stuk pakpapier was voorzien van een kengetal en hij had automatisch aangenomen dat ze van kennissen van Wolf en Reinie waren die in Berlijn woonden. Vooral het nummer waar de naam Karl bijgeschreven stond, interesseerde hem. Het enige wat hij wilde, was het nummer draaien en proberen de achternaam te weten te komen. Aan de hand van een telefoonboek was het dan een koud kunstje om het adres te zoeken en daarmee zou hij een stap verder zijn gekomen in de zoekpartij naar de auto's zonder motorblokken. En mogelijk ook naar Arie.

Bob schoof veertig centimeter op nadat een vrouw, gekleed in acht veelkleurige jurken, de cel had verlaten en dacht na over de grilligheid waarmee avonturen in de regel verliepen.

Zelden maakte je iets spannends mee zonder kronkels en omwegen, vond hij. Om van A naar B te komen kon je nooit

rechtdoor, maar altijd moest je via C en D en vaak ook nog via F, G en H.

Ze waren de Saab kwijtgeraakt en ze hadden de Saab teruggevonden. Zo eenvoudig was dat. Maar als extraatje hadden ze een volstrekt chaotische serie gebeurtenissen beleefd in en bij een dertig meter diepe kuil. De verwickelingen hadden niet rechtstreeks te maken met de diefstal van de Saab, maar zeker wel zijdelings. Als Wolf en Reinie de kuil niet hadden uitgekozen om auto's in te dumpen en als ze daarbij geen plaatselijke monteur hadden ingeschakeld, dan was die monteur waarschijnlijk nooit op het idee gekomen om een prachtige, rode Saab te stelen. Dat had hij nu wel gedaan en daardoor waren Bob en Arie in een zandafgraving beland. Daar hadden ze auto's ontdekt waar de motorblokken waren uitgehaald en dat had hun nieuwsgierigheid gewekt. Als Wolf en Reinie Arie hadden laten lopen, dan was de sok daarmee waarschijnlijk toch nog geheel af geweest, maar ze hadden Arie gebonden in een vrachtwagen gemikt en laten afvoeren. De zoekpartij naar Arie had dus te maken met het mysterie van de motorblokken en met de twee grote Duitse broers. En misschien met het bedrijf Siegler en mogelijk ook met ene Karl. Waarschijnlijk met Karl, want in de zandafgraving had hij die naam horen noemen. Maar er waren veel Karls in de wereld en het nummer op het pakpapier kon heel goed toebehoren aan een geheel onschuldige kennis.

Bob schoof weer een stukje op en keek om zich heen. Het was warm aan het worden en hij zag hete lucht opstijgen van het asfalt voor het postkantoor.

We hebben er mooi weer bij, dacht hij. Zolang het niet te heet wordt, heb ik geen bezwaar tegen een omweg. Maar het is natuurlijk wel de bedoeling dat Jan en ik ons rode nijlpaard vinden, ruim voor hij ons vindt, want in dat geval gaat hij ons zeker loepzuiver uitleggen hoe feilloos zijn computerbrein nu weer heeft gewerkt.

Het duurde een flinke tijd voor hij in de cel was en daar was het echt wel even nodig om de boel te luchten. Parfum had zich gemengd met knoflook en de lucht van transpirerende mensen, en die combinatie was huiveringwekkend.

Met een been hield Bob de deur open, terwijl hij snel het nummer van Karl draaide. Na het zesde cijfer drukte hij de hoorn tegen een oor en wachtte hij op het overgaan van een bel. Dat gebeurde niet. Over de lijn klonk een zacht geruis en daar bleef het bij.

Bob haalde de hoorn van zijn oor en keek er verbaasd naar. Hij had het warm en hij kreeg kramp in het been waarmee hij de deur openhield.

‘Grote gillende glorieters,’ mompelde hij tegen het vaalwitte plastic van de hoorn. ‘Waarom doe je het niet?’

Hij legde een vinger achter de haak, wachtte tot zijn markstuk naar beneden rinkelde en belde opnieuw.

Weer het geruis.

Hoort er nog een getal achter? vroeg Bob zich af. Op de gok draaide hij er een 3 bij.

‘Hallo?’ vroeg een opgewonden stem vrijwel ogenblikkelijk.

‘Hallo. B...’

Bob gooide op en ging de telefooncel uit.

Hij liep in één keer door naar de loketten en vroeg net zo lang tot hij een lokettiste trof die Engels sprak.

‘Kan niet,’ zei de vrouw. ‘Dit nummer bestaat hier niet.’

‘Maar er staat geen kengetal bij. Ik dacht...’

De vrouw trok een spottend gezicht. ‘Nou en. Alle kengetallen zijn hier op aanvraag verkrijgbaar.’

Bob schudde het hoofd. ‘Ik moest van een vriend dit nummer bellen. Of anders een van de nummers hieronder. Ik heb automatisch aangenomen dat het om Berlijn ging.’

De vrouw bekeek het stuk papier zorgvuldig. ‘Lekkere vriend heb jij,’ zei ze droog. ‘Berlijn heeft nummers met zeven cijfers, hier staan er zes.’

‘Welke plaatsen hebben zes cijfers?’

De vrouw schoot in de lach en keek hem aan of ze haar oren niet geloofde. ‘Hoe lang ben jij in Duitsland?’ Ze zag Bob verlegen kijken en knikte welgemoed. ‘Dacht ik al. Niet lang dus. Kijk eens jongen, er zijn tientallen steden die zes cijfers hebben. Een paar honderd misschien wel, ik heb ze nooit geteld. Als je dit nummer wilt gaan bellen in elke stad met zes cijfers, dan wens ik je sterkte.’ Ze wees naar een balie in de

hoek. 'Daar hebben ze stapels telefoonboeken. Je begint bij de A en tegen de tijd dat je vanavond bij de Z bent, breng ik je een boterham. Afgesproken?'

Bob voelde zich voor de tweede keer die ochtend rood worden. Hij droop af als een verlegen schooljongen die een lesje heeft gekregen en ging zich buiten in de schaduw staan verbijten.

Dus Karl woont ergens anders, dacht hij. En Wolf en Reinie weten natuurlijk precies waar. Ze kennen de plaats en waarschijnlijk kennen ze het kengetal uit het hoofd. Logisch eigenlijk, een abonneenummer is moeilijker op te zoeken dan het nummer van een stad.

Wat doe ik nu? Op de gok het bedrijf Siegler bellen? En dan? Alle kans dat ik een heel erg Duits-pratend meisje krijg en dan sta ik weer te schutteren.

Nee, Siegler is een klus voor Jan, en Jan was, is of komt bij Metzger. Ga ik nu naar Metzger of niet?

Dat was een nieuw probleem voor Bob Evers. Officieel zou de Saab worden gebracht door Jan Prins en Arie Roos. Bob Evers bestond niet voor de Engelse kolonel die Arie en Jan de opdracht had gegeven de auto naar Berlijn te rijden. De Duitser Metzger had dus niet de naam Evers opgekregen als een van de koeriers en het leek Bob niet dienstig hem wijzer te maken dan nodig was. Maar dáár weet ik wel wat op, dacht hij.

Hij keek naar de telefooncel waarvoor een verse rij stond, rilde en sloot weer aan.

De lucht in de cel was er niet beter op geworden. Iemand had een deel van een gebakken vis laten vallen en een vette walm mengde zich met de geuren die er al hingen.

Bob werd bleek. Hij had het gevoel dat hij met een mes een gat in de dikke, bijna verstikkende lucht had kunnen boren en draaide kokhalzend het nummer van Metzger.

'Ja.'

'Tek bien Arie Roos. Iek zoech die heerr Metzger.' Bob stak snel zijn hoofd buiten de cel en zoog een teug lucht naar binnen. Hij was heel tevreden over zijn zin. Voor een Duitser

moest het op zuiver Nederlands lijken, vond hij.
De man aan de andere kant schakelde ogenblikkelijk over op Engels.
'Praat niet zo hard, wil je. Ik heb hoofdpijn. Spreek je geen Duits?'

'Tek?' zei Bob.
'Wel Engels?'

'Ja,' zei Bob opgelucht.
'Doe dat dan, van dat gewauwel begrijp ik niks. Jij bent Arie Roos?'

'Yep.'

'En?'

'En?' Bob snoof diep, kreeg daar ogenblikkelijk spijt van en stak zijn hoofd opnieuw buiten de cel. 'En wat. Ik zoek Jan Prins.'

'Is hier. Waar ben jij?'

Bob negeerde het antwoord. 'Ik zou hem graag even spreken.'

'Hij is op het toilet,' zei de stem vlot. 'Zacht praten, zei ik toch. Hij is op het toilet. Als jij hier komt dan laat ik hem wachten.'

'Ik blijf wel even aan de lijn.'

'Zeur niet, jongen, en kom hier,' zei de stem die opeens zeer ongeduldig klonk.

'Juist,' zei Bob.
'Precies,' zei de stem.
'Dank u wel,' zei Bob stijf en hij legde op.

Hij liep zo ver weg van het postkantoor, dat hij er zeker van was dat hij geen spoor van vis, parfum, knoflook of zweetvoeten meer zou hoeven opsnuiven en ging licht verbijsterd naar de blauwe lucht staan kijken.

Hier klopte iets niet, dat was overduidelijk. Er was geen enkele reden waarom Arie Roos zijn vriend Jan Prins niet aan de lijn zou mogen krijgen. Nee, dacht Bob, er klopte iets in het geheel niet. Of Jan was niet bij Metzger, of hij was er wel, maar dan beslist niet op het toilet.

Ergens was iets faliekant fout en Metzger had een poging gedaan om hem in een val te lokken. Bob lachte spottend en

zag dat voorbijgangers hem verbaasd aankeken.

Hij hield op met mompelen en geluiden produceren en liep naar de Golf.

Die Metzger, dacht hij. Een valletje opzetten. Als hij denkt dat ik in zoiets opzichtig trap, dan loopt hij ver achter. Of ik even langskom. Reken maar dat ik langskom, maar wel iets minder opzichtig dan hij vermoedt, vrees ik.

Het kostte Bob weinig moeite uit te vinden in welk huis Metzger woonde. Het was het enige aan de Saarbrückenstrasze dat er niet uitzag alsof restauratie hard nodig was en het was zonder twijfel ook het enige waarvoor zoveel mensen nonchalant stonden te doen alsof ze er niet waren.

Bob reed langzaam in de stroom auto's mee naar de Prenzlauer Allee en probeerde te tellen hoeveel mannen in en bij het huis naar hun tenen stonden te staren. Hij zag er in elk geval drie, maar het konden er meer zijn, want door de wegwerkzaamheden had hij een beperkt zicht. Midden op de straat lagen hopen zand en bulten van die halfronde stenen die vroeger 'kinderhoofdjes' werden genoemd. Er naast stonden shovels, vrachtwagens en een heftruck.

Bob was daar lang niet ontevreden over, want ze boden mogelijkheden om zich achter te verbergen.

Aan het einde van de straat draaide hij. Over de smalle verkeersstrook die aan de Metzger-kant van de weg was vrijgelaten, reed hij terug.

Drie man, stelde hij vast. Plus twee die bezig zijn om brede planken van het bordes te slepen, maar dat lijken me arbeiders die alleen oog hebben voor hun klus.

Hij maakte opnieuw een draai en reed een eindje terug. Rechts van de weg, schuin tegenover het huis van Metzger, had hij de ingang gezien van wat een verlaten fabriek leek. Hij reed de inrit op en kwam op een binnenplaats.

De fabriek was inderdaad verlaten, zag hij. De muren stonden nog rechtop, maar daarmee was alles wel ongeveer gezegd. Ramen hingen uit de sponningen en als er al een ruit heel was, dan kwam dat door slordigheid van de jeugd die bij het katapult-schieten iets over het hoofd had gezien. De bin-

nenplaats was overwoekerd door onkruid en wild opgeschoten gras.

Bob draaide de Golf en zag dat de entree vroeger blijkbaar afgesloten werd met een dubbele houten deur. Het linkerdeel hing scheef aan de scharnieren, maar het rechter zag er redelijk gaaf uit. Bob stapte uit en duwde tegen de deur. Het geval piepte en kreunde, maar gaf mee en liet zich voor driekwart dichtdrukken.

Bob verreed de Golf een eindje en kon toen precies langs de deur de voorkant van het huis van Metzger zien. Achter de deur en in de schaduw van de binnenplaats was de donkerblauwe auto alleen zichtbaar voor wie hem zocht en Bob voelde zich tamelijk veilig.

Hij greep achter zich naar de chocola die hij na zijn bezoek aan het postkantoor had ingeslagen. De tijdschriften liet hij nog even liggen, daarvoor was zijn nieuwsgierigheid naar wat zich bij het huis van Metzger afspeelde te groot.

Hij zag dat de planken van het bordes werden weggehaald en dat de sjouwers verdwenen. De drie mannen die in de voortuin stonden, bleven waar ze waren. Ze deden of ze de wegwerkzaamheden inspecteerden en alsof ze daarbij niet mochten bewegen.

Toch even de proef op de som nemen, dacht Bob. Hij propte de chocola in zijn mond en sprong opgewekt de Golf uit.

In een rustig tempo liep hij over het trottoir tot hij op een flinke afstand van zijn schuilplaats was. Hij stak over en ging langs de kant van het Metzger-huis terug. Het trottoir was hier verdwenen en er waren planken over diepe gaten gelegd waaruit een lichte gaslucht opsteeg. Dat verklaarde in elk geval waarom de mannen in de tuin en niet op het trottoir stonden.

Hij liep door en zag dat twee van de mannen een paar passen in zijn richting deden. Bij die passen bleef het en Bob begreep heel goed hoe dat kwam.

Ze verwachtten een monsterlijk dikke jongen met sproeten en peenrood haar, dacht hij. Als dat ontvangstcomité denkt dat Arie echt zo stom is dat hij in dit soort val loopt, dan zijn ze stierstarnakel gek, gekker dan de Mad Hatter uit het

beroemde boek Alice in Wonderland, gekker dan drie bossen knoflook bij elkaar.

Met dat al zou ik toch wel graag willen weten waar Jan is. Ook gevangen? In dat geval beginnen we aardig door onze troepen heen te raken.

Maar Bobbie is er nog en Bobbie heeft voedsel, tijdschriften en veel geduld.

Met een omweg liep hij naar de Golf en daar ging hij zitten wachten.

Slimme telefoongesprekken van dikke Arie Roos

Dikke Arie Roos zat klem achter het stuur van een veel te kleine Trabant en stuurde lusteloos en suffig voor zich uit. Hij had niets anders te doen dan naar een garage te kijken, maar hij bracht daarvan weinig terecht, want hij werd in korte tijd buitensporig slaperig. Het eerste uur ging het nog wel. Arie wist uit ruime ervaring, dat hij er verstandig aan deed om zich vol te tremmen met voedsel als daar de gelegenheid toe was en hij werkte zoveel naar binnen, dat het bovenste deel van zijn buik zich om het stuur stulpte. Door overdaad aan voedsel en de zon die op volle kracht stond te laaien, werd hij ongelooflijk doezelig. Hij had de afgelopen nacht niet bepaald ontspannen geslapen en hij stond niet in een straat waar veel interessante dingen gebeurden. Hij zag een man die zijn fiets klem reed in het spoor van een tram en een jongetje dat ruzie had met een hond en daar bleef het bij.

Vrouwen met zware boodschappentassen liepen langs hem heen en af en toe reed een auto uit de rij waarin hij stond, waarna de lege plaats meteen werd ingenomen door een andere.

Menig automobilist die geen parkeerplaats kon vinden, keek een paar keer verlokkelijk naar Aries bolle gelaat in de hoop daarop te kunnen aflezen of de jongen van plan was te vertrekken, maar dat gebeurde niet, met als gevolg kwade gezichten en een keer een nijldige kreet.

Arie raakte daar niet van onder de indruk en dommelde langzaam in. Een paar keer schoot hij halfwakker, maar nooit genoeg om zijn ogen helemaal te openen. Zijn hoofd zakte opzij en zijn mond viel een stukje open.

Twee oude vrouwen bleven er een tijdje naar staan kijken. Ze vonden het wel een mooi gezicht. Zulke rolronde, doorvoede en met spek doorregen Oostduitsers zag je te weinig, vonden ze.

Arie zou de Scania compleet gemist hebben, als de chauffeur zich niet langzaam had staan opwinden tot hij een interessan-

te graad van woede bereikte. De man was de vorige dag lang in touw geweest, hij had van Bob een tik op zijn hoofd gehad waardoor hij een bult had gekregen die eindeloos lang schrijnde en hij had vanuit de garage een paar telefoongesprekken gevoerd waar zijn vettige lange haren rechtop van waren gaan staan.

Die gesprekken betroffen het feit dat hij urenlang niets van zich had laten horen en dat hij een aanrijding had gehad die niet op tijd was gemeld. Bovendien was de chauffeur een beetje vaag geweest over de plaats van de aanrijding en de aard ervan.

Hij vond dat hij moeilijk kon vertellen dat zijn vrachtwagen op een zandpad tegen een bulldozer was gereden, dus hij had iets verzonnen over een parkeerplaats. Dat soort smoezen had zijn baas vaker gehoord.

‘En jij zat te eten en hebt niets gemerkt. Niemand heeft iets gemerkt, dus er zijn geen getuigen. De auto die je heeft aangereiden is zomaar verdwenen en daar heeft óók niemand iets van gezien. Bedoel je zo’n soort aanrijding?’

Dat bedoelde de chauffeur precies en nu hij eenmaal had staan liegen, wist hij niets beters te doen dan stug vol te houden. Dat leidde tot een niet-kleine schreeuwpartij die het werk in de garage volledig lamlegde en ook daar was de chauffeur niet blij mee.

Hij had een deel van de schade snel willen laten repareren om daarna zo snel mogelijk naar huis te gaan. Daar kwam niets van terecht. De reparatie duurde langer dan hij had verwacht en bovendien kreeg hij de strikte opdracht eerst naar het bedrijf te gaan waarvoor hij werkte.

Nadat hij de hoorn had opgesmakt, waren drie monteurs, de chef van de garage en de bedrijfsleider hem, na elkaar, komen vragen wat er allemaal aan de hand was en tegen de tijd dat de chauffeur veilig in de cabine van zijn vrachtwagen zat, was hij in een stemming die meer dan verschrikkelijk was.

Hij liet de motor op toeren komen en reed toen zonder een ogenblik te stoppen de rijweg op. Daarmee blokkeerde hij een bus vol toeristen, een BMW, twee Trabanten en een Skoda en het was een waar mirakel dat er niet ter plekke een

kettingbotsing van aanzienlijke omvang ontstond. Wat wel ontstond, was gebal van vuisten, gebrul door openstaande ramen en hevig getoeter.

Tegen al dat lawaai was de slaap van Arie niet bestand. Hij gaf een knor, schrok wakker en merkte dat hij vastzat.

Slaapdronken maaide hij om zich heen. Er waren belagers, dacht hij, en die moesten verjaagd worden.

Hij sloeg met zijn linkervuist hard tegen de rand van het portier, raakte met de rechter de binnenspiegel en was wakker.

Voor hem reed de Scania de weg op, nagestaard door minstens tien automobilisten die pittige woorden zeiden.

Nog een geluk, dacht Arie. Voor hetzelfde geld was ik blijven slapen tot eind van de middag. Nou maar hopen dat deze tweetaktmotor wil starten.

Dat lukte zonder veel problemen en behendig reed hij de weg op. De Scania had een paar honderd meter voorsprong, maar een auto waarop twaalf personenwagens kunnen staan zie je niet snel over het hoofd en hem volgen was kinderwerk.

Achter elkaar reden ze dwars door het centrum naar de lange brug over de rivier de Havel en juist toen Arie vaststelde dat ze op weg waren naar Berlijn sloeg de Scania rechtsaf. Arie ging rechtop zitten en keek rond of hij verkeersborden zag, maar daar bleken ze niet vlot mee in dit gebied.

‘Wat dan nog,’ mompelde hij. ‘Ik zit in een Trabant die precies hard genoeg rijdt om die vrachtwagen te kunnen bijhouden en ik kan met gemak een paar honderd kilometer op zijn staart blijven zitten. Het stikt hier van de Trabanten. Een knappe jongen die deze koekblikken uit elkaar houdt.’

Toch voelde hij zich niet echt lekker. Hij ging ervan uit dat Jan en Bob uiteindelijk naar Berlijn zouden gaan en dat was de plaats waar hij eigenlijk ook naartoe wilde.

De langharige chauffeur voor hem bleek er echter andere ideeën op na te houden. Hij reed dwars door een bosachtig gebied naar de autoweg en bleef toen hardnekkig de borden Frankfurt aanhouden.

Van de naam Frankfurt keek Arie niet op. Hij had Wolf en Reinie over die stad horen praten. Wat hem wel enige zorgen baarde, was dat hij de zon aan zijn rechterkant had, wat

betekende dat hij naar het oosten reed.

‘Maar Frankfurt ligt toch ergens midden in het voormalige West-Duitsland?’ zei hij tegen zichzelf. ‘Wat doen die borden dan aan deze kant van de weg? Maken we soms een enorme lus om straks naar het westen te draaien?’

Met één hand vouwde hij een autokaart uit en dat is het soort karwei waar je, als je op een drukke weg rijdt, licht gespannen van kunt raken. Arie ervoer bovendien de geneugten van het bezit van een kleine auto die door ongeveer elk snelheidsmonster bijna van de weg wordt geduwd. Niet alleen Mercedesen, Opels en sportmodellen Volkswagen vlogen hem voorbij, maar hij werd zelfs ingehaald door haastige vrachtwagenchauffeurs. Sommige auto’s reden vlak langs de Trabant, waardoor de lichte wagen elke keer een zwieper maakte.

‘Volgende keer huur ik een tank met straalaandrijving,’ bezwoer Arie. Het zweet stond in zijn nek van de spanning en het kostte hem moeite in de buurt van de Scania te blijven. Het duurde meer dan tien minuten voor hij de kaart had uitgevouwen en tegen die tijd was hij de grote afslag naar Berlijn al voorbij. Hij reed naar het oosten en bleef naar het oosten rijden. Dat klopte helemaal met de kaart, zag hij ineens, want vlak bij de Poolse grens bleek ook een Frankfurt te liggen.

Frankfurt/Oder stond er op de kaart.

‘Aan de Oder,’ zei Arie tegen de achterkant van een caravan die hem voorbij was gestoomd. ‘Als het mag van jou, tenminste.’ Hij gaf een ruk aan het stuur en kwam weer min of meer recht in zijn baan.

Ik hoop niet dat Jan en Bob elkaar getroffen hebben en dat ze als dollen op zoek zijn naar een Siegler die in Frankfurt aan de Main woont, want dan raken ze minstens driehonderd kilometer uit koers. Dat heb je met die rare dubbele namen. Zelfs in een klein land als Nederland komt dat voor. Er zijn twee Hengelo’s herinner ik me en ook een paar Larens. Bob vertelde ooit over een bericht dat hij had gelezen over een rechtszaak in de plaats Clayton in de Verenigde Staten. Een rechter had daar iemand die terechtstond naar huis gestuurd om een andere broek aan te trekken. De bermudashort stond

hem niet aan en hij wilde geen vonnis uitspreken voor de man een keurige, grijze lange broek aan had. Het gekke van dit bericht, zei Bob, is niet dat de vent naar huis ging en nog terugkwam ook, maar dat geen lezer van het bericht er een idee van had om welke man het ging en evenmin welke rechter het betrof. In de States zijn dertien plaatsen die Clayton heten.

Ik ben nu blijkbaar op weg naar Frankfurt aan de Oder. Dat ligt tegen de grens met Polen, tenzij er natuurlijk nog meer Frankfurten/Oder zijn en ik straks ergens naar het diepe zuiden moet afzakken. Als dat zo is, dan hoop ik dat we over smalle wegen gaan, want op deze autoweg word ik langzaam maar zeker een beetje gek.

Hij zag de Scania uitlopen en merkte dat hij alleen door puur geluk in de buurt van de vrachtwagen kon blijven. Soms was de chauffeur genoodzaakt om af te remmen en dan kon Arie weer bij hem in de buurt komen, maar dat soort gelukjes was schaars en bij elke afslag zat hij secondenlang in de rats.

Hij zuchtte van opluchting toen hij het drukke verkeerspunt Königs Wusterhausen voorbij was. Een groot deel van het verkeer ging hier linksaf, richting Oost-Berlijn, en wat overbleef waren de auto's die richting Polen moesten. Het verminderde het aantal aanslagen dat bij het inhalen op de Trabant werd gepleegd aanzienlijk, maar de Scania kreeg nu ook meer gelegenheid om hard te rijden. Asphalt was hier niet, dat was blijkbaar alleen gereserveerd voor de wegen vanuit het westen naar Berlijn. De oude betonplaten waren gehandhaafd en elke keer als de Trabi over een naad tussen de platen reed voelde Arie zijn ruggegraat trillen.

Hij had zijn handen vol aan de kleine auto en zuchtte van opluchting toen hij in de verte, zeker vierhonderd meter voor hem, het rechter zijlicht van de Scania zag knipperen.

De chauffeur wilde of tanken of uitrusten en Arie was daar bar blij om. Hij had zich al enige tijd zorgen zitten maken over de snelheid waarmee de benzinemeter van de Trabant naar nul gleeed en hij had zich afgevraagd of het de bedoeling was dat de auto enkele kilometers zou rijden op niets anders dan warme, Duitse zomerlucht.

Arie zag dat de Scania naar een pomp aan de rechterkant van een vierkant houten bouwsel reed en dat voor personenauto's ruimte links was gereserveerd.

Hij stopte naast een pomp en keek rond. Wat hij zag, was het saaiste tankstation dat hij ooit had waargenomen. Op een stuk grond was een plak asfalt van een paar honderd meter lengte uitgesmeerd en daarop waren barakken geplaatst. Eén voor eten en drinken en één voor de toiletten. Het zag eruit of het allemaal in anderhalve dag in elkaar was geflanst en het had de gezelligheid van een leuke achterband.

Als de benzine maar goed is, dacht Arie. Op een driesterren-restaurant zit ik even niet te wachten. Tank ik nu of wacht ik tot de chauffeur heeft afgerekend?

Dat probleem was echt wel even aan de orde, want er was een kleine balie waar klanten de getankte brandstof moesten afrekenen en Arie liep een beste kans dat de chauffeur daar zou verschijnen op het moment dat hij stond te betalen. Zelfs hier, naast deze pomp, liep hij met zijn rode haar al flink in de gaten. Hij stond zenuwachtig naar de slangen te kijken, toen een auto achter hem stopte. De man die achter het stuur zat, gaf een tik op de claxon en boog zich naar buiten.

'Tank je nog of sta je op je vriendinnetje te wachten?'

Arie keek hem aan en twee contactjes in zijn hersenen sloten kort. Hij voelde het schokje door zijn hoofd gaan toen het idee met bliksemsnelheid zijn reis langs enkele honderden hersendelen maakten.

Snel liep hij naar de man toe, onderwijl in zijn broekzak graaiend. Het eerste het beste biljet dat hij tevoorschijn trok was er een van honderd mark. Het was wel wat veel, vond Arie, maar geld voorkwam vragen en Jan was toch niet in de buurt.

Hij wapperde met het biljet, terwijl hij zo naast de auto ging staan dat hij vanaf de vrachtwagenkant onzichtbaar was.

'Wilt u iets voor me doen?'

De man keek hem met een ernstig gezicht aan. 'Dat ligt er aan,' zei hij voorzichtig. 'Als ik je sproeten moet tellen, dan...'

'U moet voor me tanken,' zei Arie snel. 'Tanken en betalen.'

'Kun je dat zelf niet?'

‘Vandaag niet,’ zei Arie met een stalen gezicht. ‘Morgen weer wel, maar vandaag niet.’ Hij hield het biljet omhoog. ‘Ja of nee.’ De man keek ernaar alsof hij bang was dat het weg zou vliegen. ‘Is dat voor mij of moet daar de benzine nog af?’

‘Voor benzine betaal ik apart. Ja of nee.’

‘Gekke toestand,’ zei de man. ‘Zit jij me voor de gek te houden, jongen?’

‘Ik ben serieus,’ verklaarde Arie en hij schonk de man de trouwhartigste blik die hij kon opbrengen. ‘Ik neem niemand bij het been. Ik wil alleen niet zelf tanken.’

‘Bang voor stinkende handen,’ zei de man vol minachting. ‘Geef op dat biljet.’

Arie gaf het meteen. ‘Hier. Ik pak zo geld voor het tanken. Ik ga in de auto zitten, want ik wil even door iemand niet worden gezien.’

De man vouwde het biljet zorgvuldig op. ‘Dat dacht ik al, ja. Weet je zeker dat je niet door de politie gezocht wordt?’

Arie keek geschrokken. ‘Hemel, nee. Het ligt een beetje anders. Het is ingewikkeld.’

De man keek alsof het hem geen bal kon schelen, al zat de ganse politiemacht van 23 landen Arie achter de vodden. Hij stapte uit, gooide de tank van de Trabant vol en hield zijn hand op.

‘Het is iets meer dan dertig mark.’

Arie had het al gezien en gaf een biljet van vijftig. De man greep het en liep naar de kassa. Hij betaalde en liep meteen naar zijn eigen auto. Hij stapte in en scheurde weg.

Daar gaat mijn wisselgeld, dacht Arie, terwijl hij zijn schouders ophaalde. De vent heeft allang gezien dat ik hem nooit kan inhalen. Het is voor hem te hopen dat hij genoeg benzine heeft om de volgende pomp te halen. Zo niet, dan zie ik hem onderweg wel terug. Ho, daar gaat mijn chauffeur.

Hij wachtte tot de Scania-bestuurder bij de kassa was en reed toen snel naar een hoekje van de parkeerplaats achter het pompstation. Hij dook in elkaar en wachtte tot hij de Scania zag langskomen.

Tot Frankfurt was het volgen van de Scania uitermate simpel. De chauffeur reed minder hard dan voorheen en Arie hoefde niet voortdurend vol gas te geven. Hij kon het zich zelfs veroorloven zijn Trabant wat af te laten zakken tot de vrachtwagen bijna uit het zicht was. Als er een afslag naderde, kwam hij dichterbij en dat systeem voldeed uitstekend. De Scania reed rustig door in oostelijke richting en Arie tufte erachteraan.

Op een kilometer of tien van Frankfurt zette hij er de sokken in en hij reed vlak achter de Scania, toen die ineens linksaf draaide en de weghelft voor het tegemoetkomende verkeer opreed. Arie had zich zo geconcentreerd op de vrachtwagen, dat hij een paar borden had gemist en hij vroeg zich bijna een halve minuut af aan welke krankzinnigheden hij nu weer werd blootgesteld. Niemand protesteerde echter en achter hem kwamen meer auto's. Tussen de twee rijstroken in zag hij nu ook oranje pilonen en hij begreep dat de weg als volgt was opgedeeld: één rijstrook voor het verkeer naar het westen en drie voor de auto's naar het oosten.

Een eindje verderop begreep hij wat er aan de hand was. De rijstroken rechts van de vangrail waren voor het verkeer dat over de grens met Polen richting Warschau moest. De twee rijstroken die voor die auto's waren vrijgemaakt waren hard nodig ook, want nog geen kilometer na de splitsing zag Arie de achterkant van wat een immense rij vrachtwagens bleek te zijn. Ze stonden allemaal keurig aan de rechterkant van de weg en de chauffeurs wandelden er rustig omheen. Blijkbaar was er geen sprake van een plotseling ontstane file, maar hoopten zich hier altijd vrachtwagens op. Op een paar plaatsen waren kleine toiletgebouwen geplaatst, zag Arie nu. Ze stonden domweg pal naast de vluchtstrook en ze waren daar zonder twijfel neergepoot, omdat er zeer vaak en waarschijnlijk dagelijks lange rijen auto's stonden.

'Allemaal wachten voor de grens,' mompelde Arie. 'Ben ik even blij dat de Scania een andere route volgt.'

Die blijheid werd hard minder toen de vrachtauto op een kruispunt waar borden aangaven dat de grens een kilometer verder was, linksaf sloeg en een klinkerweg ophobbelde die

ooit moest zijn aangelegd voor hondekarren. De vrachtwagen vulde de weg van links naar rechts en dreef tegemoetkomend verkeer de berm in. Arie kwam na tweehonderd meter tot de ontdekking dat de chauffeur een eenrichtingsweg was ingeslagen en vanaf dat ogenblik keek hij links noch rechts. Hij staaarde strak naar de achterkant van de Scania en hoopte er het beste van. Hij ontspande zich toen de vrachtwagen zonder vaart te minderen een asfaltweg opreed en vroeg zich verbaasd af of de chauffeur nu echt nog steeds niet in de gaten had dat hij werd gevolgd.

Blijkbaar was dat niet het geval, want de Scania reed op volle kracht door in de richting van het centrum. Ook hier waren vierbaanswegen en dit keer zag Arie rechts van hem personenauto's stilstaan, hier en daar afgewisseld door een vrachtwagen of een autobus, twee rijen dik.

Hij zag het met stijgende verbazing aan.

'Grote Liselore,' mompelde hij na een paar kilometer. 'Nu rijden we weer langs een file, maar dit keer zit er niemand achter me. Toch staan ze rechts stil. En waarom rijdt die Scania ineens zo onbehoorlijk hard? Op de snelweg had hij zo'n haast niet.'

Pas bij een groot kruispunt kreeg Arie door dat ze ook hier een eind als spookrijders tegen de stroom in hadden gereden. Waarom dat allemaal kon, bleef een mysterie dat alleen maar te verklaren was door een totale afwezigheid van elke vorm van politie of een krankzinnige plaatselijke gewoonte waar niemand vreemd van opkeek.

Aries hartslag ging er wel aanzienlijk van naar boven en hij kalmeerde pas toen hij de Scania een industrieterrein zag oprijden.

Hafenstrasse, las Arie op een verweerd bord. Havenstraat, dus we zijn vlak bij de Oder, zou ik zeggen.

Ik neem aan dat deze dolle chauffeur eindelijk is waar hij moet zijn.

Dat was de dolle chauffeur zeker. Hij reed de Scania een met gravel, steen en brokkelig asfalt verharde parkeerplaats op en stopte vlak voor een groot bord met het opschrift 'Siegler, internationale transporten'.

Met een zucht van opluchting reed Arie de Trabant in de berm. Hij zag de chauffeur uitstappen en naar een stenen gebouw lopen dat eruitzag als een kantoor en ging enkele minuten zitten uithijgen.

‘Ik kan raden wat de chauffeur doet. Hij meldt zich af,’ zei hij tegen zichzelf. ‘Maar wat doe ik, dat is een interessanter punt. Ik kan dat terrein niet oprijden en ik kan hier niet blijven ook. Als de chauffeur straks wegrijdt, moet hij deze weg over en ik sta wel erg in het zicht.’

Hij keerde de Trabant en reed een eindje terug tot hij een oude fabriek zag waarvan een zijmuur was ingestort. Het geval zag eruit alsof het jaren geleden verlaten was en iedereen het bestaan ervan was vergeten. Er stonden zelfs geen auto’s geparkeerd. Het was gewoon zo’n klein, volkomen verlaten slooprijp bouwsel dat je vaker aantreft op industrieterreinen waar ruimte over is.

Arie reed de Trabant achter een bos manshoge brandnetels en liep terug naar het Siegler-bedrijf.

Er werd gewerkt, zag hij, maar op volle kracht ging het niet. Voor een stel halfronde metalen loodsen stond een merkwaardige mengelmoes aan vrachtwagens. Er waren grote opleggers die, volgens het opschrift, gebruikt werden voor verhuizingen, er waren vrachtwagens voor internationale transporten, en er stonden auto’s waarmee containers vervoerd konden worden.

De Scania stond er schuin voor en die zou toch weg moeten, wilde een van de andere wagens het terrein afkunnen, merkte hij op.

Hij verwachtte de chauffeur met het lange haar te zien opduiken, maar dat gebeurde niet. Een man, gekleed in een keurig colbert, wandelde het kantoor uit en reed de Scania uit het zicht. Hij liep het kantoor weer in en daar bleef het minutenlang bij.

Arie keek en bleef kijken. De zon straalde in zijn nek en rond om hem hoorde hij de gebruikelijke geluiden van een industrieterrein. Daarbovenuit klonk een enkele keer het gekwetter van vogels of het gebrul van iemand die het geluid van kraanwagens probeerde te overstemmen.

Na bijna een kwartier stormde de Scania-chauffeur het kantoor uit. Arie dook in elkaar en zag de man op een holletje weglopen naar een van de loodsen. Nog geen drie minuten later raasde een oude Lada de loods uit. De wagen reed bijna op twee wielen het hek door en was allang uit het zicht verdwenen toen een wolk stof nog over de parkeerplaats wervelde.

‘Dat was een woedende chauffeur,’ stelde Arie vast. ‘Die haal ik niet meer in, dat is duidelijk. Maar dat hoeft ook niet. Alles wat ik nodig heb, is een telefoon.’

Die was er niet in de buurt van de in puin zijgende fabriek en Arie reed terug naar het centrum.

In Frankfurt an der Oder is dat centrum gelegen rond de doorgaande weg naar Polen en die weg voert over een brede brug over de Oder-rivier. Aan de Duitse kant van de brug staan de douanegebouwen en ervoor strekte zich een file uit die onafzienbaar lang was.

Dat is de file waar die rare chauffeur is langs gejakkerd, constateerde Arie. Hebben de Polen er nou een hekel aan om Duitsers op hun gebied toe te laten, of laten de Duitse douanemensen er liever niemand langs. Haast hebben ze in elk geval niet, lijkt me. Laat ik maar aan deze kant van de weg blijven, want oversteken is geen pretje.

Hij parkeerde zijn Trabant op de Karl Marxstrasse en liep rustig naar een ruimte die het midden hield tussen een café en een konditorei, zo’n soort luxe theesalon waar meer soorten gebak dan thee en koffie in voorraad zijn.

Arie bestelde cola met ijs en drie soorten gebak en liep naar een kamertje waarin een telefoon stond.

Het kamertje was blijkbaar ooit een soort woonkamer geweest en het bankstel was blijven staan. Op een grote, glimmend gepoetste koperen plaat die op een ronde glazen tafel lag, stond een zwarte, bakelieten telefoon van een model dat in ons land kort na de oorlog gangbaar was.

De telefoon stond precies midden op en leek het pronkstuk van het vertrek.

‘Alstjeblijft,’ zei Arie vol ontzag. ‘Wat een eer dat ik dat ding mag aanraken. Zou hier ook een telefoonboek zijn?’

Dat was er niet en het duurde enige tijd voor iemand het tevoorschijn had getoverd. Toen het echter naast het toestel op de glazen tafel lag, verliep alles met grote soepelheid.

Arie had van tevoren geen gecompliceerd verhaal bedacht, eenvoudigweg omdat complicaties hem in het geheel niet nodig leken. Rechthoe, rechtaan liegen had de voorkeur, vond hij.

Hij draaide het nummer van Siegler internationale transporten en hoorde, nadat er was opgenomen, enig geknerp, gevolgd door een harde klap.

‘Verzeihung,’ zei een vlotte meisjesstem. ‘Neem me niet kwalijk, de hoorn viel. Met Siegler, internationale...’ Haar stem stierf weg, alsof ze geen zin had om voor de achthonderdste keer die dag dezelfde naam op te dreunen.

Het kon Arie weinig schelen. Hij keek even naar de kat die op het schilderij aan de muur tegenover hem met een knot wol zat te spelen en haalde zich de naam voor de geest die hij op een van de kiosken had zien staan vlak bij de grensovergang.

‘Met Erlend Joséphy. Ik zoek een chauffeur.’

Daar was het meisje even stil van. ‘Een chauffeur. Heeft u enig idee hoeveel chauffeurs we in dienst hebben?’

‘Tweehonderd vierenzeventig,’ zei Arie vlot. ‘Het gaat me om een chauffeur met lang, vettig haar.’

‘Weet u hoeveel...’ begon het meisje.

‘Zesenvijftig,’ gokte Arie. ‘Hij rijdt op zo’n grote auto waarmee je personenwagens kunt vervoeren.’

‘Weet...’ zei het meisje. ‘O, die. Ja, ik weet wie u bedoelt.’

Arie knikte naar de poes. ‘Dat is fijn. Kunt u me zeggen hoe hij heet?’

De stem van het meisje klonk argwanend. ‘Ik mag u geen namen geven over de telefoon.’

‘Van wie niet?’

‘Van wie niet?’ Ze klonk overbluft. ‘Van wie niet? Gewoon, van niemand niet.’

‘Kom, kom,’ blufte Arie. ‘U bent een transportbedrijf, u bent de geheime dienst niet. Ik moet die man spreken.’

‘Waarom komt u niet even hier? Dan helpen wij u.’

Arie grijsde. Nu doordrukken, dacht hij.

‘Ik kom niet, omdat ik al te veel tijd heb verloren. Ik reed achter de Scania een parkeerplaats af bij een benzinepompstation langs de snelweg van Berlijn naar hier. Blijkbaar had de chauffeur zijn portemonnee op de auto gelegd en was hij het ding vergeten. Ik zag hem vallen. Ik heb hem opgeraapt en ben achter de auto aan gereden.’

Het meisje was nog niet helemaal overtuigd. ‘En u kon hem niet inhalen?’

‘Dat kon ik niet, nee,’ bitste Arie. ‘De vent reed als een idioot. Hij reed een keer dwars tegen de stroom in.’

Het meisje lachte. ‘Ik begrijp wat u bedoelt. Zo is Kurt, als ie kwaad is, en reken maar dat hij kwaad was vandaag.’

‘Dat is dan jammer,’ zei Arie droog. ‘In de portemonnee zit meer dan 300 mark. Als ik zijn achternaam en adres niet krijg, dan hou ik het geld zelf. Ik ben al te laat door al het gerag achter die Scania en door dit telefoontje. Als hij komt klagen over het verlies, zegt u dan maar dat u geen zin had om zijn naam te geven.’

Het meisje protesteerde haastig. ‘Wilhelms,’ zei ze snel. ‘Hij heet Kurt Wilhelms. Rostockerstrasse 68. Sorry, dat ik net niets wilde zeggen, maar we mogen... affijn, u begrijpt het wel.’

‘Reken maar,’ zei Arie. Hij belde af en ging tevreden naar de kat zitten kijken. Het beest schoot niet erg op, maar het leek geen haast te hebben.

‘Rustig doordouwen,’ zei Arie tegen hem. ‘Rustig doordouwen, dan kom je er vanzelf. Nu uitzoeken of ik achter de naam van die Karl kan komen over wie de broers Wolf en Reinie het hadden toen Bob en ik onder dat bouwsel in de zandafgraving lagen. Karl uit Frankfurt had gebeld. Als Karl bij Siegler werkt, dan ben ik daar snel genoeg achter.’

Het was nog iets te vroeg om opnieuw te bellen, vond hij, en daarom ging hij terug naar zijn plaats. Hij bestelde opnieuw cola en, omdat de serveerster toch naast hem stond, meteen twee extra punten appelgebak.

De serveerster keek hem aan als een café-eigenaar die vindt dat een klant te veel en te snel drinkt, maar besloot dat een dergelijk rolronde lijf wel vijf punten gebak kon verdragen.

Ze liep terug, keek of Arie niet op zijn bestelling terugkwam, en legde met een stalen gezicht de punten op een schoon bord. Ze bleef in een hoek staan toekijken hoe Arie het gebak wegwerkte. Het ging bijna sneller dan het oog kon volgen, vond ze. Dat de jongen daarna met een aanzienlijke snelheid opstond, verbaasde haar zeer.

‘Lekker,’ zei Arie tevreden. ‘Ik moet nog even bellen. Wilt u vier roomsoezen inpakken voor onderweg?’

Hij plofte neer op de driezitsbank en draaide opnieuw het nummer van Siegler.

‘Met Siegler...’

‘...internationale transporten,’ vulde Arie aan. ‘Met Erlend Joséphy nog een keer. Ik heb u gebeld over het adres van Kurt Wilhelms.’

‘U hebt me gebeld over de náám van Wilhelms,’ zei het meisje.

‘Precies,’ gaf Arie toe. ‘En het adres. In het telefoonboek vond ik zijn nummer. Helaas was hij er niet.’

‘Dat is dan jammer,’ zei het meisje op een toon alsof het haar minder dan niets kon schelen.

‘Vooral voor hem. Ik heb nog steeds zijn portemonnee.’

‘Tja,’ zei het meisje. ‘Ik zie niet in wat ik daaraan kan doen.’

Arie gaf een knipoog naar de kat. ‘Zijn vrouw vroeg of ik de portemonnee bij een kennis wilde langs brengen. Ze kon niet weg, zei ze. De kinderen waren thuis of zoiets.’

De stem van het meisje klonk alsof ze haar aandacht niet bij het gesprek had. ‘Wat wilt u nu van mij?’

‘De naam van ene Karl. Ik sta in het centrum vlak bij de grens en hier in de buurt schijnt die Karl te wonen. Een vriend van Kurt. Hij werkt bij uw bedrijf.’

‘Karl Schuster?’

Arie keek dankbaar naar het plafond. Vragen, dacht hij, vragen en doorvragen.

‘Precies, juffrouw, zo klonk het ongeveer. Waar woont hij?’

‘Nou, niet vlak bij de grensovergang in elk geval.’

‘Maar hij is wel een vriend van Kurt?’

‘Dat wel, geloof ik. Ik zie ze weleens samen.’

Arie kreeg een vaag gevoel van onheil. ‘Kan Kurts vrouw een andere Karl bedoeld hebben? Werken er meer bij u? Ze

had het over iemand waar Kurt veel mee te maken heeft. Is Karl Schuster ook chauffeur?’

De stem van het meisje klonk nu afwezig alsof ze ingespannen nadacht. ‘Schuster is chef van de werkplaats. Laat me nou even piekeren. Ik ken niet alle chauffeurs, er kan best een Karl bijzitten. Weet u wat, ik verbind u door met Schuster. Hij is hier, hij helpt u wel verder.’

Blijkbaar drukte ze de doorverbindknop in, want de lijn viel dood.

Arie legde rustig op en bleef voldaan zitten.

‘Het hoeft niet ingewikkeld,’ zei hij tegen de kat. ‘Het kan wel, maar het hoeft niet. Ik heb nu de naam van de chauffeur en de achternaam van iemand die van voren Karl heet. Heb ik daar wat aan?’

Daar ging hij uitgebreid over zitten nadenken.

De broers Wolf en Reinie waren vanuit Frankfurt gebeld door iemand met de naam Karl. Kurt Wilhelms woonde in Frankfurt. Hij kende een Karl die chef van de werkplaats was.

Wat doet een chef van de werkplaats, vroeg Arie zich af. Onderhoudt hij alleen de auto’s of zorgt hij er ook voor dat ze op tijd vertrekken en op tijd terug zijn?

Als Kurt een auto van Siegler meeneemt om klandestien gestolen auto’s te vervoeren, dan moet er iemand bij Siegler zijn die hem dekt. De Scania is geen wagen die je even leent in de hoop dat niemand hem mist. Maar als de chef werkplaats zegt dat hij ervan weet en dat de auto een uur of wat niet voor vervoer gebruikt kan worden, omdat er iets mee mis is, is dat dan voldoende?

Kan niet anders, concludeerde Arie. Kurt en Karl zijn op de hoogte van het mysterie van de motorblokken. Zij helpen Wolf en Reinie, maar stelen ze die personenauto’s of doen anderen dat?

Het antwoord lag voor de hand. Tientallen dure personenauto’s steel je niet in een en dezelfde plaats.

In een wereldstad als Berlijn kom je een eind, maar in een grote provincieplaats als Frankfurt loopt zoiets snel in de gaten. In alle gaten.

Het kon niet anders of er was een netwerk van dieven en

diefjesmaten die de auto's naar een centraal punt brachten of lieten brengen. Op dat centrale punt werden de motoren eruit gehaald, waarna Karl in samenwerking met Kurt de carrosserieën naar plaatsen bracht waar Wolf en Reinie zorgden voor het dumpen..

Tot zover was alles duidelijk, vond Arie.

De vraag was: ging hij alleen achter Kurt en Karl aan, of...

Hij schudde het hoofd. 'Onzin,' zei hij tegen de kat. 'Bob weet dat ik gepakt ben door Wolf en Reinie. Misschien weet hij ook dat ik in de Scania ben afgevoerd. De naam Siegler kent hij in elk geval. Of Jan iets van Siegler weet, is de vraag, maar Jan kent de naam Metzger en zijn adres. Datzelfde geldt voor Bob. Met een beetje geluk is in elk geval een van de twee daar opgedaagd. Ze moeten hier naartoe, want hier ligt de sleutel tot de motorblokken. Wat doe ik dus? Ik bel Metzger en vraag of hij een adres van Jan of Bob heeft.'

In theorie was dat allemaal meer dan duidelijk, maar in de praktijk lag het iets ingewikkelder. In heel de fraaie theesalon bleek geen telefoonboek van Berlijn voorhanden en de serveerster liet weten dat nooit eerder iemand zo'n boek nodig had gehad.

'Postkantoor,' zei ze. 'Daar is er in elk geval een. Je moet naar de Oderallee en die loopt in het verlengde van de Karl Marxstrasse. Kruispunt over en rechtdoor. Je kunt het niet missen.'

Arie nam met een lichte buiging zijn soezen in ontvangst, wachtte tot hij er een flesje limonade van een onbestemde kleur bij had en ging welgemoed op pad. Het was nog steeds mooi weer en hij vond dat hij, door wat handigheid, een kolossaal eind was opgeschoten.

Even bellen, dacht hij, en ik kan met mijn voeten in de Oder gaan zitten wachten tot er versterkingen zijn. Een hotel is hier ook, heb ik begrepen, dus ik kan in bad wanneer ik wil. En slapen desnoods. Zo af en toe heb ik het gevoel dat ik met de ogen dicht geheel op de automatische piloot loop.

Het is vaak zo, dat eenvoudige klusjes grote complicaties met zich meebrengen.

Wat is er simpeler dan een miljonair bellen en hem om medewerking vragen?

‘Sie sprechen mit Arie Roos,’ zei Arie toen hij vanuit een bloedhete telefooncel die naast het postkantoor stond verbinding had met Berlijn.

‘Wie?’

‘Mit Arie Roos. Aus Holland.’

‘Ach.’

Arie keek verbaasd naar de tram die rammelend door de Oderallee reed. Hij had niet direct verwacht dat zijn naam vrolijkheid en vermaak zou oproepen, maar deze reactie was toch wel een beetje erg lauw.

‘Spreek ik met de heer Metzger?’

‘Nee,’ zei een rauwe stem kortaf. ‘Spreek je nu ineens wel Duits?’

Arie hield de hoorn een eindje van zijn oor en staarde scheef aar het mondstuk.

‘Ik? Allicht. Hoezo. Waarom.’

‘Toen je met de baas beld...’ De man brak af en Arie kon vaag gesmiepel op de achtergrond horen.

‘Je vriend was hier. Jan Prins. Waar ben jij?’

Op dat ogenblik voelde Arie aan 23 kanten nattigheid.

‘Een eind weg,’ zei hij vaag. ‘Waar is Jan? Heeft hij een adres achtergelaten?’

‘Hij komt terug. Waar kan ik zeggen dat je bent?’

‘In Hamburg,’ zei Arie. ‘Ik wacht op de boot.’

‘Op de wat?’

‘Op de bo..hoot. O, daar gaat ie net. Ik moet ‘m tegenhouden. Tot straks.’

Hij legde op en bleef buiten de cel verbaasd voor zich uit staan kijken.

Dus ik heb al een keer gebeld. Juist ja, en toen sprak ik geen Duits blijkbaar. Rara, wie ben ik geweest?

Bobbie Evers waarschijnlijk, maar die is toch heel zeker niet bij de heer Metzger thuis geweest. Er is daar iets heel vreemds aan de hand. Jan is geweest, dat neem ik tenminste maar aan, maar daarna zijn de zaken scheef gegaan. Welke zaken?

Toen Arie daarover nadacht, zag hij Jan voor zich die, bijna

24 uur te laat, een licht beschadigde Saab kwam afleveren bij een miljonair die zich een etmaal had zitten afvragen waar zijn pas verworven bezit uithing.

Wedden dat die kluns van een Jan kans heeft gezien ruzie te zoeken, mopperde hij in zichzelf. Al zijn leven heeft hij aangeklopt zonder Saab. Of hij heeft ruzie staan maken over de kilometerprijs. Of Metzger was een beetje boos over de vernielde dynamosteun. Eén ding is zeker: als Metzger denkt dat ik fris en vrolijk bij hem aan de deur kom, dan is hij niet helemaal helder in zijn bovenkamer. Ik zal naar Berlijn moeten, maar dan beslist niet naar de Saarbrückenstrasse. Die straat is verboden gebied tot ik weet hoe het land erbij staat. Voor zover ik het kan bekijken, is de Siegler-vestiging in Berlijn de enige plaats waar ik nog iets kan uitstikken.

Niks pootje baden in de Oder, niks slapen in een hotel. Naar de Trabant maar weer en honderd kilometer hobbelen over betonplaten. Dat heb je ervan als je als groep uiteen bent geslagen en geen centraal punt hebt.

Laat ik er maar een paar soezen bijhalen, want iets zegt me dat het een lange dag wordt.

Jan Prins geeft zichzelf een hoed en een fiets cadeau

Het oplossen van problemen vroeg enige tijd van Jan Prins. Hij miste nu eenmaal de handigheid van Arie om binnen drie seconden zes mogelijkheden te zien en daar feilloos de beste uit te pikken. Jan kwam ook heus wel met een bruikbare oplossing, maar het ging niet snel. Dat wist hij en hij had zich erbij neergelegd.

Nadat hij het huis van miljonair Metzger was ontvlucht, was hij in de Saab naar pension Klara gereden.

Daar was hij languit op bed gaan liggen, waar hij vol aandacht over zijn tenen heen naar het dak van het huis aan de andere kant van de Wielandstrasze keek. Het was bedekt met leisteen, maar daar was weinig meer van te zien. Blijkbaar had een horde duiven het dak in gebruik genomen, want het was van boven tot onder bedekt met een grijswitte laag, die blikkerde in de zon.

Het probleem wat Jan bezighield, bestond uit drie delen:

- a. Hoe behoud ik de door Metzger in een bui van absolute zwakzinnigheid aan mij geschonken Saab?
- b. Hoe vang ik Bob op die zonder twijfel naar Metzger gaat, maar die daar niet mag aanbellen?
- c. Waar is Arie en hoe hou ik hem uit handen van de miljonair?

Het gecompliceerde bij dat al was dat Jan ervanuit moest gaan dat Bob in elk geval Metzger zou benaderen. Hij had dat tenslotte met hem afgesproken en Bob had geen enkele reden om de miljonair te ontlopen. Metzger wist weliswaar niets van het bestaan van Bob, maar hij zou zeker belangstelling hebben voor iedereen die kwam melden dat hij bevriend was met ene Jan Prins, koerier van Saabs.

Metzger wist wel van het bestaan van Arie, maar Arie was al meer dan 24 uur geheel uit het zicht verdwenen. Bob noch Jan wisten waar hij was en het was zeer aannemelijk dat ook dikke Arie Metzger als een centraal punt zou zien.

Jan overwoog de drie punten. Hij keerde ze in zijn geest om en om, hij bekeek ze van alle kanten en kwam toen tot de

conclusie die Arie zonder enige twijfel meteen getrokken zou hebben: hij moest terug naar de Saarbrückenstrasse, en snel ook. Bob kon daar intussen allang zijn. Sterker nog: Bob kon alreeds in handen van Metzger zijn gevallen.

En Arie ook, natuurlijk.

Hoe langer Jan erover lag te denken, hoe ongeruster hij werd. Natuurlijk moest hij naar het huis van Metzger, maar dan wel zonder Saab. Absoluut zonder Saab, bezwoer Jan zichzelf. De auto was aan hem gegeven en wie iets aan zuinige Jan gaf, die schonk het voor de eeuwigheid.

Toen hij zover was, kwam hij eindelijk op het punt waar alles om draaide: hoe kon hij terug naar de Saarbrückenstrasse zonder dat hij ogenblikkelijk bij het nekvel werd gepakt? En in welk vervoermiddel zou hij die kant opgaan?

De verlokkingen van de ondergrondse waren groot, maar zelfs Jan zag in dat hij daar niet ver mee zou komen. Hij had een vervoermiddel nodig om in geval van nood snel te kunnen vluchten, maar hij vertrapte het om een dure auto te huren.

Hij rilde bij de gedachte en telde uit het hoofd de bedragen op die hij in de afgelopen dagen had uitgegeven. Het was aanzienlijk meer dan hij leuk vond en het feit dat hij intussen een complete Saab 96L had verdiend, deed daar niets aan af.

Geen auto, besloot Jan. Ik neem geen auto, want met zo'n ding kan ik toch niet opschieten in de opgebroken Saarbrückenstrasse. Wat ik nodig heb is een brommer of een fiets. Daarmee ben ik sneller dan een voetganger en ik kan er ook alle kanten mee op. Hij bekeek het plan van boven tot onder, zag geen haken en ogen en stond welgemoed op.

Het plan deugde, vond hij, en het was nog goedkoop ook. Tenminste, als hij het handig aanpakte.

De snelste manier om aan een brommer of een fiets te komen, is je per taxi naar een winkel te begeven en daar een spoedbestelling te doen, maar zo zat Jan niet in elkaar.

Hij wandelde het pension uit en liep de Kurfürstendamm op. Hij liep de brede laan af tot hij links de grauwe gevel van het station bij de dierentuin zag dat Bahnhof Zoo heet en daar

hij op zijn gemak staan rondkijken.

Bahnhof Zoo is niet het belangrijkste station van Berlijn en zeker niet het grootste, maar het is wel het bekendste. Het is centraal gelegen en al sinds vele jaren een ontmoetingspunt voor zwervers, daklozen, aspirant-oplichters en handige jongens die te porren zijn voor elke snelle handel die denkbaar is. Er zijn boeken volgeschreven over het station en over de vreemde vogels die in en buiten de hallen te vinden zijn, en Jan had er een paar van gelezen.

Hij bleef een tijdje rustig staan kijken en zag binnen tien minuten hoe een man kans zag twee toeristen een gouden horloge aan te smeren dat ongetwijfeld na een regenbui van geveerd blik zou blijken te zijn en hoe een meisje de portemonnee uit de tas van een man viste die net zijn taxi had betaald en nu gebukt over zijn koffers stond.

Het is net het Centraal Station in Amsterdam, dacht Jan, of dat ene sjaggerhoekje van het Waterlooplein. Eens kijken wat ik hier kan versieren.

Hij liep naar twee jongens die op het trottoir zaten met de rug tegen de muur van het station. Een fles wijn stond tussen hen in en ze rookten een zelf gerolde sigaret die eruitzag als een klein model torpedo.

Jan ging op de hurken naast hen zitten en zei niets.

Na een paar minuten had de grootste van de twee jongens er genoeg van. Hij had een lijkwit gezicht en boven zijn linkerwenkbrauw zat een grote korst. 'Zoek je iets?'

Jan knikte, maar zei niets.

'Hasj?'

'Een fiets,' zei Jan.

De jongen keek hem verbaasd aan. 'Een fiets?'

'Een oude. Tweedehands. Zesdehands, desnoods. Als ie maar rijdt.'

De jongen knikte. 'Bij mij zit je fout.' Hij stak twee vingers in zijn mond en floot schel. 'Wacht maar even, hij komt wel.'

Jan bleef rustig zitten en zag na een paar minuten een oude man komen aanschuifelen. Hij was gekleed in een dikke jas die zorgvuldig was dichtgeknoopt. Om zijn nek had hij een rode sjaal, maar hij zag eruit alsof het hem nog lang niet

warm genoeg was.

Hij slofte naar de jongen en vroeg met een stem die kraakte, alsof er een rasp op zijn stembanden zat:

‘Mot je?’

De jongens wees naar Jan. ‘Hij wil een fiets.’

‘Ach,’ zei de man en hij hoestte zwaar. ‘Een fiets.’

Jan knikte.

‘Honderd mark,’ zei de man.

Jan gaf een brul. ‘Honderd? Daar koop ik een nieuwe voor.’

De man hoestte weer. ‘Moet je doen.’ Hij schopte de jongen tegen de zool van zijn schoen. ‘Als je nog eens wat weet.’

Hij draaide zich om en schuifelde weg.

‘Kluns,’ zei de jongen en hij keek kwaad.

Jan negeerde hem en ging op een holletje achter de oude man aan.

‘Vijftig,’ zei hij.

‘Honderd.’

Maar in dat soort zaken was Jan onverslaanbaar. Iedereen die met hem aan afdingen begon, legde het loodje. Handelaren en taxichauffeurs in drie werelddelen hadden dat ervaren en de man ervoer het nu.

Hij bleef doorschuifelen, maar Jan klitte aan hem vast en hij had na een kwartier doorkletsen de prijs teruggebracht tot zestig mark.

‘Wanneer heb je het ding nodig?’ vroeg de man, wiens stem door zijn toenemende boosheid steeds harder was gaan kraken.

‘Nu,’ zei Jan.

De man keek hem aan. ‘Ook dat nog, je wilt nogal wat, jij.’

‘Reken maar,’ zei Jan, terwijl hij met een paar bankbiljetten wapperde.

‘Blijf staan dan, jij. Loop niet achter me aan. Het gaat je niet aan waar ik mijn handel heb.’

Een kwartier later was hij terug met een fiets, althans met een voorwerp waaraan twee wielen zaten en iets dat op een zadel leek.

Jan keek er vol verbazing naar. ‘Is dat een fiets?’

‘Dat is een fiets. Goed fietsje. Harde banden, wat wil je meer?’

‘Wat ik meer wil? Een paar remmen, bijvoorbeeld, spatborden, een bel, licht, ik noem maar wat.’

De man schraapte zijn keel tot zelfs de stadsduiven er nerveus van werden. ‘Wat moet je met remmen, je wilt toch vooruit zeker? Bellen helpt hier niet en als het donker is, ga je maar lopen. Ja of nee.’

‘Is er een slot?’

‘Zie jij een slot?’

‘Nee,’ gaf Jan toe.

‘Nou dan,’ zei de man nijdig. ‘Jij bent een zeur, jongen, weet je dat?’

‘Vertel mij wat,’ zei Jan. ‘Is dat ding in de buurt gestolen of in een buitenwijk?’

‘Hoe gek denk je dat ik ben?’ vroeg de man. ‘Stelen mag niet.’

‘Nee,’ gaf Jan toe, ‘maar het is leuk om dat ook eens van een ander te horen. Hier heb je de afgesproken vijftig mark.’

Maar daar trapte de man niet in, dus er moest nog tien mark bij. Jan betaalde met een gezicht of elke mark hem persoonlijk pijn deed en de man beleefde daar een immens plezier aan.

‘Verder nog wat? Een jas. Schoenen. Horloge. Een pet. Een knuppel. Ik noem maar wat.’

Jan keek om zich heen. Het was hem al eerder opgevallen dat veel mensen een hoofddeksel droegen.

Het bleek een mode te zijn die tegen de hoge temperatuur bestand was. Hij zag jongens met petten en jongens met hoeden en allemaal zagen ze er een stuk ouder uit dan ze waren.

‘Hoed,’ besliste hij. ‘Hoeveel?’

‘Twintig.’

Dat werd twaalf mark en toen Jan het slappe, bruine geval zag, vond hij het elf mark te veel. De binnenrand was vettig en zakte over zijn oren, maar de man goochelde een stuk krant uit zijn jas en toen paste de hoed precies.

Jan rilde terwijl hij in een ruit naar zijn spiegelbeeld keek, maar hij moest toegeven dat hij er nauwelijks herkenbaar uitzag.

‘Niet te hard fietsen,’ adviseerde de man. ‘Het is zonde als je hoed afwaait.’ Hij lachte zo hard, dat hij er bijna in stikte en

noodgedwongen over moest schakelen op gerochel.

‘Barst,’ zei Jan. Hij ging voorzichtig op het gescheurde zadel zitten en duwde zich af. De fiets reed lichter dan hij had verwacht en na honderd meter oefenen op het randje van het trottoir zwenkte hij de rijbaan op.

Van Bahnhof Zoo naar de Saarbrückenstrasse is een kolossaal eind rijden en Jan kreeg alle kans om aan zijn nieuw verworven fiets te wennen. Hij kreeg ook ruime mogelijkheden om een ernstige vorm van zadelpijn op te doen en al ver voor hij in het oostelijke deel van Berlijn was, voelde hij zijn achterwerk branden.

Alsof ik niet vroeger alle grachten van Amsterdam heb afgecrosst, dacht hij nijdig, terwijl hij voorzichtig ging verzitten. Misschien had ik beter een zadeldekkje kunnen kopen. Waar ben ik eigenlijk? Aha, Unter den Linden. Dan moet dat daarginds de Alexanderplatz zijn. Daar moet ik linksaf en tegen die tijd hoop ik dat ik iets slims heb bedacht. Ik geloof niet dat Metzger me herkent met deze fantasiehoed op, maar of Bob dat wel doet, dat is een open vraag. Je hebt kans dat hij me niet eens aankijkt, of dat hij zich gek lacht en in katzwim op de grond valt en dan hebben de helpers van Metzger hem zo bij de kladden.

Hij reed langs de televisietoren op de Alexanderplatz en langs de grote warenhuizen aan het plein en ging de Prenzlauer Allee in. Toen hij daar was, had hij nog steeds geen degelijk plan en daarom stapte hij af. Ook daarin had hij geoefend en hij had er een redelijke graad van handigheid in bereikt. Hij liet zich achter het zadel zakken tot hij met zijn achterste vlak boven de band hing en zette daarna beide voeten aan de grond. Als hij het stuur stevig vasthield, schoof de fiets onder hem vandaan om vervolgens op het achterwiel schuin de lucht in te schieten. Het enige dat hij dan nog moest doen, was ervoor zorgen dat het achterwiel niet bleef doorrijden tot het rijwiel op de kop kwam te staan, maar na een paar keer oefenen ging dat precies goed.

Dicht bij de Saarbrückenstrasse zette hij de fiets tegen een pui en met zijn ogen zocht hij de huizenrij af.

In de tuin voor de veel te grote woning van Metzger zag hij

twee mannen, maar hij kreeg niet de indruk dat ze hun werk met hart en ziel toegedaan waren. Ze wandelden heen en weer en hadden meer aandacht voor elkaar dan voor het verkeer.

Maf, dacht Jan. Denken die malloten nu echt dat ik door de straat ga paraderen? Of denken ze dat Bob of Arie dat gaat doen?

Daar stond hij even over te piekeren. Waarom zouden ze niet? vroeg hij zich af. Ze hadden geen van beiden een reden om onraad te vermoeden.

Hij werd er een beetje trillerig van.

Uit het feit dat die twee daar staan, maak ik op dat Bob en Arie nog niet zijn gearriveerd, sprak hij zich moed in. Dat is goed nieuws, maar dat is ook meteen het enige goede nieuws dat ik kan bedenken.

Hoe voorkom ik nu dat die kerels Bob of Arie in hun grijpgrage klauwen krijgen? Als ik ze zie, ben ik waarschijnlijk al te laat.

Hij wenste dat hij een wapen had, maar hij besepte dat een schietpartij de situatie er niet beter op zou maken. Het zou alleen ook nog tientallen agenten op de been brengen.

Ik moet een schuilplaats hebben tegenover het huis, dacht hij. Zo dicht mogelijk erbij, maar toch ver genoeg weg om niet in de gaten te lopen. Ik moet gewoon gokken van welke kant Bob of Arie komen. Ga ik links en komt een van de twee van rechts, dan zie ik niet in hoe ik iets kan redden.

Hij kreeg het benauwd van deze sombere gedachten en dat werd er niet beter op toen hij een kleine auto voor het huis van Metzger zag stoppen. Een man stapte uit en liep de weg over naar de voortuin.

Hij maakte een praatje met de twee bewakers en uit zijn gebaren bleek dat hij hen kende.

‘Dat is drie,’ mompelde Jan. ‘Maar misschien zijn er meer. Misschien staan er tussen de huizen ook lui op de loer. Het is het beste dat ik dat even controleer. Mijn signalement zal wel zijn verspreid en het is de moeite waard uit te zoeken of ze me herkennen, zonder Saab, maar met vette hoed. Het is even link, maar het moet. Ik fiets langs het huis over die

smalle klinkerstrook en dan zie ik wel wat er gebeurt.’

Hij stapte op, zette kracht op de trapper en fietste zo snel hij kon door de Saarbrückenstrasse. Het bracht hem op minder dan tien meter van de twee mannen in de tuin van Metzger. Ze keken vaag langs hem heen en negeerden hem volkomen. Het bracht hem ook binnen gezichtsafstand van Bob Evers, maar die schonk hem evenmin een tweede blik. Hij schonk zelfs geen eerste blik. Dat was niet zo heel vreemd, want Bob sliep zo vast dat hij zelfs de jaarlijkse uitvoering van de wijkfanfare gemist zou hebben.

Bob Evers had, uren voordat Jan verscheen, in zijn schuilplaats tegenover het huis van Manuel Metzger zijn tijdschriften van voor naar achter en van boven naar onder gelezen. Hij had eten gegeten en hij had gedronken. Daarna was hij zich meer dan stierlijk gaan vervelen.

Er is weinig geestdodender dan staren naar een huis dat niet wil bewegen, zeker voor een actieve geest die van actie houdt.

Bob zag mensen naar links lopen en daarna naar rechts. Hij zag arbeiders, mannen met diplomatenkoffertjes, huisvrouwen met tassen en schoolkinderen met boeken. Hij keek naar vogels en een kat-op-jacht, die steevast een halve seconde te laat kwam en door de vogels van harte werd uitgeketterd. Hij staaarde naar de blauwe lucht en naar de zonnestrallen die de temperatuur in de Golf langzaam opvoerden en hij werd lui, moe en chagrijnig tegelijk.

Na anderhalf uur had hij er genoeg van. Hij stapte uit de auto en liep 43 keer de kleine binnenplaats achter de Golf heen en weer. Hij wist het aantal precies, want hij telde mee.

‘Sodemerotje, wat een saaie boel,’ zei hij tegen een pier die tussen twee stenen vandaan gekronkeld kwam. De pier dook van schrik de grond in en Bob stampte nog een keer over de binnenplaats.

‘En dat is 44, en dat 45 keer. Blijf ik hier lopen tot ik het Duits record breek of doe ik iets nuttigs vandaag? Misschien komt Jan terug, misschien komt ie niet. Misschien komt Arie over een half uur of misschien ligt hij vastgebonden in een gat langs de weg bij Ziesar. En als er niemand komt, blijf ik

hier dan de stenen uitslijten tot het donker wordt en daarna licht en dan weer donker?’ Hij keek kwaad naar de weg, waarover een groengrijs legervoertuig reed. ‘Reken maar van niet. Nog even en ik krijg binnenplaatsvrees, baksteenfobie. Gebéúrde er maar eens iets, jandokie.’

Maar er gebeurde niets en Bob ging piekeren over andere bezigheden. Hij zag ertegenop om weer naar een postkantoor te rijden en het adres van Siegler op te zoeken. Bovendien beseftte hij dat hij daar weinig kon uitstikken. Bij alles wat hij deed, zou hij met taalproblemen te maken krijgen, waardoor het onmogelijk was om op de achtergrond te blijven.

Nee, dacht hij bitter, hoe aanlokkelijk het ook is, naar Siegler moet ik niet. Je hebt kans dat ik er meer mee bederf dan dat ik er wijzer van word. Dus blijft er maar één adres over waar misschien iets te beleven is: het huis van de broers Wolf en Reinie. Ik ben de enige die dat adres kent, voor zover ik weet, dus ik loop Jan en Arie er zeker niet voor de voeten. Ik heb al een stel telefoonnummers versierd, maar misschien is er meer te halen. Ik zou niet weten wat, maar alles is beter dan hier eindeloos naar die hopen zand en stenen bij de opbrekerij staan kijken. Als ik het goed heb gezien, dan hebben ze eerst de stenen naar links gelegd en zijn ze nu met bulldozers en vorkheftrucks bezig de hele handel naar rechts te schuiven. Misschien leggen ze straks de hele zwik weer naar links, maar er is geen wet ter wereld die mij gebiedt dat te aanschouwen.

Hij liep naar de Golf, legde zijn handen op het dak en brandde prompt een handpalm. Dat deed het ‘m.

Hij maakte een beweging of hij een interessante deuk in het Volkswagenblik wilde schoppen, telde toen knarsetandend tot twaalf en liep weg.

Hij keek niet op of om, maar liep rechtstreeks in de richting van de Schönhauser Allee. Hij had allang gezien dat de broers niet ver weg woonden en misschien zou een wandeling hem afkoelen. De Golf stond goed op de binnenplaats, vond hij, en het was minder riskant langs de gevels te lopen dan met een auto een oprit af te rijden. Het wegrijden zou wel lukken, dat stond vast, maar hij zou een keer terug moe-

ten en hij had geen zin een nieuwe schuilplaats te zoeken.

Hij liep in één ruk door tot hij voor de eerste doorgang naar de binnenplaats van Wolf en Reinie stond.

De zon stond nog hoog aan de hemel en laaide dat het een lust was, maar op de binnenplaatsen was het schemerig. De huizen waren hoog en de binnenplaatsen klein. Alleen als de zon op haar hoogste punt stond, zou ze de tegels waarmee de ruimtes geplaveid waren kunnen beschijnen.

Bob huiverde bijna toen hij eraan dacht hoe kil en vochtig het er 's winters moest zijn. Zelfs nu was nog te zien dat het onderste deel van de muren niet ingedroogd was. Schimmelplekken zaten tegen het stucwerk en de kleine ramen hingen scheef in de sponningen.

De doorgang aan de straatkant had ooit afgesloten kunnen worden, zag Bob nu. De scharnieren van dubbele deuren zaten nog in de muren, maar ze waren donkerbruin van de dikke roestlaag die zich er in de loop der jaren op had vastgezet.

Hij liep voorzichtig naar de eerste binnenplaats en zag een eind verderop de pickup-truck staan. De wagen was, voor zover hij het kon bekijken, niet verplaatst en niemand leek dat binnenkort van plan te zijn, want op de binnenplaats heerste wederom een volmaakte rust. Door geen van de ramen kwam enig geluid en als er over de Schönhauser Allee een ogenblik geen verkeer ging, dan was het er stiller dan midden in een bos.

Bob stak de binnenplaats over en liep onder de tweede doorgang door. Hij remde niet af, maar stevende op de truck af. Het zeil was uit de laadbak verdwenen en de meeste meubels ook. Een bankstel was achtergebleven en stond precies in het midden. Het zag eruit als een vaalgroene troon in het centrum van een steenwoestijn.

Bob bleef niet bij de pickup staan, maar liep onder de laatste doorgang door en kwam op een veel grotere binnenplaats. Hier stonden personenauto's en grote, groene afvalcontainers. Stroom- en telefoondraden liepen dwars over de binnenplaats en verdwenen in de muur van een flatgebouw dat nog een verdieping hoger was dan de gebouwen rond de eerste binnenplaatsen. De ramen waren er een maatje groter en

er was zowaar enige kleur gebruikt. Een felgroene ijzeren deur stond open en erachter klonk het geluid van een cirkelzaag. Een bedrijfje, dacht Bob. Wie vestigt hier nu een bedrijf. Hoe moet je klanten krijgen zover van de weg.

Ik heb nergens een reclamebord gezien, of doen ze daar niet aan in deze wijk?

Hij stond midden op de binnenplaats in het rond te kijken, toen een vrouw het bedrijfje uitkwam. Ze droeg een verschoten blauwe overall en uit een broekzak hing een roodbonte zakdoek. Ze keek Bob aan, haalde luidruchtig haar neus op en draaide zich om. In de deuropening bleef ze staan. Ze keek weer en riep iets.

‘What?’ zei Bob geschrokken. ‘Eh. Watte?’ Hij was trots op het Nederlandse woord dat hem tamelijk Duits in de oren klonk.

De vrouw herhaalde haar vraag.

Bob schudde het hoofd, wees op zijn borst en zei: ‘American.’

De vrouw liep naar hem toe. Ze had een rode neus, zag Bob, en dat kwam blijkbaar door een verkoudheid, want er hing een druppel aan de punt.

‘Verboten,’ zei ze en knikte in de richting van de straat.

Bob glimlachte vriendelijk en wees op zijn borst. ‘American.’

Terwijl hij het zei, kreeg hij een idee. Hij keek naar de vrachtwagen en zei: ‘Pickup.’

De vrouw volgde Bobs blik en sprak lange zinnen waar geen touw aan vast te knopen was.

Bob knikte weer. ‘Wolf,’ probeerde hij. ‘Reinie.’

Dit keer was het raak. De ogen van de vrouw lichtten op.

‘Aha,’ zei ze. ‘Der Wolfgang. Wolfgang Ebens.’

‘Watte?’

‘Ebens,’ herhaalde ze. ‘Nahme. Ebens.’

Bob kreeg het door. ‘The name. His name is Ebens.’

Daarover werden ze het na enige tijd eens. Voor Bob was het voldoende, maar de vrouw kreeg nu een aanval van hulpvaardigheid. Ze pakte Bob bij een arm en trok hem mee

naar de binnenplaats waar de pickup stond. Ze liep naar een volkomen kale, houten deur die toegang gaf tot een trapportaal, waarin het rook naar een combinatie van schimmel en ontsmettingsmiddel, en wees naar boven.

‘Ebens. Vierte.’ Ze stak vier vingers op. ‘Vierte.’

Bob probeerde zich voorzichtig los te wurmen. De vrouw sprak lang niet zacht en de naam Ebens schalde door het portaal. De flat mocht dan ook hier verlaten lijken, ergens, in een hoekje, bevond zich mogelijkwerwijs een menselijk wezen en Bob vond dat hij veel te veel in de gaten liep.

‘Thank you,’ zei hij. ‘Dank oe wel.’

Hij deed een stap naar achteren, maar de vrouw greep opnieuw zijn arm en trok hem mee naar de trap.

Bob keek haar verbaasd aan. Wat krijgen we nu, vroeg hij zich af, gaat ze me naar boven sleuren?

Voor ik het weet, dropt ze me op de mat van de broers Wolf en Reinie Ebens.

Hij pakte de leuning en trok terug. De vrouw voelde dat ze in haar vaart geremd werd en keek verwonderd over een schouder.

‘Vierte,’ zei ze weer en ze verstevigde haar greep.

Ze had sterke handen, voelde Bob, en krachtige armspieren ook. Blijkbaar had ze besloten dat ze deze vriendelijke, overdreven bescheiden jongen een paar handjes wilde helpen en was ze niet van plan om haar goede-daad-van-de-dag te onderbreken.

Ze begon wel kalmerend te praten, op de manier waarop de juffrouw van de eerste klas de nieuwe leerlingen toespreekt.

Bob zette zich schrap, maar hij voelde dat hij het tegen de vrouw af moest leggen.

Barst, dacht hij. Als het niet vriendelijk kan, dan maar met enig geweld. Hij wachtte tot de vrouw een voet op de derde tree had gezet, gaf toen mee en draaide onder zijn eigen arm door.

Even dacht hij dat hij de draai niet zou kunnen maken, maar meteen erna voelde hij de greep van de vrouw verslappen.

Ze viel tegen de trapleuning en gleeed de treden af.

Ze gromde, maar riep niet.

‘Dank oe wel,’ riep Bob voor alle zekerheid nog maar eens.

Hij schoot als een snoek het trapportaal uit en rende de Schönhauser Allee in.

Op honderd meter afstand bleef hij staan uithijgen.

‘Ebens,’ zei hij tussen twee ademstoten door. ‘Ze heten Ebens. Dat is iets. Maar op de binnenplaatsen kan ik me niet meer vertonen, dat is zeker. En er is een gerede kans dat die hinderlijk hulpvaardige vrouw de broertjes gaat vertellen dat er bezoek was van een Amerikaan. Daar schieten ze niet veel mee op, maar het betekent wel dat ik voorlopig hier uit de buurt moet blijven. De enige plaats waar ik nu nog naar toe kan, is de Golf. Veel is het niet, maar het is een dak boven het hoofd zal ik maar denken.’

Erg tevreden over de resultaten van zijn uitstapje was hij niet en met een strak gezicht liep hij terug naar zijn schuilplaats. Daar was niets veranderd. In de auto was het nog ietsje heter geworden en voor het huis van Metzger werd nu door zes in plaats van door vijf arbeiders een nieuwe bult stenen gemaakt.

Bob keek ernaar tot het voor zijn ogen schemerde. Zonder dat hij er erg in had, gleed hij in een droomloze slaap.

Jan vond een schuilplaats op minder dan honderd meter van Bob. Op veilige afstand van het miljonairshuis zag hij een groot ijzeren hek dat openstond. Erachter lag een klinkerplein met kleine perkjes waarin hoge bomen stonden. Aan de achterkant van het plein stond een stijf en lelijk bakstenen gebouw dat eruitzag als een verlaten school. Platen board waren voor de ramen getimmerd en de dakgoot hing onder een hoek van veertig graden naar beneden.

Jan reed door het hek en zocht een plek tegen de stenen muur waarmee het plein van de weg was afgescheiden. Langs de muur groeiden gras, brandnetels en kleine struiken, waarvan de takken alle kanten waren opgeschoten. De muur was ongeveer een meter tachtig hoog, maar door op de trappers te blijven staan was het mogelijk eroverheen te kijken.

Jan voelde zich veilig achter de dikke muur waarop mos groeide en kleine toefjes gras die er bruinverdord uitzagen

en die bijna de kleur hadden van zijn slappe hoed. Hij had een goed zicht op het huis van Metzger en door zijn gewicht af en toe te verplaatsen van het ene op het andere been werd hij niet al te moe.

Hij legde de onderarmen op de muur als extra steun en bleef rustig staan kijken. Jan was een geduldig mens en hij had het gevoel dat hij het hier wel even kon uithouden.

Na een kwartier dacht hij daar anders over. Hij kreeg kramp in een van zijn kuiten van het balanceren op de trappers en de stenen rand van de muur sneed in zijn onderarmen. Na twintig minuten gaf hij het op. Hij stapte af en ging op de grond zitten.

Terwijl hij zijn benen masseerde, kwam een groepje kinderen om de hoek van de school. Ze droegen boeken die met een riem bijeen waren gebonden en ze liepen keurig in het gelid. Ze keken Jan schuin aan, maar zeiden niets tot ze het hek door waren, waarna ze op het trottoir kwetterend uiteenspatten.

Jan keek verbaasd naar het gebouw. Zou de achterkant nog als school in gebruik zijn? vroeg hij zich af.

Dat was overduidelijk het geval, merkte hij alras, want er kwamen meer kinderen. Allemaal hadden ze boeken en schriften bij zich en allemaal hielden ze hun mond alsof ze bang waren dat elk ogenblik een juf of een meester achter hen zou kunnen opduiken.

Jan zag ze met gemengde gevoelens langs zich trekken. Na de kinderen komen de leerkrachten, wist hij, en dan loop ik een goede kans dat ik van het plein gestuurd word.

Hij kreeg ineens honger. Hij was zeker geen bodemloos etensvat zoals bolle Arie, maar hij had die ochtend weinig gegeten en de dag schoot al aardig op. Zijn maag sloeg aan het rommelen en zijn keel voelde verdacht leerachtig aan.

Daarbij kwam dat Jan het ongeruste gevoel kreeg dat hij aan de verkeerde kant van de straat stond.

Af en toe klom hij op de fiets en keek de weg af, maar steeds vaster raakte hij ervan overtuigd dat Arie niet van zijn kant het huis van Metzger zou naderen, maar van de andere kant, en de kans dat hij hem dan zou kunnen opvangen, kon vanaf

deze plaats met een gerust hart gelijk worden gesteld aan nul. Toen drie kinderen een van de twee hekken dicht duwden en openlijk naar Jan begonnen te staren, had hij er genoeg van. Weg hier, dacht hij. Eerst eten halen en daarna overdenken wat ik moet gaan doen. Het kan nog uren duren voor ik iemand zie, als ik vandaag al iemand zie.

Hij trok zijn fiets overeind en liep naar de weg. Met een zwaai slingerde hij zich op het zadel. Hij vertrok zijn gezicht toen hij erop neerkwam, bedacht dat het zadel èn hard èn gescheurd was en trapte verwoed in de richting van de Alexanderplatz. Dat bracht hem weer voor het huis van Metzger, maar daar maakte Jan zich niet druk om. Hij was nijdig en zoals altijd deed hij dan precies de dingen die hij in voorzichtige buien achterwege liet.

Dit maal zag Bob hem wel. Hij was wakker geworden door een auto met een knallende uitlaat en dacht secondenlang dat er geschoten werd. Hij knipperde wild met zijn ogen en probeerde zich te herinneren waar het schot vandaan was gekomen. Toen hij zover was dat het tot hem doordrong dat hij niet in een wildwestfilm was beland, was hij door de slaap heen. Hij wreef net zolang tot zijn ogen goed open waren en keek maar weer eens naar de binnenplaats, de weg en de arbeiders bij de puinhopen.

Het aantal fietsers was toegenomen, zag hij. Ze fietsten in groepjes en hadden tassen bij zich en boeken.

Scholieren, dacht Bob, en een enkele volwassene. Er wordt hier nog heel wat afgefietst. Hij keek naar een man die een zwarte broek en een grijs shirt droeg en vond dat de vrolijkheid in dit deel van Berlijn ver te zoeken was.

Zwart, grijs, bruin, dat is het wel wat de kleuren betreft, dacht hij. Het lijkt hier wel herfst. Dan ziet die jongen daar er toch iets vrolijker uit. Hij heeft een gekke hoed op, maar...

Hij schoot als een snoek de Golf uit en verrekte bijna zijn nekspieren bij het kijken naar de fietser.

Maar dat was..., dat is...

Hij keek ademloos tot de fietsende hoed al bijna honderd

meter verder was, staaarde een ogenblik naar de Golf en zag meteen in dat het te veel tijd zou kosten om de auto te starten en ermee op de weg te komen.

Hij begon te rennen, zag dat de fietser sneller ging en haalde diep adem.

‘Jan,’ brulde hij. ‘Jààànnn. Malloot. Stop.’

Het was een formidabele kreet en hij zag dat Jan zich op het zadel omdraaide. Hij zag eveneens dat twee mannen die bij het huis van Metzger stonden in beweging kwamen.

Twee Duitse broers in rep en roer

Het duurde even voor Jan doorhad dat Bob niet de enige was die achter hem aanrende. Hij had zijn vaart uitgevierd en stond op de trappers te balanceren tot Bob vlak bij hem was.

Die gaf hem een zet.

‘Rij door, jij gek. Er lopen twee kerels achter ons aan.’

Jan keek om en zag een lange man door het losse zand op het opgebroken stuk weg ploeteren. De andere liep naar een grote, zwarte auto.

Hij zette kracht met een been. ‘Achter me aan, Bobbie.’

Hij reed de Saarbrückenstrasse uit en schoot de Prenzlauer Allee in. Toen hij daar was hoorde hij een hevig gehijg.

‘Ka...kalm aan.’

‘Spring achterop dan.’

‘Kan toch niet kl...kluns. Je hebt geen bagagedra...hager.’

Bob greep met een hand Jans broeksband en liet zich half meesleuren. Het was blijkbaar een boeiend gezicht, want automobilisten remden af en voetgangers liepen naar de rijweg om de renpartij te aanschouwen.

Jan keek om. ‘Zie jij wat?’

‘Geen tij...hijd. Geen adem.’

Daar kon Jan inkomen. Hij hoorde Bob hijgen als een overspannen blaasbalg en hij zag in dat men niet kan hardlopen en tegelijkertijd voor uitkijk spelen.

Zelf had hij het ook zo makkelijk niet. De Prenzlauer Allee is een drukke straat en het wegdek bevat een fors aantal gaten. Jan was bang dat zijn fiets het zou begeven als hij door een gat reed en dat gaf hem weinig tijd uitvoerig het terrein achter hem te bestuderen. Af en toe keek hij snel om en dan zag hij een eind achter zich een hollende man die zich in evenwicht hield door met de armen te klapwieken.

Maar waar was de auto? vroeg hij zich af. Als die in de strijd kwam, dan was het meteen afgelopen met vluchten.

Hij stuurde naar de kant van de weg en hield zijn benen stil. Langzaam remde hij af.

‘Wat doe je,’ vroeg Bob, terwijl hij bijna dubbelsloeg van vermoeidheid.

Jan wees naar rechts. ‘Daar is een winkel. Naar binnen, jij. Ik leid die kerels af.’

‘Hoe?’

‘Zie ik wel. Laat me maar. Ik ben handig met een fiets. Duik weg voor het te laat is.’

Bob keek zijdelings de weg af en zag zijn achtervolger.

‘Dan zijn we elkaar weer kwijt, man.’

‘Hoeft niet,’ verklaarde Jan ferm. ‘Smeer ‘m en ga naar de Alexanderplatz. Ik tref je daar.’ Hij trok de fiets om. ‘Weg jij. Ik red me wel.’

Bob was te moe om te protesteren. ‘Verlies je hoed niet,’ riep hij zwak, maar Jan hoorde het niet. Hij reed terug over de Allee en stevende recht op de lange man af.

Die was niet bestand tegen een rechtstreekse aanval. Toen hij Jan zag komen, bleef hij op de weg staan en spreidde hij zijn armen. Op Bob lette hij in het geheel niet en die maakte daar gebruik van om een winkel in te lopen die allerlei prullaria bevatte, van houten beertjes (het symbool van Berlijn) tot, zowaar, mini-klompjes uit Nederland. Gebukt achter een raam zag hij dat Jan recht op zijn achtervolger bleef afrijden.

Jan deed dat met een grijns op de kaken, want hij wist op een prik hoe zijn aanval zou aflopen. Hij had fietsen geleerd op de Amsterdamse grachten en wie daar het vak onder de knie krijgt zonder twee maal daags te water te geraken, die is een verblufte Berlijner echt wel de baas.

De lange man stond bovendien sterk te twijfelen en daar was heus wel enige reden voor. Hij had samen met een collega bij het huis van Metzger gestaan en die collega had iets geroepen in de geest van ‘Pak ‘m’, maar zelf had hij noch Jan, noch Bob herkend. Bob kon hij ook moeilijk herkennen, want hij wist zelfs niet van zijn bestaan, en van Jan had hij een niet erg zuiver signalement en daaraan had beslist die rare, slappe hoed ontbroken.

Hij was gaan rennen omdat hij daartoe opdracht had gekregen, maar hij had er niet echt hart, ziel en zaligheid in gelegd. Hij stond nu enigszins schutterig met gespreide armen

alle kreten van omstanders te negeren en hij zag met stijgende verontrusting een fietser recht op zich afkomen. Het was gewoon een spelletje: wie heeft de sterkste zenuwen.

Jan wist al op meters afstand dat hij glansrijk zou winnen. Hij deed niet eens slimme pogingen om met een boog om de man heen te rijden. Hij trapte zo hard hij kon en hij stuurde zuiver rechtuit. Toen hij op drie meter afstand was, zag hij de man in elkaar krimpen, een halve slag omdraaien en richting trottoir schieten alsof hij werd afgevuurd door een torpedo.

Jan reed rechtdoor en wist dat zijn tegenstander was uitgeteld.

Dat is een, dacht hij, maar er is kans dat ik te maken krijg met de bestuurder van een donkere auto.

Die zal ik nu even in de luren leggen.

Hij reed over de Allee tot hij tussen twee huizen een smalle doorgang zag. Die bracht hem in de Wadzeckstrasze en vandaar kwam hij via de Beimlerstrasze op de parkeerplaats van een ziekenhuis.

Hij slalomde tussen de geparkeerde auto's door en was er na een paar minuten van overtuigd dat geen enkel voertuig hem had kunnen volgen.

Hij parkeerde zijn fiets netjes in een rek voor de voorgevel en zette zijn hoed af.

En nu maar hopen dat de fiets niet gejat wordt, dacht hij. Ik kan beter lopend naar de Alexanderplatz gaan, dat lijkt me veiliger; maar wat doe ik nu met deze lamme hoed?

Weggooien kon hij niet over het hart verkrijgen en meenemen was zinloos. Hij keek om zich heen, zag dat niemand op hem lette en duwde de hoed tussen twee struiken achter het fietsenrek. Het hoofddekseel zag er van enige afstand uit als een verfrommeld vod en het was niet te verwachten dat er veel belangstelling voor zou zijn. Hooguit door een hond, dacht Jan, maar dat moest dan maar. De twaalf mark aanschafprijs zou hij hoofdelijk omslaan, dus zijn persoonlijke schade bedroeg nooit meer dan vier mark.

Hij keek nog een keer aarzelend naar de fiets-zonder-slot, draaide zich resoluut om en liep weg.

De Alexanderplatz is groot, bekend en hoogst ongezellig. Aan een kant staat de televisietoren met vlak daarbij een groot warenhuis, dat eruitziet als een stenen rechthoek waar niemand een millimeter inspiratie aan heeft willen verspillen. Ervoor ligt een groot plein met een paar ongemakkelijke banken en een fontein. In de fontein dreven colablikjes en ijswikkels en op de rand liepen een paar kinderen met stokken die probeerden statiegeldflesjes op te vissen.

Bob zag het allemaal aan vanaf een terras tegenover het warenhuis. Rondom het plein hoorde hij het verkeer razen en bij zijn linkeroor toeterde een Mexicaans trio door een luidsprekerbox van twee meter hoogte. Voor zich had hij een immense bak ijs, aangevuld met vier soorten salade.

Hij had zich half door het ijs geploegd, toen hij Jan over het plein zag lopen. Hij slikte het ijs door en float op twee vingers van een hand. Het was een formidabel fluitje en zeker 150 mensen keken om.

Jan herkende het signaal en liep snel naar het terras.

‘Ha, die Bobbie.’

‘Dag, Janneman. Uitgefietst? Ga zitten en bestel.’

‘Graag, ja. Ik heb een honger die niet leuk meer is.’

‘Dat tref je dan. Ze hebben hier prima ijs en goede sla.’

Maar Jan wilde geen sla. Hij wilde iets dat staat in de maag.

‘Uitsmijter,’ besliste hij. ‘Die is niet duur hier, zie ik. Een dubbele maar meteen.’

Bob keek hem spottend aan. ‘Kan het eraf?’

Jans gezicht betrok. ‘Eigenlijk niet, maar...’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Waarom ben je vlak voor die geluidsbox gaan zitten?’

Wat is dat voor muziek. Mantovani met zijn duizend violen?’

Bob luisterde. ‘Dan zijn er toch minstens 990 van slag,’ stelde hij vast. ‘Laten we maar een stukje verderop gaan zitten, dit is inderdaad niet te harden.’

Ze schoven op en Jan bestelde.

‘Mooi,’ zei Bob toen de in een keurig uniform gestoken kelner was verdwenen. ‘En wil je me nu in ordentelijke zinnen vertellen waar dat gerag voor nodig was. Ik kreeg de indruk dat Metzger een beetje boos is geworden. Op jou natuurlijk. Heb je weer iets zuinigs gedaan?’

‘Ik heb een complete Saab verdiend,’ zei Jan trots. ‘Kun jij dat ook zeggen?’

‘Ik heb de naam en verblijfplaats van de twee broers opgescharreld. Plus een stel papieren, waaronder een paar met telefoonnummers. Ik heb geen oorlog gevoerd en ik heb geen Saab-verzamelaars ontstemd, en dat is iets wat jou aardig schijnt te zijn gelukt, zou ik zeggen.’

Jan boog zich voorover. ‘Luister nou eerst even. Ik had te maken met een miljonair die in het bezit was van een kater, groter dan die toren daar. Hij jengelde als een klein kind. Zijn mooie Saab was bedorven, er zat een verkeerde dynamosteun in en nu was zijn autootje verpest. Hij wilde het ding niet meer en gaf het aan mij.’

‘Cadeau?’

‘Cadeau. Neem maar mee, zei hij.’

‘Daar heeft hij waarschijnlijk snel spijt van gekregen.’

‘Reken maar. Allicht. Maar eens gegeven, blijft gegeven.’

‘Waar staat de Saab nou?’

‘In het westelijke deel. Niet ver van Pension Klara aan de Wielandstrasse. Onthou die naam. Pension Klara, ik heb er een kamer gehuurd.’

Bob lepelde het laatste ijs op. ‘En wat wil je nou met de Saab?’

Jan keek hem verbaasd aan. ‘Houden, natuurlijk. Wat dacht je dan?’

Bob zuchtte diep en ging achteruit zitten. ‘En dacht jij, klunsclohn, dacht jij nu echt dat je daarmee klaar bent? Al zijn leven heeft Metzger de politie gebeld en gezegd dat zijn Saab is gestolen.’

‘Maar ik heb de papieren,’ zei Jan zwak.

‘Nou en. Wat betekent dat nou? Een massa mensen laten papieren in hun auto liggen. Metzger kan bewijzen dat hij de Saab heeft gekocht. Hij hoeft de politie maar even naar Londen te laten bellen en een kolonel verzekert ze dat de heer Metzger de eerlijkheid zelve is. En waar blijf jij dan, jongetje Prins? Jij blijft nergens met dat zuinige gezicht van je. Je mag al blij zijn dat ze je niet met drie man de nor inslingeren met zo’n vaart dat je vanaf de achterwand terug-

kaatst. Snap je dat, zuinigmans? Het enige dat je hebt bereikt, is dat Metzger geen centraal punt meer is. Ik heb heel wat moeten afhannesen voor ik je vond. En hoe moet het met Arie? Hoe vinden we die?’

Hij keek naar de blauwe lucht. ‘We kunnen moeilijk dag en nacht bij Metzgers huis op de loer gaan liggen. We hebben er de mankracht niet voor en het loopt veel te veel in de gaten ook. Metzger heeft appels met ons te schillen, maar Arie weet nergens van.’ Hij blies zijn wangen bol van verontwaardiging. ‘Je hebt de zaken weer eens mooi in het honderd laten lopen, jij.’

Jan zag eruit of hij dreigde te ontploffen. Alleen het feit dat zijn dubbele uitsmijter werd gebracht voorkwam een woede-uitbarsting die het voetgangersverkeer op het plein geheel lam gelegd zou hebben.

Hij bewaarde een ijzig stilzwijgen tot de kelner weg was, nam een klein hapje van het ei en zei stijf: ‘Als ik, beste en een enkele keer gewaardeerde Bob Evers, een auto cadeau krijg, dan accepteer ik dat ding. Metzger weigerde ons het geld voor de reis te betalen.’

‘Een luizige tweehonderd gulden.’

‘Tweehonderd harde, koopkrachtige guldens zul je bedoelen. Hij is snoerijk, maar hij wilde niet afkomen. Hij gaf liever een hele auto weg. Oké, graag. Ik heb niets tegen die Saab. Ik weet ook dat we hem niet kunnen houden, maar hij zal over de brug moeten komen met geld voor hij de auto terugkrijgt. Dat is punt een.

Punt twee is dat hij misschien kwaad op mij is, en mogelijk ook op Arie, maar zeker niet op jou. Hij kent je niet. Je had daar op het trottoir een serenade kunnen gaan spelen op een bamboefluit en hij had je niets misdaan. Hooguit had hij je laten verwijderen, omdat zijn muzikaal gevoel werd getergd. Hij had nogal hoofdpijn, vanmorgen.

Punt drie is dat hij Arie niet te pakken krijgt. Het zou goed voor dat bolle computerbrein zijn als het eens gebeurde, maar het gebeurt niet. Zoiets gebeurt Arie nu eenmaal nooit en dat weet je. Dus hou op met je verontwaardigde gekrijt en vertel me liever hoe je erachter kwam dat Metzger mij zocht.’

‘Bellen,’ zei Bob, terwijl hij zijn boosheid wegslikte. ‘Ik heb hem gebeld en gevraagd of je was gearriveerd.’

Jan keek geschrokken. ‘Als Bob Evers? Dan kent Metzger je nu dus toch.’

‘Tuurlijk niet, sukkel, waar zie je me voor aan. Gekke Bob, de Yank zonder hersens? Ik heb gedaan of ik Arie was.’

Jan schoot in de lach. ‘En je hebt een taaltje gesproken waarvan jij dacht dat het Duits was, wed ik.’

Bob negeerde het. ‘Ik kreeg merkwaardige antwoorden en vertrouwde de zaak niet. Ik heb een Golf gehuurd en heb een schuilplaats gezocht. Daar heb ik uren doorgebracht. Ik ben er bijna gebakken. Ik schrok me gek toen ik jou onder die dwaze hoed zag. Waar is dat ding nu?’

‘Bij een ziekenhuis,’ zei Jan afwezig. ‘Waar is de Golf?’

‘Tegenover het huis van Metzger.’

‘Die moet daar wel weg.’

‘Nee, man. Dat is het juist. Wij moeten er weer naartoe. We kunnen er wel op gokken dat eeuwigslimme Arie nattigheid voelt, maar we kunnen er niet zeker van zijn. We moeten hem opvangen en dat zal niet meevallen, want die lui daar bij dat huis zijn langzamerhand echt wel op hun hoede.’

Jan sneed een stuk brood af. ‘We kunnen het huis nu van twee kanten bewaken, dat scheelt. Maar heeft het zin?’

‘Hoe bedoel je?’

‘Ik bedoel dit. Arie is meegenomen in een Siegler-auto. Als we hem willen opsporen, moeten we naar Siegler. Metzger heeft met de ontvoering van Arie niets te maken. Hij maakt de zaak iets gecompliceerder, dat geef ik toe, maar hij heeft Arie niet ontvoerd.’

‘Iets gecompliceerder, wat je zegt. Door dat gedoe met de Saab is in elk geval een van ons aan de Saarbrückenstrasse gebonden.’

‘Jij,’ zei Jan vlot.

Bob stooft op. ‘Waarom ik? Ik ben haast vastgegroeid in die straat!’

‘Jij,’ herhaalde Jan, gelukzalig glimlachend omdat hij wist dat hij Bob tuk had. ‘Jij spreekt geen woord Duits, dus jij kunt bij Siegler niets uitstikken. Je hebt telefoonnummers

versierd en dat is knap werk, maar je kunt die nummers niet bellen, omdat je na drie woorden vastloopt. Ik kan dat wel. Jij geeft mij die nummers en ik trek ze na. Namen, plaatsen, het moet uit te zoeken zijn...' Hij kapte af toen Bob een hand opstak. 'Wat is er? Iets niet duidelijk?'

'Lukt je niet. De telefoonnummers hebben geen kengetal en ze zijn niet van Berlijn. Aan de nummers hebben we pas iets als we weten om welke plaatsen het gaat. Dat heb ik al uitgevogeld. Je denkt toch niet dat ik op mijn achterhoofd gekletterd ben?'

'Blijft toch Siegler over. Iemand daar moet weten waar Arie is en jij kunt het niet uitzoeken. Ik wel en daarom moet jij terug naar Metzger.'

'En jij? Je hebt geen vervoer.'

'Ik heb nog steeds mijn fiets. Ik ga zo kijken waar het bedrijf Siegler zich bevindt en als het niet al te ver is, dan ga ik fietsen. Het is gezond en nog handig ook, zoals je hebt gemerkt.'

Bob gromde. Hij zat klem en hij wist het.

'Dus ik mag weer uur na uur in de Golf zitten?'

'Je mag er ook naast gaan staan, hoor,' zei Jan opgeruimd. 'Daar ben ik heel breed in. Doe wat je wilt, maar hou het huis in de gaten. Blijf nou gewoon zitten, dan wring ik me langs de geluidsboxen naar binnen om het adres van Siegler op te zoeken.'

Hij stond op en was binnen vijf minuten terug.

'Het is bij de Storkowerstrasse, niet eens zover van hier.' Hij trok aan zijn onderlip en keek peinzend naar Bob. 'Valt het je ook op dat alle adressen in het voormalige Oost-Duitsland liggen?'

'Geen seconde aan gedacht. Betekent dat iets?'

'Dat vraag ik me nou net af, man. Dat Metzger in Oost-Berlijn woont, is toeval, maar de broers Wolf en Reinie wonen er ook en het bedrijf Siegler ligt er eveneens. De zandafgraving waar we afgelopen nacht waren ligt ook in het voormalige Oost-Duitsland. Het is allemaal Oost. Behalve Frankfurt dan, dat ligt in het westelijk deel. Hoewel...'

Bob stootte hem aan. 'Doe niet zo geheimzinnig, zeg. Wat sta je nu weer voor diepe gedachten te krijgen?'

'Nou. Gisteren. Op de snelweg,' zei Jan langzaam. 'Je rijdt

en je kijkt vaag naar de borden. Stond daar niet regelmatig de naam Frankfurt op?’

‘Wat zou dat?’

‘Alles, uil. We reden naar het oosten. Het Frankfurt dat ik bedoel, ligt in het zuidwesten. Er is geen enkele reden waarom juist die plaats op borden zou moeten staan als je richting Berlijn rijdt. Wacht nog even, ik ben zo terug.’

Zijn gezicht straalde toen hij weer ging zitten. ‘De kelner keek me stomverbaasd aan toen ik hem vroeg waar Frankfurt ligt. Bij de Poolse grens, zei hij, dat weet toch iedereen? Het schijnt een grote plaats te zijn, ook nog.’

‘Dus er is alle kans dat Siegler in Berlijn en vlak bij Polen vestigingen heeft.’

‘Reken maar, joh, en dat maakt die hele motorblokkentoestand tot een puur Oostduitse zaak.’

‘Zegt ons dat wat?’

‘Nee,’ gaf Jan na lang nadenken toe. ‘Dat zegt niet direct iets. Niet nu. Maar het blijft opmerkelijk.’

Hij werd om een of andere reden onrustig.

‘Ik ga naar Siegler,’ zei hij. ‘We moeten er een keer achter zien te komen waar Arie is. Jij gaat terug naar Metzger. Meteen.’

Bob vertrok zijn gezicht. ‘Ja, pa,’ zei hij nors. ‘Goed, pa. Maar kom wel terug voor het donker is, want ik blijf er niet de hele nacht.’

‘Als het te gek wordt, ga dan naar het pension,’ besliste Jan. ‘Pension Klara is vanaf nu ons centrale punt... Goede wacht en smelt niet.’

Met grote, veerkrachtige passen liep hij het plein over. Jan was gevoed en gelaafd en hij voelde zich opgewassen tegen kleine onderzoeken, achtervolgingen en licht handgemeen. Bob keek hem na en zuchtte. ‘Wedden dat Jan niet betaald heeft? Daarom loopt hij zo snel. Hij wordt nog slim op zijn oude dag.’

Hij hief een hand.

‘Afrekenen, graag.’

Het duurde meer dan een half uur voor Bob terug was bij de Golf. Dat kwam niet omdat de afstand groot was, maar omdat hij een formidabele omweg had gemaakt. Hij was met

een grote boog vanaf de Alexanderplatz naar het noordwesten gelopen tot hij midden in de wijk Pankow was en ging toen door de smalste straten die hij kon vinden terug naar de Saarbrückenstrasse. Hij zuchtte van opluchting toen hij de Golf zag en merkte dat niemand de auto van zijn plaats had gesleept. 'Weer geluk gehad,' mompelde hij. 'Ik hoop dat het zo blijft, maar ik heb er een hard hoofd in. Een keihard hoofd. Een keer moet ik toch in de gaten lopen, zou je zeggen.'

Op hetzelfde ogenblik zat een man in een zwarte auto naar hem te kijken. De man voelde zich veilig en op zijn gemak, want de auto had donker getinte ruiten en bovendien wist hij zich gesteund door een rustgevend glanzend pistool.

Hij staaarde naar Bob en vond het jammer dat hij niet mocht ingrijpen. Hij hield van grijpen en de jongen tegenover hem lag bijna voor hem gereed als een panklare haas. 'Helaas,' verzuchtte de man, hij had zijn instructies en die waren helder als glas geweest. Ze luidden: kijken, afwachten en eventueel volgen. Ingrijpen behoorde niet tot het rijtje en het enige dat de man, die voortdurend klauwachtige bewegingen maakte, dan ook greep, was vochtige lucht.

De instructies waren gegeven door Metzger persoonlijk. Hij had ze gefluisterd, omdat zijn hoofd nog steeds niet helemaal secuur op zijn plaats wilde blijven, maar hij had geen ruimte gelaten voor misverstanden.

Een half uur nadat Jan was ontsnapt, had hij spijt gekregen van zijn overijlde opdracht om links en rechts privé-detectives te huren. Het drong tot zijn overladen brein door dat dat een grap was die mogelijk meer zou kunnen kosten dan de hele Saab waard was en hij had grommerig zijn knecht Erich opdracht gegeven een paar pientere lui aan te houden en de rest naar huis te sturen. Hij kon altijd de politie nog bellen en zeggen dat een van zijn Saabs gestolen was, vond hij. Politieagenten speuren minstens even goed als privé-detectives en ze zijn een stuk goedkoper in het gebruik.

Erich protesteerde niet. Hij gaf twee man opdracht om te kijken op plaatsen waar regelmatig klandestien auto's werden verhandeld en hij liet er een paar bij het huis lopen. Hij hield er rekening mee dat Jan met hangende pootjes terug zou komen om de Saab in te ruilen voor een paar honderd mark en hij wilde de jongen opvangen zogauw hij zijn neus om de hoek van de straat had gestoken.

Daarna gebeurde er urenlang helemaal niets. Metzger liet zich, nadat hij voor de derde keer weerbarstige snorharen van zijn bovenlip had verwijderd, in een te heet bad zakken en kreeg prompt het gevoel dat zijn schedeldak zich van zijn hoofd losmaakte en naar het plafond zweefde. Erich ruimde de feestrommel op en de mannen buiten keken geïnteresseerd naar het voortdurend verplaatsen van stenen en zand.

Die situatie was gebleven tot er een jongen met een hoed werd opgemerkt. Metzger had kort tevoren het bovenste deel van zijn hoofd teruggevonden en hij was na het drinken van duistere drankjes net toe aan een klein slokje cognac, toen Erich kwam melden dat ze een succes hadden geboekt.

'Mooi,' zei Metzger, terwijl hij zonder dat hij het merkte over zijn snorloze bovenlip streek. 'Breng die snotneus maar hier.' Zover was het helaas nog niet, moest Erich bekennen. De jongen was nog even zoek.

Dat zou hij blijven ook, merkte hij korte tijd later. De lange man die achter Jan en Bob was aangehold, kwam beschaamd binnenhijgen en zijn maat die in de auto was gesprongen, keek niet veel blijer.

'Helmuth, je bent een kluns,' zei Erich tegen de lange man. 'En jij daar, jij bent geen haar beter. Jullie kunnen met je tweeën nog geen jongen de baas die moeite heeft zijn baard te laten staan.'

'Twee jongens,' zei Helmuth stijf.

'Twee? Wie was de andere dan?'

Dat wist niemand en met die mededeling ging Erich naar Metzger. Die schold hem de huid vol en vroeg toen waar de tweede vent vandaan was gekomen.

Dat ging Erich vragen aan Helmuth en zijn maat en gezamenlijk kwamen ze tot de conclusie dat de tweede jongen

ergens tussen de huizen verborgen moest hebben gezeten. Erich voelde aan wat zijn baas daarover zou opmerken. 'Hadden jullie daar niet aan kunnen denken?' brieste hij kwaad. De kleinste van de twee boog het hoofd. 'Kunnen wel, maar ja...'. Hij spreidde de armen in een gebaar dat uitdrukte: iedereen vergeet weleens iets. Erich werd daar nog kwader door. Hij stampte bijna met zijn voeten en ging het droeve nieuws aan Metzger vertellen. 'Eruit met die twee,' gelastte de miljonair. 'Laat ze die plek zoeken. Misschien is er iets van die jongen te vinden. Laat ze het dan ook vinden. Misschien komt de knul terug. Er is nog steeds een dikke, rode jongen zoek en misschien wacht hij daarop. Laat iedereen in de gaten houden die jonger is dan twintig. Blijf ze op de huid zitten. Zoek uit waar ze verblijven. Doe iets en zorg dat je er dit keer geen rommeltje van maakt.' Erich bracht deze boodschap heel helder over en Helmuth en zijn maat dropen af. Een kwartier later hadden ze de Golf gevonden. De kleinste van de twee ging erbij op wacht zitten. Helmuth zocht een plek aan de andere kant van de straat. Geen bolle, rooie jongen en geen groene, bruine of paarse flaphoed zouden aan zijn aandacht ontsnappen, bezwoer hij.

Bij de broers Wolfgang en Reinhardt Ebens was in de loop van de middag eveneens de alarmfase ingetreden. Ze hadden na de tocht van de zandafgraving naar Berlijn hun pickup op de binnenplaats van de woonkazerne aan de Schönhauser Allee geparkeerd en waren rechtstreeks naar bed gegaan. Diep in de ochtend kwamen ze daaruit en met slaperige gezichten laadden ze de vrachtwagen uit. De bank kon niet goed door het trapportaal en ze hadden geen zin om te passen en te meten. Ze zetten het ding terug in de pickup en liepen naar een café aan de Allee om wat te eten. De autosleutel en de papieren die Bob had meegenomen, hadden ze op dat ogenblik nog niet gemist en die zouden ze de eerste uren niet missen ook, want na de maaltijd stapten ze in een licht-

blauwe Seat en reden ze naar de Siegler-vestiging aan de Storkowerstrasse. Daar voerden ze een paar gesprekken en daarna gingen ze de stad in voor boodschappen.

Toen ze terugkwamen, reden ze de Seat naar de laatste binnenplaats en ze waren nog niet uitgestapt of een vrouw in een blauwe overall liep op hen af.

‘Er is iemand geweest die naar jullie gevraagd heeft’, meldde ze. ‘Wie?’ vroeg Reinie nors.

De vrouw haalde haar schouders op. ‘Weet ik niet. Hij sprak geen Duits. Het was een Amerikaan of zo.’

Reinie schoot in volle lengte overeind. ‘Amerikaan? Geen Noor?’

‘Amerikaan,’ herhaalde de vrouw. ‘Ik wilde hem wijzen waar jullie wonen, maar hij rukte zich los en ging ervandoor.’ Ze hief een arm. ‘Moet je zien, hij trok de stof kapot.’

De scheur in de overall interesseerde Reinie geen zier. ‘Hoe zag hij eruit?’

Daar ging de vrouw voor staan en ze gaf een levendige beschrijving van Bob.

Reinie zag de jongen als het ware voor zich. ‘Dat is de Noor die we in de zandkuil zagen,’ mompelde hij tegen zijn broer.

Hij glimlachte krampachtig naar de vrouw, trok een biljet van tien mark uit zijn broekzak en zei: ‘We kennen hem. Bedankt voor de mededeling. Het geld is om op de scheur te leggen, daar gaat ie van over. Tot ziens.’

Hij trok Wolf mee naar de Schönhauser Allee en liep naar het café waar ze hadden zitten eten.

Wolf protesteerde nauwelijks. Hij was snelle acties van zijn broer gewend. ‘Wat ga je doen?’ vroeg hij alleen.

‘Kurt Wilhelms bellen, natuurlijk. Hoe komt die aap hier? Niet door ons. Ik wil weten wat Kurt met dat rooie gevaar heeft gedaan.’

Daar kwam hij snel achter.

‘Losgelaten. Op een stille weg uit de Scania gesmakt. Precies zoals je zei,’ deelde de chauffeur mee.

‘Waar.’

‘Waar? Weet ik niet precies. Ergens voor Potsdam.’

‘Hoe laat?’

De chauffeur van de vrachtwagen barstte los. 'Ja, luister jij eens, jij schreeuwlelijk. Ik heb vannacht doorgewerkt. Je haalt me uit bed. Denk je dat ik van seconde tot seconde weet wat ik heb gedaan?'

'Ga daar dan maar eens hard over piekeren,' adviseerde Reinie.

'Kan die jongen je gevolgd zijn?'

'Bestaat niet.'

'O, nee? Nou, zijn maatje stond anders bij ons aan de deur.'

'In Berlijn?'

'In Berlijn, ja. Hoe denk je dat ie daar komt?'

'Tja,' Kurt aarzelde. 'Ho. Wat? Blijf aan de lijn, Reinie, mijn vrouw roept iets.'

Een minuut later klonk zijn stem of hij voor de tweede keer in een etmaal tijd een klap met een stomp voorwerp op het hoofd had gekregen.

'Mijn vrouw zegt dat er door de zaak voor me is gebeld. Ik zou mijn portemonnee hebben verloren.'

'Heb je dat?'

'Welnee. Waar zie je me voor aan?'

'Als ik je dat vertel,' zei Reinie vaag. 'Wie precies heeft gebeld?'

'Een telefoniste van de zaak.'

'Bel haar. Nu. Vraag wie met dat portemonneeverhaal op de proppen kwam. Ik zal je het nummer geven waaronder ik te bereiken ben. Bel me terug.'

De grote man smakte de hoorn op de haak met een klap die het gehele café door dreunde en bleef wijdbeens staan wachten.

Lang duurde het niet.

'Iemand met een Poolse naam,' zei Kurt Wilhelms. 'Of Hongaars, dat wist de telefoniste niet meer. Hij zei dat ik onderweg mijn portemonnee had verloren en dat hij achter me aan was gereden, maar me in Frankfurt was kwijtgeraakt.'

Reinie kreunde. 'Jij sufhoofd. Kluns die je bent. Natuurlijk ben je gevolgd. Door die rooie, reken daar maar op. Hij heeft je naam en adres.'

'Nou en?'

Reinie keek verbluft naar het toestel. 'Nou en? Snap je dat niet? Er zijn een paar jongens die alles weten over de zandafgraving en de auto's daar. Ze hebben onze namen en adressen.'

Wilhelms zag het gevaar niet. 'Een paar buitenlandse knullen. Kun je die niet de baas dan?'

Reinie gromde. 'We doen ons best. Blijf thuis. Doe niets. Bemoei je niet meer met auto's.'

'En de vracht van vanavond?'

'Gaat niet door. Eerst moeten we hier de zaak uit de knoop trekken.'

Reinie gooide op en liep naar buiten. Hij wachtte tot zijn broer hem had ingehaald en vertelde wat hij wist.

'Apen,' zei Wolf. 'Twee nieuwsgierige apen. Een uit Nederland en een uit Amerika.'

'Noorwegen,' zei Reinie.

'Desnoods. Wat zou het. De ene spreekt geen woord Duits en de andere ziet eruit als een volgeladen rolmops. Raak je daar van overstuur?'

Reinie haalde diep adem. 'Gisteren is bij Reckahn een complete garage van ons vernield. De Scania van Kurt heeft schade opgelopen en we hebben een bulldozer een kuil van dertig meter diepte moeten induwen. Dat komt allemaal door een paar jongens. Twee zijn het er in elk geval, maar misschien meer. Het moeten er haast wel meer zijn en ze zijn onbehoorlijk slim. Ze hebben Kurts adres en ze weten waar wij wonen. Niemand heeft zich in de anderhalf jaar dat we dit werk doen met ons bemoeid, en nu zijn er een paar knullen en...' Hij klemde zijn kaken op elkaar en balde zijn vuisten.

'Ik wou dat we die twee gisteren eenvoudig de kuil hadden uitgeschopt, dat zou ons veel geduvel bespaard hebben.'

'Tja,' zei Wolf. 'Zou en had, daar schieten we lekker mee op. Wat doen we nu?'

'Terug naar Siegler natuurlijk. Een van die apen is bij de vestiging in Frankfurt opgedoken. Reken maar dat er ook iemand hier in Berlijn verschijnt. Die snuiters zijn overal. We rijden naar de Storkowerstrasse en houden onze koppen naar beneden. Als we die rooie of die Noor zien, dan pakken we

hem zo krachtig in zijn nek dat ie nooit meer in onze buurt komt.
En schiet nou een beetje op, want misschien hangen ze al ik weet
niet hoe lang bij Siegler rond.'

Jan bekvecht met een warmgelopen portier

Arie Roos was de eerste die bij de Siegler-vestiging aan de Storkowerstrasze arriveerde. Dat kwam beslist niet doordat zijn Trabant zich ineens als een echte auto was gaan gedragen, maar eenvoudigweg omdat hij hondsvroeg was begonnen.

Al voor in de middag had hij het gevoel dat hij er een complete werkdag had opzitten en terwijl hij van Frankfurt naar Berlijn pruttelde, kreeg hij visioenen van prettige werktijden en ruime slaapmogelijkheden.

Een cao voor avonturiers, dat is wat we missen, dacht hij, terwijl hij met vermoeide knipperogen achter het stuur zat. Een vakbond zou zich eens moeten inzetten voor vrijbuiters als wij. Niet beginnen voor negen uur, half vijfthuis en een verbod tot het ontvangen van klappen op het achterhoofd voor drie uur des middags. De romantiek zou een beetje van het vak afgaan, maar romantiek ontdek je toch pas achteraf. Ik mag drie keer verhipt zijn als ik ooit iets leuks heb ontdekt aan een avontuur terwijl we aan het raggen waren. Altijd slaaptkort, een eeuwig voedselgebrek en voortdurend kneuzingen links en schrijnplekken rechts. Die pink van mij zeurt nu al een halve dag en het valt niet mee om daar het leuke van in te zien. Ik blijf er wakker door, dat wel, maar dat is ook het enige positieve dat ik eraan kan ontdekken.

Hij reed stug door tot het knooppunt Königs Wusterhausen, sloeg daar rechtsaf richting centrum Berlijn en belandde na een kilometer of vijftien in een geweldige verkeersknoedel. De doorgaande wegen zaten vrijwel verstopt en op de zijwegen leek het niet beter. Niet dat alle auto's stilstonden, maar er zat zo weinig schot in de verkeersstromen, dat op sommige momenten voetgangers een stuk sneller gingen.

Arie keek met leedwezen naar de fietsers en bromfietzers die hem links en rechts voorbijreden en beet grimmig in een nieuwe reep chocola.

'Ik kan beter de Trabant stallen, jandoekie. Als ik ga trimmen, dan schiet ik een stuk sneller op. Helaas val ik dan af

en ik moet er niet aan denken wat ik dáár dan weer voor gezeur en gezanik over moet aanhoren. Bovendien is het nog een eind naar Siegler, lijkt me.'

Hij besloot te blijven waar hij was en liet zich rustig meevoeren. Via Köpenick en Treptow kwam hij op een van de ringwegen om het centrum en daar loste de stroom auto's zich ineens op. Aries humeur werd er op slag een stuk zonniger van en welgemoed reed hij via Friedrichs Hain naar de wijk Prenzlauer Berg.

Op zijn gemak tufte hij de Storkowerstrasse op en af. Al de eerste keer zag hij de Siegler-vestiging liggen, maar hij had de tijd en besloot eerst te kijken hoe de wijk Prenzlauer Berg in elkaar zat.

Ingewikkeld was het niet, zag hij. De doorgaande wegen liepen ruwweg van noord naar zuid en ze waren verbonden door een wirwar van kleine wegen, waaraan een mengelmoes van kale huizen, grijze woonflats en grauwe bedrijven stond.

De vestiging van Siegler was de lelijkste nog niet, al zou een schoonheidscommissie er zonder twijfel rillend aan voorbij lopen. Het bedrijf was gevestigd in en achter een bakstenen gebouw van vijf verdiepingen dat eruitzag alsof zelfs de regen al tien jaar lang weigerde er vuil af te spoelen. Op een paar plaatsen was te zien dat de stenen rood waren geweest, maar roet van omliggende bedrijven en uitlaatgassen van auto's hadden de buitenste laag steen weggevreten en een filter van teerachtige substantie achtergelaten.

De ramen waren overdekt met een laag vettig stof en ze zagen er niet uit alsof er ooit iemand door wenste te kijken.

In de stenen wand die zich over meer dan honderd meter langs de Storkowerstrasse uitstrekte, zag Arie twee inritten. Het was duidelijk zichtbaar dat ze tamelijk smal waren geweest, maar waren verbreed door een stuk van het gebouw weg te hakken of te boren. De randen waren daarna niet glad afgewerkt, maar waren rafelig gebleven, als stukken stof waar een reep vanaf was gescheurd.

Arie reed langzaam voorbij de inritten en zag een grote binnenplaats waarop een tiental vrachtwagens stond. Menselijk leven kon hij niet waarnemen, maar eigenlijk had hij dat ook

niet verwacht. De auto's stonden in de volle zon en het was nu echt wel zo warm, dat werknemers liever in de schaduw bleven. Dat is precies wat ik ook ga doen, beloofde Arie zichzelf. Ik zou een fortuin over hebben voor een Trabant met airconditioning, maar ik vrees dat de fabriek dat iets te frivoool heeft gevonden.

Hij reed tot het eind van de vestiging, zag dat daar een dwarsweg begon die enigszins opliep en stuurde zijn auto de bocht om. Ook hier was een inrit, maar het was er een met een zeshoekig wachthuisje en daarin zat, goed zichtbaar, een man in een bruin uniform.

'De hoofdingang,' stelde Arie vast. 'Even doorrijden en dan een plek zoeken vanwaar ik deze plaats kan zien. Het helt hier nogal, dus dat moet lukken.'

Aan het einde van de straat vond hij een parkeerplaats in de schaduw. Hij draaide de Trabant en zag tot zijn grote vreugde dat de weg voldoende afliep om over de daken van de auto's voor hem precies de inrit te kunnen zien.

Hij draaide alle raampjes open en telde daarna zijn voedselvoorraad.

Voldoende, vond hij. Laat ik nu niets overhaasts doen, maar eerst alle katten uit de boom kijken. Ik heb nog zes blikken limonade en een macht aan gebak, brood en chocola, dus ik zing het hier wel even uit.

De broers Wolf en Reinie Ebens voelden zich minder voldaan toen ze de vestiging van Siegler bereikten. Ze hadden het warm en ze waren allebei uiterst nijdig, want de mededeling dat Bob bij hun huis was gesignaleerd, zat hen uitermate dwars.

Ze zeiden geen woord méér dan nodig was, maar parkeerden hun Seat precies op de hoek van de Storkowerstrasse en de zijstraat. Ze overtraden er welgeteld vier Duitse regels mee, maar daar hielden ze zich geen seconde mee bezig. Ze konden alle drie de ingangen overzien en bovendien liepen ze niet meteen in het oog van werknemers die op de binnenplaats moesten zijn. Die werknemers wilden ze even niet

spreken, evenmin als de portiers. De broers waren ditmaal niet voor zaken bij Siegler, maar voor het opvangen van een paar uiterst lastige knapen en daarvoor wilden ze zoveel mogelijk rust. Ook zij draaiden alle raampjes open en evenals Arie gingen ze er op hun gemak voor zitten. Ze hadden niets te eten bij zich en op de smerige muur waren ze al snel uitgekeken. Het duurde niet lang of ze begonnen zich stierlijk te vervelen.

‘Hoe lang blijven we hier staan schroeien?’ wilde Wolf na een kwartier weten. Hij trok zijn vochtige shirt los van zijn rug en verschoof voorzichtig zijn achterwerk over het kunstleer. ‘Weet je dat ik bijna in mijn eigen zweet zit?’

Reinie gaf een knor en trok zich op aan het stuur. ‘Ik zat bijna te slapen.’

‘Dat zag ik. Lekker wachtpost ben jij. Hoe lang blijven we hier staan? vroeg ik.’

‘Tot we dat rooie gevaar zien. Of die Noor, natuurlijk.’

Wolf trok een gezicht tegen een auto die een stel grote spiegelruiten vervoerde. ‘En als er niemand komt?’

‘Dan hebben we pech.’

‘Dat wel, ja. En hebben we dan pech tot vanavond tien uur, of blijven we hier drie dagen en nachten?’

Reinie keek naar de auto met het glas en zag dat de wagen op tien meter afstand rechts van de weg bleef staan. De ingang in de zijstraat was nog te zien, maar hij zag haar door drie lagen spiegelend glas, waardoor de omtrekken van het wachthuisje bibberig werden alsof het onder zacht golvend water lag.

‘Waarom rijdt de vent niet door? We blijven hier geen drie nachten. En geen drie dagen ook. We blijven er vanmiddag. Die snuiters zijn me te actief. Ik wil weten waar ze op uit zijn.’

‘Wat dacht je?’ spotte Wolf. ‘Onze handtekening?’

‘Ze kunnen een voettekening krijgen. Op hun bil. Als ze ons voor de voeten blijven lopen, dan schop ik ze van hier tot de landsgrens met Nederland. Noorwegen desnoods. En hou je nou even rustig, het is te warm voor gekakel.’

Wolf lette niet op wat zijn broer zei. Hij ging voorover zitten

en drukte zijn hoofd tegen de ruit.

‘Wat is dat daar?’

‘Bij de eerste poort, bedoel je?’

‘Die jongen, ja. Wat doet die daar?’

Reinie boog zijn hoofd naar links en keek langs de portierwand naar de ingang aan de Storkowerstrasse die het verst bij hen vandaan lag. ‘Dat is geen rooie.’

‘Dat niet, en die Noor is het ook niet. Maar hij heeft wel dezelfde leeftijd.’

‘Een zwerver?’

‘Ben je gek, die zien er veel sjofeler uit.’

Reinie pakte met zijn linkerhand het dak van de Seat vast en gaf een kreet. ‘Au. Heet. Iemand die een baan zoekt, natuurlijk.’

Wolf was niet overtuigd. Hij bleef staren en zag de jongen de Siegler-vestiging inlopen. Nog geen vijf minuten later kwam hij weer naar buiten.

‘Logisch,’ zei Wolf halfluid. ‘De portier daar heeft niets met baantjeszoekers te maken.’ Hij stootte zijn broer aan. ‘Hij komt deze kant op.’

Reinie hield op met koele lucht over zijn pijnlijke hand blazen.

‘Wie?’

‘Die knul. Moet je kijken. Die vent ziet er toch veel te netjes uit voor iemand die in deze buurt werk zoekt.’

‘Iemand die werkt zoekt, ziet er juist netjes uit, zeur. Wat dacht je dan. Dat ie gaat solliciteren in een gescheurde overall?’

Wolf schudde zijn hoofd. Hij was ervan overtuigd dat de jongen niet uit was op een baan, maar hij was er tevens zeker van dat het niet een van de twee knapen was die hij in de zandafgraving gezien had, dus hij had geen aanvechting om op stel en sprong maatregelen te nemen. Hij volgde de jongen met zijn ogen en zag hem de tweede ingang inlopen.

‘Heeft ook geen zin,’ mompelde hij. ‘Bij dat wachthuisje moet je zijn.’ Ditmaal duurde het bijna tien minuten voor hij de jongen weer zag.

‘Goed zo,’ zei hij. ‘Hier de hoek om en dan daar naartoe. Je komt er wel.’

Toen de jongen de hoek om was, werd hij al snel minder

zichtbaar, doordat hij in een gebied kwam dat werd afgeschermd door de auto met het spiegelglas. Wolf zag de jongen langsibberen en kreeg een onzeker gevoel over zich.

‘Ik weet het niet,’ zei hij. ‘Die jongen past hier helemaal niet. Ik ga kijken. Door die auto daar zie ik geen barst.’

‘Sla dat glas kapot,’ zei Reinie met een stem of hij aan heel andere dingen dacht. ‘Sla die ruiten aan barrels, dan zie je barsten bij de vleet.’

‘Leuk,’ mompelde Wolf. ‘Heel leuk. Blijf maar lekker om jezelf lachen. Er klopt iets niet en ik ga kijken.’

Hij stapte de Seat uit en liep naar de glasauto. Met een oog om de rand van de verzameling ruiten bleef hij de jongen nastaren.

Jan had Wolf en Reinie nooit gezien en hij had niet direct reden om aan te nemen dat iemand bij het bedrijf van Siegler op hem zat te wachten. Hij had zijn fiets op een flinke afstand neergezet tegen de pui van een winkel, hoopte vurig dat het ding er zou blijven staan, en liep toen zonder omwegen naar de vestiging van het transportbedrijf.

Onderweg bedacht hij een plan en zoals altijd bekeek hij het van zes kanten voor hij het goedkeurde.

Het deugde, vond hij. Sterker nog: Arie had het kunnen bedenken.

Hij stiefelde de eerste de beste ingang van Siegler binnen en kwam op een binnenplaats vol auto’s.

Het was er heet en het was er eenzaam. Geen mens te zien, geen geluid te horen.

‘Hallo,’ riep Jan zwak.

Een vage echo klonk over de binnenplaats en daar bleef het bij.

Na het derde en hardere ‘hallo’ ging een smalle, houten deur open en kwam een man naar buiten. Hij droeg een pet met een koperen embleem.

‘Wat moet je?’ vroeg hij.

‘Ik zoek iemand,’ zei Jan. ‘Een portier of zo.’

‘Ben ik,’ zei de man. ‘Maar inlichtingen geef ik niet. Daarvoor moet je verderop zijn.’

‘Maar...’

De man maakte een gebaar. 'Niks te maren. Wegwezen, je hebt hier niets te zoeken.'

Jan zag in dat uit deze pet geen nieuws was te peuren en liep met een nijdig gezicht weg.

Bij de tweede ingang was wel iemand. Er waren zelfs twee personen. Ze droegen allebei een pet met embleem en ze waren in een druk gesprek gewikkeld.

Het duurde drie volle minuten voor Jan de kans kreeg een vraag te stellen en daarna werd hem zeer uitvoerig uitgelegd dat hij geen antwoord zou krijgen.

'De hoek om,' zei de oudste van de twee. 'Daarginds is een portiersloge en daar moet je zijn.'

'Ik zoek alleen maar een vriend.'

'Gevonden vrienden kunnen in het wachthuisje worden afgehaald.'

'Een dikke rooie,' zei Jan zwak.

'Vooral dikke rooien,' zei de man. 'Ze zijn daar gespecialiseerd in dikke, rooie vrienden. Er komen er tientallen per dag. Ze hebben nummertjes. Je kunt zo uitzoeken.'

Jan keek kwaad en zoals altijd begon hij te protesteren. Dat leverde hem natuurlijk minder dan niets op en na verloop van tijd droop hij af.

Met een nijdig gezicht liep hij verder langs de vervuilde muur. Hij foeterde aan een stuk door en dacht er geen seronde aan om zich heen te kijken.

Hij stevende regelrecht op het wachthuisje af en ging breeduit voor een kale man in een bruin pak staan, die zich met een pet koelte stond toe te wuiven.

'Bent u portier?' vroeg Jan.

De man knikte.

'Geeft u antwoorden op vragen?'

De man hield op met wuiven. Hij keek strak naar Jan en zijn ogen vernauwden zich. 'Soms,' zei hij langzaam. 'Heel soms, als de vragen niet te brutaal zijn.'

'Neemt u me niet kwalijk,' zei Jan, die snel vaststelde dat deze man met beleefdheid moest worden aangepakt. 'Neem me niet kwalijk, maar ik word steeds naar iemand anders gestuurd.'

'Hier ben je goed,' verzekerde de portier hem. 'Ik ben er

voor alle vragen. Vooral als ze over transporten gaan. Als je komt klagen, moet je binnen zijn, want aan klachten doe ik niet; maar voor informatie zit je goed.'

'Fijn,' zei Jan met een zucht. 'Ik kom niet klagen. Ik zoek alleen iemand.'

'Wie?'

'Een vriend van me. Hij is vannacht meegereden met zo'n auto waarmee je een stel personenauto's kunt vervoeren. Van die grote gevallen, u weet wel.'

De portier knikte. 'Ik werk hier pas achttien jaar. Elke dag zie ik tientallen auto's aan me voorbijtrekken. Vierkante, langwerpige, mooie, lelijke en wagens waarmee auto's worden vervoerd. Ga door, jongen.'

'Mijn vriend is meegereden, maar hij is niet op het punt verschenen waar we hadden afgesproken en nu kom ik vragen of iemand weet waar hij is.'

De portier nam de pet in zijn linkerhand en wreef met zijn rechter uitgebreid over zijn hoofd.

'Dat is me ook wat. Hoe laat hadden jullie afgesproken?'

'Vanmorgen,' zei Jan vlot. 'Uren en uren geleden.'

'Je weet niet hoe die chauffeur heet?'

'Geen idee. Ik weet niet eens zeker of hij naar Berlijn moest of alleen maar via Berlijn naar Frankfurt.'

De portier ging door met wrijven. 'Dat is me ook wat. Tja...'

Hij keek om zich heen of iemand het antwoord op de vraag misschien in het stof op de binnenplaats had geschreven en haalde zijn schouders op toen dat niet het geval bleek.

'Wacht nog maar even af,' adviseerde hij. 'Die vriend duikt wel op. Er is geen auto verongelukt voor zover ik weet en er zijn geen chauffeurs gekidnapt. Waarschijnlijk zit je vriend ergens op een terras of spartelt hij in het Tegelsemeer.'

Jan zag dat de portier zijn belangstelling begon te verliezen. Een onbekende chauffeur zoeken kon heel makkelijk uitdraaien op een vervelend karwei en het was te warm voor eindeloze klussen. 'Als ik mijn vriend niet vind, dan kan ik de chauffeur ook niet verder helpen,' zei hij, terwijl hij een terneergeslagen gebaar maakte.

De portier zette eindelijk zijn pet op. ‘Hoezo, helpen?’

‘Nou,’ zei Jan en hij zette zich schrap voor het onzinverhaal dat hij had uitgedacht. ‘Voor mijn vriend instapte, heeft hij koffie gedronken met die chauffeur. Ik was daar ook bij. Ze waren al weg, toen ik een portefeuille onder ons tafeltje zag liggen. Volgens mij was die van de chauffeur. Er zat alleen geld in en betaalbonnen van dieselolie en dat soort dingen. Geen papieren, niets met een naam erop. Mijn vriend weet misschien of de chauffeur iets kwijt is, maar ja, zolang ik hem niets kan vragen...’ De portier zag het probleem. ‘Zolang jij niets kunt vragen, kun je niets teruggeven, bedoel je.’ Hij keek Jan scheef aan. ‘Waarom ben jij niet meteen meegereden?’

‘Omdat ik nog naar familie in Potsdam moest. We raakten met de chauffeur in gesprek in een Gaststätte langs de autoweg. Mijn vriend kon mee naar Berlijn. Daar zag hij meer in dan in een bezoek aan een oude tante.’

‘Wat ie gelijk heeft,’ vond de portier. ‘Ga daar maar zitten jongen, ik ga een beetje bellen.’

Jan ging met een zeer voldaan gezicht op een rechte, houten stoel zitten en vond dat hij prima werk had geleverd. Als er geld in het geding is, dan word je rap geloofd, was zijn ervaring, zeker als je geld aan iemand wilt geven.

De portier deed zijn best en hij was er snel achter dat een zekere Kurt Wilhelms de enige vrachtwagen had bestuurd waarmee het bedrijf Siegler personenauto’s vervoerde. Hij knikte Jan tevreden toe en draaide met een opgewekt gezicht het huisnummer in Frankfurt.

Zijn vrolijkheid werd snel minder toen hij Wilhelms aan de lijn had, want de chauffeur was helemaal niet blij met de mededeling over de portefeuille. Al na de tweede vraag hield de portier met een ontsteld gezicht de hoorn op dertig centimeter afstand van zijn oor en kon Jan de chauffeur tot in alle hoeken van het wachthuisje horen briesen.

‘Uit bed, zeg ik je. De tweede keer dat ik met een zottenverhaal uit bed word gebeld. Een uur of wat geleden werd ik aan mijn kop gezeurd over een portemonnee die ik kwijt zou zijn en nu weer over een portefeuille. Ik heb niet eens een

portefeuille. Ik had geen portefeuille en ik wil geen portefeuille. Dringt dat goed tot je door? Ik heb een portemonnee. Die ben ik niet kwijt en die ben ik niet kwijt geweest. ook. Ik raak nooit iets kwijt!

De portier maakte een paar keer een beweging alsof hij voorzichtig iets wilde zeggen, begreep toen dat hij met zachte maatregelen de woordenstroom van Wilhelms niet zou kunnen stuiten en ging over tot grovere maatregelen.

'Ho,' brulde hij.

'Wat?' schreeuwde Wilhelms.

'Stop. Mond dicht. Helemaal dicht. Wat denk jij wel, jij gek? Ik bel je niet voor mijn plezier. Ik bel je, omdat een aardige jongen zo attent is je een verloren voorwerp achter je kont aan te dragen.'

'Maar ik ben he-le-maal niéts kwijt,' tierde de chauffeur.

De portier stak een hand uit naar Jan. 'Laat zien die portefeuille,' beval hij.

Jan keek of hij een stomp had gekregen. 'Maar ik...'

'Hier met dat ding. Ik zal elke vierkante millimeter ervan beschrijven, net zolang tot dit stuk verdriet... Hou je waffel jij, ik praat met de jongen die zo attent is ...'

'Ik heb niets,' zei Jan. 'Niet hier.'

De portier keek heen en weer van Jan naar de hoorn en begon een soort tweegesprek. Beurtelings sprak hij tegen Jan en tegen Wilhelms en dat deed hij met een vuur dat zweetdruppels op zijn wangen bracht.

'Waarom heb je dat ding niet, jong? Hou je stil, zei ik, ik ben je aan het helpen, jij schlemiel. Laat zien dat ding, of zit je me te beduvelen soms. Stil, zei ik, en ik meen het. Nog één brul en ik gooi de hoorn op en kom dan nooit meer aan mijn hoofd zeuren om hulp. Ga halen, die portefeuille, meteen.'

Er begon het krankzinnig soort van situatie te ontstaan waar menigeen op dagen met normale temperaturen al stapelgeschift van wordt, maar waar in een tropisch heet wachthuisje de gemoederen helemaal door van de kook raken.

Na tien minuten hels debatteren begreep de portier dat inderdaad een jongen met Wilhelms was meegereden. Hij begreep ook dat Jan een portefeuille had, maar dat het ding

in een auto lag die elders geparkeerd stond en dat de jongen geen aanstalten wenste te maken het voorwerp te halen.

Toen dat tot hem was doorgedrongen, kreeg hij een vaag vermoeden van onheil. Ergens klopte iets niet. Iemand die zijn portefeuille verliest, pleegt verheugd te zijn als hij zijn geld terugkrijgt. Chauffeur Wilhelms was zeer beslist niet verheugd. Hij was eerder gebeld met een onzinverhaal en hij wilde graag weten wie hem voortdurend uit de slaap aan het houden was. Na verloop van tijd wilde de portier dat ook weten en hij begon steeds dreigender naar Jan te kijken.

Dat duurde tot Wilhelms met een vrijwel normale stem zei: 'Luister. Iemand zit me te stangen. Een paar jongens zijn me streken aan het leveren. Ik ben twee keer uit bed gehaald en ik ben nu door de slaap heen. Jij hebt een van die snuiters daar en ik wil weleens zien wie me voortdurend dwarszit. Hou de knul vast en wacht tot ik bij je ben. Vijfentwintig mark als het je lukt. Oké?'

Ook nu deed het geld wonderen.

'Voortreffelijk,' zei de portier. Hij legde rustig de hoorn neer, haalde diep adem en liep naar Jan.

'Hij komt eraan,' zei hij, terwijl hij tussen Jan en de deur ging staan. 'Wilhelms komt hierheen. Hij wil graag samen met jou de portefeuille uit je auto halen.'

Jan probeerde op te staan, maar hij kreeg een stevige duw tegen een schouder. 'Blijf maar rustig zitten, jij. Het is te warm om je moe te maken. Over een uur is ie hier.'

Jan protesteerde, maar veel vuur legde hij er niet in. Hij was te ervaren om een keel op te zetten. De portier was groter en hij zag eruit alsof hij drie keer in de week aan conditietraining deed. Rustig in de luren leggen, dacht Jan; ik moet hier even de tijd voor nemen, dat is alles.

Hij sloeg een arm om de leuning van de stoel en begon zacht te fluiten. Hij zag eruit alsof hij in alle rust de komst van Wilhelms wenste af te wachten en de portier werd daar een beetje nerveus van.

Daar was reden toe, want portiers bij Siegler werden niet aangesteld om jongens gevangen te houden.

Ze waren er om auto's te controleren en ze hadden strikte opdracht om problemen met personen door te geven aan de personeelsafdeling.

Dat deze portier het niet deed, kwam omdat hij graag een paar marken wilde verdienen en omdat hij het gevoel had dat die rustig voortfluitende jongen hem een verhaal op het hemd had gespeld waar weinig van klopte.

Maar, dacht de portier, jongens die worden vastgehouden horen te protesteren en te dreigen. Waarom heb ik hier dan een exemplaar dat doet of hij van plan is nog deze dag het complete bedrijf over te nemen?

De eerste tien minuten hield hij Jan scherp in de gaten. Hij volgde elke beweging van de jongen en hij bleef de uitgang afschermen. Dat hield hij vol tot er een truck kwam aanrijden waarvan de chauffeur met een bundel papieren wapperde. De portier werd geacht die na te kijken en het was hem onmogelijk om de truck te negeren. Hij probeerde het wel een tijdje, maar de chauffeur begon ongeduldig op de claxon te drukken en dat was er een met drie tonen en veel volume. Het geluid orgelde tegen de gebouwen en het zou een kwestie van tijd zijn of iemand zou zich af gaan vragen waar dat heidense kabaal voor nodig was.

De man zette zijn pet recht, keek Jan dreigend aan en zwaaide met een vinger. 'Rustig blijven zitten. Pas op.'

Jan knikte hem vriendelijk toe. 'Zonder mankeren,' zei hij, terwijl hij probeerde de spot uit zijn stem te weren. Hij keek de portier na en zag dat de man de papieren probeerde te lezen zonder hem uit het oog te verliezen. Dat lukte niet goed en het werd helemaal onmogelijk toen de chauffeur de indruk kreeg dat hij en zijn paperassen niet serieus werden genomen. Jan zag dat de man zich uit het raam boog en iets tegen de portier snauwde. Die keek op van zijn papieren en zei iets terug.

Op een dergelijk ogenblik had Jan gewacht. Hij schoot vooruit, rukte de deur open en sprintte op de tenen naar de andere kant van het wachthuisje.

De portier zag hem toen hij al bijna op het trottoir stond.

'Stop,' brulde hij.

Jan gaf een beetje meer gas en rende de weg op. Hij sloeg niet rechtsaf in de richting van de Storkowerstrasse, maar ging links om zoveel mogelijk afstand te krijgen tussen hem en de hem bekende ingangen.

Dat hij daarbij recht op Arie Roos afrende, merkte hij pas toen hij nog maar een paar meter van de Trabant af was.

Dat Arie Jan niet had gezien toen die de zijstraat van de Storkowerstrasse inliep, kwam niet door onverschilligheid, onoplettendheid of ongeïnteresseerdheid, maar door slaap. Net als in Potsdam was Arie na een tijdje in slaap gesukkeld. Hij had zijn best gedaan om wakker te blijven, maar de hoge temperatuur, gepaard aan het feit dat hij zich vol voedsel had getremd, had hem onweerstaanbaar lui gemaakt. Hij had een tijd rechtop gezeten met een duim tegen een van zijn bolle wangen gedrukt, maar dat hielp alleen zolang zijn rode hoofd de neiging had in de richting van die duim te vallen. De eerste de beste keer dat het hoofd de andere kant op kantelde, ging het mis: Arie gaf een knor en zakte in elkaar.

Hij sliep het soort slaap dat je uren kunt volhouden en Jan zou vlak langs hem zijn gerend, als de portier geen formidabele schreeuwen had gegeven.

De man was achter Jan aangesneld en merkte toen dat hij de papieren niet vast genoeg in een vuist had geklemd. Een paar velletjes schoten los en zweefden naar het wegdek. De chauffeur van de vrachtwagen zag het en gaf een kreet. De portier remde op zijn hakken af, zag meer papieren wegschieten en probeerde toen drie dingen tegelijk. Hij bukte zich, hij draaide zich om en hij greep naar een papier dat door een zucht wind sierlijk schuin werd weggeblazen. Al die bewegingen te zamen waren net te veel voor hem. Hij voelde een voet wegglippen en viel zijdelings tegen het wegdek.

Vandaar gaf hij enkele solide brullen in de hoop dat Jan er bang van zou worden.

Arie werd wakker van de derde schreeuw, knipperde en zag tot zijn stomme verbazing Jan recht op zich afkomen. Het duurde zeker drie volle seconden voor hij zijn ogen geloofde. 'Jan,' mompelde hij. Meteen erna zette hij meer kracht en

toen zijn vriend daar niet op reageerde, stak hij zijn hoofd opzij en gaf een brul waar zelfs de portier stil van werd.

‘Jan! Hier!’

Jan remde met een kracht die een millimeter van zijn hakken deed slijten en bleef stokstijf staan met zijn mond wijd open. Hij zei niets, maar maakte maaiende bewegingen met beide armen alsof hij wilde opstijgen.

‘Stap in, malloot.’

Jan sloot zijn mond en slikte. ‘Arie? Hoe...?’

‘Stap in, gek. Die vent daar staat weer.’

Jan keek niet eens om. Met drie grote stappen stond hij naast de Trabant en met een zucht liet hij zich op de voorbank vallen.

‘Hoe kom jij hier?’

‘Ik ben de grote redder,’ verklaarde Arie. ‘Ik red vrienden in nood. Hou je vast. Het is hier te smal om te keren, dus ik moet recht op de vent af. Wie is het eigenlijk?’

Jan keek naar de portier, die zijn papieren bijeen had gegraaid en nu op een sukkeldraf naderbij kwam.

‘Dat is een portier van Siegler, joh. Hij moet mij hebben.’

‘Dat moeten we allemaal,’ zei Arie droog. ‘Maar ik heb je en ik hou je.’

Hij gaf gas en merkte tot zijn tevredenheid dat de Trabant behoorlijk wat gang maakte. Een wonder was dat niet, want de weg liep flink af en dat hielp meer dan de kracht van de motor.

Hij reed recht op de portier af, die met wijdgespreide armen midden op de weg was gaan staan.

‘Ga daar weg, houten Klaas,’ bromde Arie. ‘Wie denk je dat je bent. Tarzan?’

De portier zag op tijd in dat hij kwetsbaarder was dan een gammele Trabant en sprong opzij. Zijn papieren schoten daarbij opnieuw uit zijn hand en het laatste dat de jongens van hem zagen, was dat hij grabbelend tussen zijn benen doorkeek en daarbij nog kans zag om met een vuist te zwaaien ook.

Wolf Ebens zag het hele tafereel, maar verbond er niet direct conclusies aan. Hij stond achter de glasauto en zag

vandaar dat Jan in gesprek raakte met de portier. Hij zag Jan staan, zitten, opspringen en weglopen.

Hij vond het wel leuk.

Ruzie, dacht hij. Die jongen heeft iets gedaan wat niet deugt en hij legt nu de portier in de luren.

Hij keek met belangstelling toe en zag de portier op het wegdek belanden. Dat vond hij leuker om naar te kijken dan het geren en het duurde even voor hij in de gaten kreeg dat de jongen was aangeropen door iemand die in een auto zat.

Omdat Jan op dat ogenblik tussen hem en Arie instond, zag Wolf geen dik, rood hoofd. Hij zag alleen een Trabant en daarvan had hij er in zijn leven een paar honderdduizend gezien. Ook toen de auto al in beweging was, herkende hij Arie niet, want nu stond de portier in de weg. Pas toen die wegdook, zag Wolf in de Trabant een bekend gezicht en zelfs toen duurde het even voor hij in actie kwam. Tenslotte had hij Arie niet zo vreselijk lang gezien en iemand herkennen die opgevouwen in een kleine Trabant zit, is niet eenvoudig.

Toen de auto de Storkowerstrasse opreed, vielen alle deeltjes wantrouwen op hun plaats.

Dat is die rooie van de kuil, dacht Wolf.

Hij rende naar de Seat en moest toen zijn broer wakker maken.

Dat duurde ook weer seconden en daarna moest de Seat worden gedraaid. Dat viel niet mee, omdat de glasauto in de weg stond en al met al was de Trabant al honderden meters ver voor er iets kon ontstaan dat op een achtervolging leek.

Maar Reinie zat achter het stuur van een auto die sneller was dan de Trabant en hij werd aangevuurd door een zeer opgewonden broer. Hij stampte op het gas en begon aan een tocht die zou leiden tot een uitbundig tumult.

Botsingen in een biertuin

Arie reed met een matige snelheid over de Storkowerstrasse. Er was vrij veel verkeer, maar de meeste automobilisten reden hard en gingen hem zonder op of om te kijken voorbij. Op hen lette Arie niet, maar hij had wel belangstelling voor auto's die even snel gingen en achter hem bleven hangen.

'Niets,' zei hij na een tijdje. 'Ik geloof niet dat de portier kans heeft gezien om ons te volgen.'

Jan gaf een knor. 'Allicht niet. De man staat nou nog steeds zijn zitvlak te wrijven. Als ie niet dwars door zijn broek is geschuurd, is dat een waar wonder.'

Arie ging rechtop zitten en gaf zoveel gas bij, dat hij precies met de verkeersstroom meereed. 'Vertel, vriend Prins. Wat heb jij de afgelopen 24 uur allemaal uitgespookt?'

Jan vertelde zijn belevenissen zonder versieringen of omhaal en Arie deed hetzelfde.

'Als ik het dus goed zie,' vatte Arie samen, 'dan hebben we ontdekt dat er een soort netwerk is van autodieven die zich hebben gespecialiseerd in dure merken. De motoren worden uit de wagens gehaald en daarna worden carrosserie en chassis ergens gedumpt. De broers Wolf en Reinie Ebens houden zich met het dumpen bezig. Een zekere Karl Schuster, chef werkplaats van de Siegler-vestiging in Frankfurt an der Oder, regelt de transportorganisatie en chauffeur Kurt Wilhelms is degene die het vervoer van de motorloze auto's verzorgt.'

Jan stak een hand op. 'Zo zit het waarschijnlijk wel, maar zeker weten we het niet. Bob heeft een aantal telefoonnummers versierd en die kunnen van leden van de motorblokkenbende zijn, maar dat moeten we nog uitzoeken.'

'Dat zoeken we ook uit,' verklaarde Arie. 'Weet jij waar we heenrijden?'

Jan keek om zich heen. 'Ik ken het hier niet, maar Bob zit ergens bij het huis van miljonair Metzger. Het zou handig zijn als we hem daar kunnen oppikken. Ik wil eindelijk iedereen weleens bij elkaar hebben.'

Arie knikte vriendelijk. 'Uitstekend, beste Jan, maar is het dan niet beter dat je me eerst vertelt waar ik heen moet? Ik ben nog niet in of bij de Saarbrückenstrasse geweest, weet je nog wel.'

Jan schrok op. 'Niet aan gedacht, bolle. Ga hier maar ergens linksaf. We zitten veel te noordelijk. We moeten eerst naar de Prenzlauer Allee, of naar de Schönhauser Allee. Neem de Schönhauser maar, dan kunnen we meteen kijken waar Wolf en Reinie wonen.'

Arie maakte een beweging. 'Die Allee zijn we net voorbij, man. Ik zag het straatbordje.'

'Dan ga je toch terug, rund. Of mag deze Trabant geen bochten maken die groter zijn dan 90 graden?'

Arie schoot in de lach. 'Je hebt wel kans dat er dan een paar onderdelen afvallen, ja. Het is niet te geloven wat er allemaal rammelt aan dit ding. Hou je vast. Ik draai.'

Hij wachtte tot er geen tegemoetkomend verkeer was en gaf een zwieper aan het stuur. De banden van de Trabant piepten toen ze over het kurkdroge wegdek wreven en de auto schudde alsof een deel van plan was rechtdoor te rijden.

Arie kreeg het er warm van. 'We maken een geluid alsof we de Grand Prix rijden. Maar alles is nog heel, geloof ik. Laat ik nu maar even heel kalm aan doen, want anders hebben we straks een horde agenten achter ons aan.'

Agenten die belangstelling voor de Trabant hadden waren er niet, maar de broers Wolfgang en Reinhardt Ebens hadden de capriolen van de Trabant met grote belangstelling gevolgd.

Reinie was vol gas achter de Trabant aangescheurd en was de auto in een vloeiende beweging voorbijgegaan. Hij deed dat heel handig door vlak achter een snel rijdende bus te blijven hangen en omdat Arie meer in de achteruitkijkspiegel keek dan opzij had hij de Seat compleet gemist.

Wolf was weggedoken tijdens de inhaalmanoeuvre, maar hij had zich omgedraaid op het ogenblik dat de Seat voor de Trabant was gekomen en hij keek vervolgens, met zijn kin op de rugleuning van zijn stoel, door de achterrauit naar het dikke gezicht van Arie.

Hij was er nu volkomen zeker van dat hij dat gezicht kende van de zandafgraving en hij vroeg zich een tijdlang af of de jongen die naast de dikke zat toch niet de andere snuiter uit de kuil was. Nee, dacht hij, onmogelijk. Daar vergis ik me niet in. Er zijn geen twee jongens waar we mee te maken hebben, maar drie. Of vier, of nog meer, misschien.

‘Wat moeten we met die snuiters?’ vroeg hij, terwijl hij recht naar achteren bleef staren.

Uit het antwoord bleek dat zijn broer daar ook aan had zitten denken.

‘Het zijn er meer dan twee, hè?’

‘Drie, minstens. Die rooie. De jongen die we daarnet bij Siegler zagen en die andere knul uit de zandkuil.’

‘Die Noor.’

‘Of Amerikaan, of toch Hollander, weten we veel. Ze kunnen ons van alles op de mouw hebben gespeld.’

‘Maar dat gaan we uitzoeken,’ verklaarde Reinie heftig.

‘Hoe dan? We kunnen op klaarlichte dag moeilijk een oorlog beginnen.’

‘Doen we ook niet,’ zei Reinie met grote stelligheid. ‘We doen niets. We rijden achter ze aan. Vroeg of laat zien we dan ook nummer drie en misschien nummer vier. Ze moeten ergens slapen. Als we dat weten, dan pikken we ze in de kraag. Zolang we niet weten wat die snuiters aan het doen zijn, kunnen we met onze autohandel niet verder. Veel te link.’

Daar was Wolf het roerend mee eens en zwijgend bleven ze voor de Trabant uit rijden. Dat ging goed tot Arie ineens zijn zwenking maakte.

Wolf werd er totaal door verrast. ‘Wat doen ze nu? Remmen, man.’

Reinie remde en keek verbaasd over een schouder.

‘Zouden ze ons hebben ontdekt?’

‘Geloof ik niet. Bestaat niet. En in dat geval hadden ze beter kunnen afslaan. Ze zijn iets vergeten of zo. Draaien, die Seat. We moeten achter ze aan.’

Reinie wachtte tot de Trabant bijna uit het zicht was en draaide zijn auto. Dat bracht hem natuurlijk achter Jan en

Arie en dat was makkelijker dan ervoor rijden.

‘Wat doen ze nou?’

‘Ze draaien de Schönhauser in.’

Reinie gromde en hij kreeg een blijde blik in de ogen. ‘Ik hoop dat ze naar ons huis gaan. Ik verzeker je, ik pak ze als ze uitstappen en ik sleur ze in één adem naar boven.’

Op minder dan driehonderd meter van de woonkazerne van de broers Ebens stopte de Trabant.

‘Ze gaan eruit,’ zei Wolf.

De stem van Reinie kreeg iets gelukszaligs. ‘Ze lopen naar ons huis, nog mooier.’

Maar zoveel geluk was hem niet beschoren. Hij zag dat de dikke jongen uitstapte en zich vervolgens op de achterbank wurmde en dat de andere achter het stuur ging zitten.

‘Wisseling van de wacht,’ zei hij teleurgesteld.

‘Ze zijn iets van plan,’ zei Wolf. ‘Hou ze in de gaten.’

Het plan van Arie en Jan was van een grote eenvoud. Jan begon erover toen ze de Schönhauser Allee waren ingedraaid en parallel aan de bovengrondse metrobaan over de keien hobbelden.

‘Ik wil achter het stuur,’ verklaarde hij.

Arie haalde zijn neus op. ‘Ik ben aan dit geval gewend, jij niet.’

‘Jij bent te goed herkenbaar. Dat gezicht van jou valt veel te veel op.’

‘Ik ben nog nooit in de Saarbrückenstrasze geweest en jij wel.’

‘Daarom juist, dikke. Er zijn daar opbrekingen en ik weet waar je kunt rijden en waar niet. Die lui van Metzger hebben me gezien toen ik een flaphoed droeg. Ik denk niet dat ze me zonder hoed snel herkennen, zeker niet in deze Trabant; maar die kop van jou kan niemand over het hoofd zien.’

‘Als jij geen ruzie had staan maken met Metzger, dan hadden we dit hele gedoe niet nodig gehad,’ zei Arie zuur.

Jan grinnikte. Hij voelde zuiver aan waarom Arie tegenstribbelde. De achterbank van de Trabant was klein en iemand met de omvang van een babynijlpaard zou er volkomen klem zitten.

‘Metzger is een stuk chagrijn. Hij had een halve snor en een kater zo groot als een hollenbeer en daar had hij ook het humeur van. Hij reageerde als een verwend kind dat zijn speeltje niet wil. Ik wilde het speeltje wel. Metzger is daar nu blijkbaar een beetje boos over. Nou en. Als we niet eens slim genoeg zijn om ons een pruilende miljonair van het lijf te houden, dan kunnen we beter met vervroegd pensioen gaan. Stoppen, bolle, daar is ruimte.’

Met een nijdig gezicht reed Arie de Trabant naar de rand van het trottoir. Hij stapte uit en wrong zich langs de voorbank. Het was heet achterin en hij kwam inderdaad klem te zitten.

‘Als er trammelant komt, dan duurt het drie minuten alleen al om uit deze wagen te komen,’ zei hij boos.

‘Had je maar geen koektrommel moeten huren. Kijk nou straks naar rechts, want een eind verderop zit Bob. Ik waarschuw wel. Als we geluk hebben, dan gebeurt er helemaal niets. Het barst hier van de Trabanten en daar moeten we gebruik van maken.’

Jan kon overweg met auto’s in alle soorten en maten en voor hij een halve kilometer had afgelegd, kende hij de nukken van de kleine tweetakmotor.

Hij reed soepel naar het begin van de Saarbrückenstrasse en waarschuwde Arie.

‘Ik ga langzaam rijden. Kom wat overeind, jij, en fluit onze signalen als ik het zeg. Gebruik je longen. Fluit zo hard je kunt.’ Hij liet een kleine vrachtwagen voorbijgaan en telde af. ‘Drie, twee, een. Nu, dikke.’

Arie stak een paar vingers in zijn mond en blies. Het signaal snerpte over de straat en drie automobilisten remden af, omdat ze aan een politieszirene dachten.

Jan keek vol spanning om zich heen. ‘Kom op,’ fluisterde hij. ‘Bob, schiet op. Sta niet te slapen.’

Hij wees naar rechts. ‘Twintig meter verderop heeft Bob zijn gehuurde Golf gestald. Ik heb met hem afgesproken dat hij de auto laat staan en de straat komt oplopen als hij hoort fluiten. Nog tien meter, nog vijf, drie. Waar blijft ie, sodemepier nog an toe.’

Jan wist heel goed dat het link was om stil te staan. Een voortrijdende Trabant valt een stuk minder op dan een wagen die stopt vlak bij een plek die in de gaten wordt gehouden. Hij bereikte de plaats waar de Golf stond, zag de wagen, en... was er voorbij.

Het zweet brak hem uit. Was Bob in slaap gevallen? Was hij al overmeesterd?

Uit een ooghoek links zag hij een donkere auto staan, maar niets in of bij de auto bewoog.

‘Fluiten,’ beval hij, en Arie gaf opnieuw een schel signaal. Nog geen twee seconden later hoorden ze allebei een kort fluitje.

Arie boog zich voorover. ‘Daar, man. Een eind vooruit, bij die boom daar.’

‘Zowaar,’ zuchtte Jan. ‘Hoe komt die malloot daar nu?’

Hij reed door tot bij de boom, stopte en duwde meteen het rechterportier open. Bob dook naar binnen en hij lag nog maar half op de voorbank toen Jan gas gaf en vlak voor een hevig remmende Mercedes naar het midden van de straat zwenkte.

‘Ha, die Bob,’ klonk het van de achterbank. ‘Was je verdwaald?’

Bob draaide zich om, knikte vriendelijk naar Arie die hem breed toegrijnsde en keek door de achterraut.

‘Heel de club bijeen,’ zei hij. ‘Allemaal gekken, allemaal... Hij heeft me niet gezien, de sufferd. Ik werd in de gaten gehouden vanuit een zwarte auto. Althans, iemand hield de Golf in de gaten. Maar Bobbie zat toen al niet meer in de Golf, Bobbie klom over schuttingen en muren en vond een plekje honderd meter verder, vanwaar hij de auto en het huis van Metzger kon zien.’

‘Dus niemand volgt ons?’

‘De zwarte wagen niet in elk geval.’

‘Dan gaan we nu naar de Wielandstrasse. In Pension Klara liggen onze koffers en daar kunnen we ons verkleden.’

‘Het zal me een genoegen zijn,’ verklaarde Bob uit de grond van zijn hart. ‘Ik heb het gevoel alsof ik in dit shirt geboren ben.’

‘Zoet maar,’ suste Jan. ‘Over een half uur lig je in bad.’

Alle grote geesten maken weleens een klein foutje en de altijd zo zorgvuldige Jan Prins maakte nu zelfs een fout van een reusachtige omvang. Over een half uur zou Bob niet in bad liggen, maar zou hij verwickeld zijn in een tumult dat ruim opzien zou baren in een flink stuk van Berlijn.

Niet alleen de broers Ebens zouden daarbij betrokken zijn, maar ook twee mannen van Metzger.

Door zijn omtrekkende beweging had Bob wel de man in de zwarte auto in de luren gelegd, maar niet de lange Helmuth. Hij had evenmin gezien dat Heinz, de man die aanvankelijk in de zwarte auto had gezeten, was afgewisseld en zich bij Helmuth had gevoegd.

De plaats van de Golf was duidelijk, vond Heinz. Iedereen kon die auto in de gaten houden, maar er was nog minstens één andere jongen op de loop en die kon best eens van een andere kant het huis naderen.

Hij had Helmuth opdracht gegeven zijn Opel Kadett op te halen en op een strategisch punt te zetten; en toen dat was gebeurd, was hij in de Opel gaan zitten.

Vandaar zag hij de Trabant naderen en hij zag dat Bob in de auto sprong.

‘Mooi,’ zei hij tevreden. ‘We hebben daar drie jongens bij elkaar. Helmuth, volg ze. Ik wil weten in welk hotel ze zitten, want bij dat hotel staat ongetwijfeld ook de Saab van Metzger. Wacht even tot die Seat voorbij is en schuif dan in de rij. Zo te zien gaan ze richting West-Berlijn.’

Jan reed over de Alexanderplatz en de brede boulevard Unter den Linden naar het westelijke deel van de stad en koerste af op de diertuin. Die tuin ligt in het deel dat Tiergarten wordt genoemd en een geweldige lap groen vormt midden in de steenklompen van Berlijn. Hij wordt doorsneden door een paar grote wegen en de grootste daarvan, de Strasze des 17. Juni, loopt kaarsrecht.

Bob was achterstevoren blijven zitten en op de Straat van de 17de juni keek hij nog steeds straal langs Arie heen naar achteren.

‘Hoe ver is het naar ons pension?’ vroeg hij, toen ze op de

grote rotonde midden in Tiergarten waren.

‘Paar kilometer, hooguit,’ zei Jan kortaf. ‘In het oostelijk deel kun je in zo’n Trabant prima rijden, maar hier is het een ellende. Ik moet uitkijken, anders word ik met auto en al de dierentuinen ingeduwde.’

Bob luisterde nauwelijks. ‘Staat de Saab bij het pension?’

‘Een paar honderd meter verder.’

‘Rij daar dan niet langs. Neem een andere weg en stop op een flinke afstand van het pension.’

Jan keek in de zijspiegel. ‘Is er iets?’

‘Rij maar door, jij. Ik weet het niet. Doe precies wat ik zeg. Oké?’

Jan gaf een knor en sloeg af in de richting van de Kurfürstendamm. Op de Lietzenburgerstrasse zei hij: ‘Ik heb een omweg genomen, maar het is nu niet ver meer.’

‘Kun je hier parkeren?’

‘Verderop. Daar staat een soort verlicht reuzenrad.’

‘Verlicht?’

‘Verlicht, ja. Kan ik er wat aan doen?’

Bob mompelde iets onduidelijks. ‘Parkeer daar, stap uit en doe of je bent waar je wezen wilt. Ga niet om je heen staan staren.’

Jan gaf een grauw. ‘Wie denk je dat ik ben? Een padvinderderde-klas? Hier is ruimte.’

Hij reed de Trabant een parkeerhaven in en stapte uit. Kreunend wrong Arie zich achter hem langs. Het zweet liep hem over het gezicht en zijn shirt zag er drie tinten donkerder uit. In beide vuisten hield hij chocola geklemd die, aan de vorm te zien, zo slap was geworden als pap.

Bob was aan de straatkant uitgestapt. Hij stond gebukt aan zijn schoenen te friemelen en keek intussen tussen zijn knieën door.

‘Zie je wat?’

‘Een soort Fiat. Die kar zit al een hele tijd achter ons.’

‘Wie zit erin?’

‘Kan ik niet zien. Het grootste deel van de route ben je tegen de zon in gereden en ze hebben de zonneklepjes naar beneden. Maar ze staan nu wel stil, dubbelgeparkeerd en al.’

Arie keek naar het reuzenrad.. ‘Het lijkt daar wel een soort kermis. Ideale plek om te verdwijnen. Kom mee.’

Zonder om te kijken liepen ze naar het rad. Het was een meter of twintig hoog en het was feestelijk verlicht. Van enige afstand zag het eruit als de eerste attractie van een grote kermis, maar dat bleek schijn. Naast het rad stond een poffertjeskraam en daarmee was het bekeken. Althans wat de vermaakmogelijkheden betreft.

‘Wat is dat daar links?’

‘Naast die houten kakatoe, bedoel je?’

‘Naast die borden, ja. Het lijkt wel een soort versierde tuin.’

‘Is het ook, man. Kijk maar, daarboven: Biergarten. Een biertuin of zoiets.’

‘Wat is dat nou?’

‘Zien we vanzelf, sukkel. Naar binnen. We zijn vanaf de weg veel te zichtbaar.’

Achter elkaar liepen ze de biertuin in en in plaats van verzeild te raken in een oord van gezelligheid wandelden ze een oase van rust binnen.

De tuin bleek ruim honderd meter diep en een meter of vijftig breed. Rondom liep een soort wandelgang die was overdekt met gebogen ijzerdraad waartussendoor zich planten slingerden. In het midden van de tuin stonden een soort open kiosken met veel vlaggen en parasols. De hoeveelheid reclame voor bier was gigantisch en ze zagen dat elke kiosk in feite een bar was waarvoor tientallen tafeltjes en stoeltjes waren geplaatst. Niet één stoel was bezet.

‘Zou deze tuin gesloten zijn?’

‘Ik weet het niet, maar ik voel me hier niet lekker. Onder de bomen is het bijna schemerdonker en er is geen mens te zien. Dit is een ideale plek voor een overval, weet je dat.’

‘Snap ik, rood rund, maar we kunnen niet terug. Kijk maar achter je.’

Ze draaiden zich tegelijkertijd om en zagen op een drafje twee mannen naderbij komen.

‘Dat zijn...’

‘Zijn dat?’

‘Lopen, joh. Het zijn Wolf en Reinie.’

Ze sprintten tussen de tafels en stoelen door naar de achterkant van de tuin, zoveel mogelijk dekking zoekend achter de kiosken.

‘Wat is dat nu weer?’

‘Een speeltuin. Voor mensen met kinderen natuurlijk?’

‘En die poppen dan?’

‘Een grapje?’

Hijgend bleven ze staan kijken naar de meest bizarre speeltuin die ze ooit hadden gezien. De tuin was klein en er waren maar een paar toestellen, maar ze waren allemaal bezet door levensgrote poppen.

‘Kun je...?’ vroeg Jan, maar Arie greep hem bij een arm. ‘Hou je waffel. Kijk daarginds. Daar lopen Wolf en Reinie, maar wie zijn die twee daarachter?’

Jan werd op slag heel stil. Nog geen twintig meter achter de twee broers liepen een lange en een korte man. Ze maakten enkele gebaren naar elkaar en begonnen aan een omtrekkende beweging. Toen de langste van de twee vlak langs een verlichte kiosk liep, herkende Jan hem.

‘Dat is er een van Metzger. Hij heeft Bob en mij al eens achtervolgd.’

Arie kreunde. ‘Dus er zitten twee partijen achter ons.’

Bob gaf hem een por in zijn zij. ‘Dat zit nog, dikke. Zo te zien gaan die twee eerst iets uitvechten met de broers.’

De kleine Heinz had zich geruime tijd zitten verbazen over de Seat. De auto reed precies dezelfde route als de Trabant, maar hij reed niet even snel. Nu eens liet de Seat zich een eind afzakken om, een eindje voor belangrijke kruispunten, dichterbij de Trabant te kruipen.

Wat moet die auto? vroeg hij zich af. Hij werd er zenuwachtig van, want hij wist heel zeker dat het geen mensen van Metzger waren. Politie? Hij overwoog de mogelijkheid, maar hij verwierp haar snel. Hij kende de methodes van de politie in Berlijn. Er reden wel degelijk rechercheurs in auto's die er niet als politiewagens uitzagen, maar in de regel gebruikten ze minder klunzige methodes om iemand te volgen.

Achtervolgen doe je niet in één auto, maar in drie of vier,

zodat je elkaar kunt afwisselen.

Hij wist nog steeds niet wat hij ervan moest denken, toen hij de Trabant zag stoppen. De Seat reed op dat ogenblik nog geen twintig meter voor hem en remde ook. De chauffeur zocht niet naar een parkeerplaats, maar zette zijn auto naast een vrachtwagen vol vaten bier. De man stapte uit en Heinz zag dat het een heel eind man was. Aan de andere kant verscheen er een die er wat afmetingen betrof niet voor onderdeel en samen liepen ze in de richting van de Trabant.

Heinz gaf Helmuth opdracht te stoppen, maar daar voelde de lange man niets voor. Hij zat in zijn eigen auto en hij wist hoe hoog de kosten waren als de politie de Opel liet wegslepen.

‘Kan hier niet,’ protesteerde hij.

‘Metzger betaalt alles,’ zei Heinz gul. ‘Stoppen met die kar, er is daar iets niet pluis.’

Helmuth trok een gekweld gezicht en zette de Kadett pal achter de Seat met als gevolg dat de bierauto geen kant meer op kon.

Heinz keek er niet eens naar. ‘Snel. Ze duiken de Biergarten in.’

Hij liep op een holletje langs het reuzenrad en zag Wolf en Reinie staan aarzelen bij de entree van de biertuin.

Hij pakte de kolf van zijn pistool en trok het wapen losser in de schouderholster. Het was een Makarov met een loop van bijna een decimeter lengte en met acht patronen van het kaliber 9 mm Luger en het gaf hem een gevoel van zekerheid. De twee mannen voor hem waren bijna twee koppen groter en zeker veertig kilo per persoon zwaarder, maar een Makarov is geen pistool om achteloos glimlachend aan voorbij te gaan. Zelfs van een klap kun je al nachtmerrie-achtige dromen krijgen.

Hij wachtte tot Helmuth naast hem stond en wees met zijn hoofd.

‘Daarginds achter in de tuin lopen die drie knapen. We moeten ze volgen, kidnappen desnoods, maar eerst wil ik weten wat die twee kleerkasten daar doen. Waar komen die lui vandaan, waarom zijn ze hier?’

‘Het zijn geen kleintjes,’ zei Helmuth vol ontzag.

‘Heb je een pistool?’

Helmuth toverde een ijzeren staaf ter lengte van dertig centimeter tevoorschijn. ‘Deze heb ik altijd in mijn Opel.’

‘Kom mee dan. We maken een omtrekkende beweging en gaan op de twee krachtpatsers af. We stellen er één buiten gevecht en ondervragen de ander.’

Helmuth sribbelde niet tegen, maar liep met een boog naar rechts. Hij zag Heinz naar links zwenken en hield zijn pas in. Hij was niet extreem bang, maar ook zeker geen held. Het leek hem goed als Heinz iets eerder bij het tweetal zou aankomen dan hij. Ging er iets mis, dan kon hij altijd nog als de bliksem maken dat hij wegkwam.

Hij liep op zijn tenen tot hij schuin achter de kleinste van de twee mannen kwam en ging toen naar hem toe. Achter hem klonk het geluid van het verkeer, met regelmaat onderbroken door de snerpande sirene van het reuzenrad. Hij zag dat Heinz achter zijn slachtoffer opdook en de Makarov bij de loop pakte.

Zelf hief hij de ijzeren staaf. Op het ogenblik dat hij zijn arm naar achteren bewoog, zakte de man voor hem half in elkaar.

Wolf had niemand gehoord en ook niemand gezien, maar hij had een antenne voor onheil. Hij was samen met zijn broer de biertuin ingelopen met het prettige gevoel dat ze bezig waren drie tamelijk jonge en zeker niet al te grote jongens in een hoek te drijven. Hij kende dit soort tuinen. Er waren er een paar van in Berlijn en ze waren allemaal hetzelfde. Overdag was er zelden iets te doen, maar tegen de avond kwamen de toeristen en de vaste gasten en ruim voor middernacht zat de hele tuin bomvol met drinkende, zingende en lallende personen, die pas tegen de ochtend huiswaarts gingen. Ze zaten er in de zomer, in de lente en in de herfst. Ze zaten er vrijwel altijd, behalve als het buiten licht was.

Hij concentreerde zich tijdens het lopen op de hoek waarin de minispeeltuin was gemaakt, maar hij voelde plotseling zijn nekharen overeind gaan staan. Zijn vel begon te prikken en hij wist dat er iets heel onheilspellends ging gebeuren.

Hij draaide zich niet uitgebreid om, maar zonk op een knie en bracht zijn rechterarm naar zijn achterhoofd.

Helmuth was op deze beweging niet bedacht. Hij zag zijn prooi wegduiken op het ogenblik dat hij de staaf naar voren zwaaide. Het ijzer floot bijna door de lucht en raakte de onderarm van zijn slachtoffer met een doffe klap. De man gaf een kreun, maar dat deed Helmuth ook, want hij werd door de snelheid van het doorzwaaiende ijzer voorover getrokken. Ook naast hem hoorde hij geluid.

Het werd veroorzaakt door Heinz, die Reinie een welgemikte tik tegen het achterhoofd gaf. Reinie beschikte niet over fijn afgestelde instincten zoals zijn broer en hij had geen afwerende beweging gemaakt. Hij bleek echter in het bezit van het type hoofd dat is geconstrueerd met een vijfvoudige zekerheidsmarge en de kolf van de Makarov ketste er met een helder geluid op af. De loop vibreerde in Heinz' hand en de man liet het wapen bijna vallen. Reinie stond zich een volle seconde af te vragen wat hem had geraakt en draaide zich toen pas om. Op twee meter afstand zag hij een man die hem met grote, verbaasde ogen aankeek.

'Grr,' zei Reinie en hij greep de man bij het haar. Zo bleven ze een ogenblik staan. Ze keken naar elkaar en leken volkomen bevroren, net als bij een film die is vastgelopen.

Heinz was de eerste die reageerde. Hij hief de Makarov en zei: 'Handen omhoog.'

Reinie keek hem aan alsof hij zijn oren niet geloofde.

'Je bent gek,' zei hij en hij draaide zijn hand die de haren van Heinz vasthield een halve slag.

Weer stonden ze stil. Er was nu een situatie ontstaan die meer dan lachwekkend was.

Heinz had een solide pistool, maar hij durfde er niet mee te schieten. Hij had de man tegenover hem nooit gezien en hij wist heel wel dat een 9-mm-Lugerpatroon moeilijk te repareren gaten maakt. Hij wist ook dat hij klem zat, want wie een pistool heeft waarmee hij niet wil schieten, die loopt kans te maken te krijgen met lastig oplosbare problemen. Een Makarov is niet licht en als je zo'n wapen alleen als ballast in je hand houdt, dan schakel je in feite de hele hand uit. Heinz bukte zich langzaam door de kracht die op zijn hoofd werd

uitgeoefend en vroeg zich onderwijl kreunend af wat hij aan moest met de grote man die in het geheel niet onder de indruk bleek van een wapen van een paar kilo. Reinie, op zijn beurt, draaide niet echt ver door, want ook hij vond de situatie verwarrend. Hij hield de Makarov in de gaten en vroeg zich af wanneer het punt was bereikt waarop de kleine man echt kwaad zou worden.

Naast hem was een soortgelijke schermutseling aan de gang. Ook hier stonden twee mannen tegenover elkaar die niet erg veel overtuiging in hun knokpartij legden. Wolf kon zijn rechterarm nauwelijks bewegen en Helmuth was zo geschrokken van de doffe klap die hij had uitgedeeld, dat hij niet voor de tweede maal durfde uit te halen. Hij was na de eerste klap vrijwel voorovergevallen en was half op de zanderige bodem terechtgekomen. Op het zand lag enig los grind en daarvan had hij een vuist vol bij elkaar gegrabbeld. Hij zag Wolf op zich afkomen en gooidde het grind naar zijn tegenstander.

De steentjes troffen Wolf in het gezicht en een stukje raakte hem in een oog. Hij kreunde van de pijn en maaide met een been rond in een halve cirkel. De schop raakte Helmuth die half overeind was gekomen tegen de achterkant van de linkerdij en voor de tweede keer ging hij tegen de vlakte.

Jan, Bob en Arie stonden het ademloos aan te zien. Af en toe hoorden ze een kreun en een kreet boven het achtergrondrumoer van de auto's uitkomen, maar het grootste deel van de strijd voltrok zich in stilte. Het ging allerminst snel. Het leek of vier acteurs aan het oefenen waren in het voeren van een vertraagd gevecht. Het effect ervan was griezelig en dreigend, net of het een aanloopje was voor een serieus handgemeen dat elk ogenblik kon losbarsten.

Bob werd er zenuwachtig van. Hij keek om zich heen en wees naar de weg. 'Durven we langs die vier kerels?'

Jan maakte een beweging. 'Anmenooitniet. Ze letten nu niet op ons, maar als we in de buurt komen, dan stormen ze als gekken op ons af.'

'Begrijp jij waarom ze ruzie hebben?'

Jan schudde zijn hoofd. 'Ik snap er geen ros van. Kennen ze

elkaar nu, of juist niet? Hebben de broers Ebens dan toch te maken met miljonair Metzger?’

Arie boog zich naar voren toen hij Wolf opnieuw met een been zag uithalen. ‘Die vent geeft formidabele schoppen, zeg. Het lijkt wel of de lange man er gewoon door wordt opgetild. Ze kennen elkaar niet. Bestaat niet. Zal ik jullie eens wat zeggen: ze zitten alle vier achter ons aan en geen van beide partijen wil last hebben van de andere.’

Bob keek geschrokken. ‘Maar dikke, ze slachten elkaar af. Ik mag er niet aan denken wat ze met ons doen als ze met elkaar klaar zijn.’

‘Ik evenmin, Bobbie, en daarom kunnen we beter maken dat we hiervandaan komen.’

Arie liep naar de verste hoek van de biertuin en kwam bij een hek van harmonicagaas waarboven prikkeldraad was gespannen. Links zag hij achter het gaas een betonnen muur, maar rechts liep een soortement pad tussen twee hoge schuttingen door.

‘We moeten op dat pad zien te komen. Met wat geluk leidt dat naar een verkeersweg.’

Jan keek schuin naar het hek. ‘Maak een gat, dikke, en schiet op. Ik geloof dat daarginds de lol van het slaan en schoppen er enigszins afgaat. De grootste van het stel heeft al een paar keer onze kant opgekeken.’

Arie aarzelde niet langer. Hij raapte een stuk boomtak op en stak dat tussen de twee strengen prikkeldraad. Hij draaide de tak rond tot hij een van de draden hoorde knappen en deed een stap achteruit. Hij gooide de tak weg en zag dat de onderste streng draad stuk was en dat de bovenste er slap bijhing.

Hij duwde tegen het gaas. Het was niet veel meer dan anderhalve meter hoog en sterk genoeg om een lichaam te kunnen dragen.

‘Til op die streng,’ zei hij tegen Bob. ‘Ik laat me over het gaas tuimelen, onder het prikkeldraad door. Jij volgt en daarna Jan.’

Hij pakte de bovenkant van het gaas beet en zwaaide een been op. Onder zijn kolossale gewicht schoof het harmonica-

gaas ineen en hij kon zich met gemak onder het prikkeldraad door laten glijden.

‘Nu jij,’ zei hij tegen Bob, terwijl hij de streng draad beetpakte. ‘Schiet op,’ zei Jan angstig. ‘Ze komen eraan. De twee broers voorop.’

Bob dook over het gaas en Jan volgde.

Een ogenblik keken ze alle drie de biertuin in en daar zagen ze vier mannen op zich afstormen.

Wolf liep voorop, gevolgd door Reinie. Een meter of vijf erachter renden Helmuth en Heinz. De kleine man zwaaide nog steeds met zijn Makarov, maar er was niemand die zich van het wapen iets aantrok en Heinz durfde nog steeds niet te schieten.

Ze liepen nu op volle snelheid en de drie jongens hadden de indruk dat de bodem van de biertuin trilde door de kracht waarmee de mannen hun voeten neerzetten.

Ze draaiden zich om en vlogen het pad af. Het eerste deel liep kaarsrecht met schuttingen aan weerszijden die meer dan twee meter hoog waren en er uiterst solide uitzagen.

Vlak voor een bocht in het pad keken ze weer achter zich. Wolf en Reinie hadden zich over het harmonicagaas laten vallen en renden al over het pad. Vlak achter hen liep de lange man. De kleine man lag een moment in evenwicht op het gaas, liet zich vallen en zette er eveneens de sokken in.

Jan keek angstig. ‘Zitten ze nu achter elkaar aan?’

Bob trok hem mee. ‘Dat doen ze waarschijnlijk ook. Maar alle vier komen ze op ons af en ze zien eruit alsof ze van plan zijn gewoon over ons heen te banjeren. Kom nou mee, sukkel.’

Ze renden achter Arie aan die als een rood baken de bocht in het pad aan het ronden was. Hij had een voorsprong van tien meter, maar ze haalden hem snel in toen hij haastig afremde.

Ze hoorden hem kreunen op het moment dat ze hem bereikten.

‘Geen weg,’ zei Arie.

Nee, zagen ze, er was beslist geen weg.

Achter zich hoorden ze de grond daveren onder het geweld van de achtervolgers en voor zich zagen ze een groepje bouwvakkers bezig het puin te ruimen van een sloophuis.
Een vluchtroute zagen ze geen van drieën.

Bakkeleien in een bioscoop

Vlak achter Arie bleven Jan en Bob staan kijken naar de puinhoop bij het huis. Blijkbaar was de achtergevel verwijderd, want ze keken kamers binnen die eruitzagen als een toneeldecor. Alles stond er, een tafel, stoelen, een kast, maar er was geen buitenwand. In de tuin, die zowel links als rechts was afgeschermd door hoge gebouwen, lagen twee hopen stenen naast een berg hout en asfaltpapier. Over ondiepe kuilen lagen planken waarover een paar buitenlandse bouwvakkers kruiwagens vol sloopafval voortduwden. Het afval werd gestort in een gele container die naast een veel grotere rode container was geplaatst.

Arie wees op de containers. 'Kunnen we ons daarin verstoppen?' Jan gaf hem een duw. 'Snel dan. Ze zijn vlakbij.'

Ze zetten er de sokken in, maar ver kwamen ze niet. De dichtstbijzijnde bouwvakker gaf een schreeuw in een taal die ze niet verstonden en hij liet zijn kruiwagen los om uitgebreid met een vuist te kunnen zwaaien.

'Hij bedoelt iets van: wegwezen.'

'Wat dacht je dat ik dacht dat ie bedoelde. Loop door, joh. We moeten ons verbergen voor we onder de voet gedaverd worden.'

'Kan toch niet, kluns. De vent met die kruiwagen verspert ons de weg.'

'Spring eroverheen. Die bouwvakker is heus minder gevaarlijk dan Reinie en Wolf.'

Arie deed weer een paar stappen, maar remde af toen een man met een witte helm op tussen de containers vandaan kwam. De man had een formidabele buik en hij vulde de gehele ruimte tussen de rode container en een van de twee grote bomen die aan de rechterkant van de tuin stonden.

'Wat moet je hier?' vroeg hij met een stem die met gemak het geluid overstemde van enig vallend gesteente achter hem.

Arie hief zijn bolronde gelaat en fantaseerde een antwoord. 'Weet ik niet. Achter ons lopen vier kerels. Ze schieten op alles wat beweegt. Help ons.' Hij keek er passend bang bij en zag dat de man een stap terugdeed, waardoor hij half achter de container kwam.

'Waar zijn ze?'

'Daar,' riep Arie en hij stormde langs de dikke man naar de achterkant van het huis. Hij zag dat in de muur van het hoge gebouw links een gat ter grootte van een dubbele deur zat en met grote passen rende hij eropaf. De dikke planken veerden onder zijn voeten en ze werkten als een klein model trampoline. Arie hopte bijna de opening door en hij hoorde dat Jan en Bob hem vrijwel op de voet volgden.

Blijkbaar waren Wolf en Reinie in de tuin aangekomen, want hij hoorde de dikke man 'halt' roepen en vervolgens een kreet slaken die half werd gesmoord.

'Wat gebeurt er?' vroeg hij.

Bob stak zijn hoofd om de hoek van de muur. 'Reinie heeft die dikbuik neergeslagen, zo te zien. Wolf staat in dekking achter de gele container. Daar komt die lange vent. Wolf haalt uit. Pats. De lange krijgt een bens in zijn maag en gaat languit. Pas op. De kleine heeft een pistool en hij gaat schieten ook.'

Heinz ging zeker schieten. Hij had de drie jongens over het pad zien verdwijnen, gevolgd door twee veel te grote mannen, en hij had niet eens de moeite meer genomen om de Makarov in de holster te steken.

Hij had er spijt van dat hij in de biertuin niet had durven schieten en hij nam zich voor in het vervolg niet meer zo overdreven weekhartig te zijn.

Met de Makarov in een vuist geklemd bereikte hij vlak achter Helmuth de tuin en daar zag hij zijn helper tegen de vlakte gaan. Hij hief het pistool en mikte een schot vlak over de containers.

De 9-mm-kogel boorde zich in een zijmuur met een klap of er met een voorhamer op werd geslagen, maar niemand reageerde. Dat was niet echt een wonder, want vlak voor hij schoot was een pneumatische boor gaan trillen en wie een

dergelijke boor tegen solide gesteente drukt, die zorgt voor een herrie waar je met een pistool niet tegenop kunt.

Heinz keek beteuterd van de Makarov naar de muur, zag dat er geen geschrokken personen met opgeheven armen tussen de containers vandaan kwamen en liep voorzichtig verder over de loopplanken.

Zogauw de bouwvakkers het pistool zagen, doken ze naast hun kruiwagen en duwden hun hoofd naar beneden. Ze deden dat op het moment waarop de man met de dikke buik, die in dienst was genomen als opzichter en die zich verantwoordelijk voelde voor de gang van zaken, net aan het opkrabbelen was. Hij stond gebukt bij Helmuth tussen de containers en hij zag de broekspijpen van Heinz ruim voor hij het pistool waarnam. Hij greep een van de pijpen beet en gaf een ruk. Heinz voelde zijn standbeen onder zich wegschieten en tuimelde precies tussen twee planken op de met puin bezaaide grond.

Hij draaide zich op zijn rug en richtte de Makarov op de opzichter. Die staarde terug, terwijl hij steunde op zijn gestrekte armen. Hij zag het pistool en liet zich met een klap vallen.

‘Dat dacht ik ook,’ mompelde Heinz. ‘Waar is Helmuth en waar zijn die twee grote kerels?’

Helmuth zag hij snel genoeg. De helper lag achter de opzichter en hij had een gezicht waar de kleur van de rode container bij leek te verbleken. Hij kokhalsde en zag eruit alsof hij elk ogenblik in onderdelen uit elkaar kon vallen.

Heinz rekte zijn nek en keek of hij de twee grote mannen zag. Die waren echter niet meer in de tuin. Ze waren elders bezig en zorgden daar voor een enorme heibel.

Voor het eerste gebakkelei in het grote gebouw naast de tuin zorgde Arie. Hij had het verslag van Bob niet helemaal gevolgd, maar was een korte gang achter het gat in de muur in gelopen en was in een soortement kantoor beland. Twee mannen in pakken die eruitzagen of ze van astronauten waren geleend, waren iets moeilijks aan het doen met het plafond, waarbij stukken kalk, stof en zaagsel door de lucht vlogen.

Arie zag dat hij werd overdekt met een grijsachtige stof en hij begon zich af te kloppen. Een van de maanmannen zag het en hij gebaarde wild.

‘Mmmrrwff,’ zei hij.

‘Wat?’ schreeuwde Arie boven het geluid van de boor uit.

‘Grmmmpf,’ zei de man weer en hij wees naar een deur aan de andere kant van het kantoor.

Arie wees ook. ‘Daardoor?’

Ja, knikte de man.

‘Prachtig,’ zei Arie tevreden. Hij zag dat Jan vlak achter hem stond en wenkte.

‘Waar is Bob?’

Jan wees over zijn schouder.

‘Haal hem,’ riep Arie in Jans oor. ‘Misschien kunnen we door die deur naar buiten.’

Hij trok de deur open en steigerde op hetzelfde ogenblik bijna een meter achteruit. Voor zich zag hij tientallen mensen die in kleine groepjes bij elkaar stonden, een aantal met een flesje limonade of een kop koffie in de hand, anderen met zakken chips, M&M en stukken Mars.

‘Wat is dat nou?’ vroeg hij verbaasd.

Jan gaf hem een por in de rug. ‘Loop door, jij kalf. Reinie is vlak achter ons.’

Geschrokken schoot Arie naar voren. Het groepje mensen dat vlak voor hem stond, week uiteen toen ze de dikke jongen zagen die met een laagje grijze stof was overdekt, maar de groep erachter stond druk te praten en zag hem niet.

Arie stak een hamhand uit en roeide zich door de menigte. Dat ging niet zonder protesten en geknars van tanden en tegen de tijd dat Bob en Jan Arie hadden bereikt, werden de eerste vuisten gebald.

Op een kluitje bleven ze staan.

‘Waar zijn we hier?’

‘Weet ik niet, man. Een schouwburg?’

‘Bioscoop natuurlijk. Kijk maar naar de affiches. We staan in de foyer van een bios. Blijkbaar is er een pauze in de middagvoorstelling.’

Ze keken naar de aanplakbiljetten en zagen dat het een bio-

scoop betrof met meerdere zalen. Het waren er minstens zes en ze waren aangegeven met goudkleurige cijfers.

‘Waar is de uitgang? O, daar, dikke, schuin achter je.’ Bob wees langs Arie heen, maar zijn hand werd weggeslagen door Jan.

‘Niet die kant op. Daar loopt Wolf. Kom mee naar links.’

Ze doken in elkaar en probeerden naar een van de gangen te komen die van de foyer naar de zalen liepen.

Het geluid van de pneumatische boor was hier nauwelijks te horen, maar de kreten van de bioscoopbezoekers deden er niet voor onder. Blijkbaar gingen Wolf en Reinie allesbehalve zachtzinnig te werk en het was evenmin uitgesloten dat de kleine man met het pistool was gearriveerd en zijn aandeel in het rumoer leverde.

Jan trok zijn vrienden mee. ‘We moeten een zaal in waar een voorstelling is. In het donker vinden ze ons niet.’

‘Wel zolang we onder die grijze troep zitten.’

‘Klop je dan af, sufhoofd. Hier is een deur.’

Jan opende een met kunstleer beklede deur en stapte een donkere ruimte binnen.

‘Zijn we gezien?’ fluisterde hij.

‘Geloof ik niet.’

‘Is Arie er ook?’

‘Wat dacht je dan. Laat ik je ooit in de steek? Is dit een filmzaal? Waar is de film dan?’

Dan was Jan zich ook aan het afvragen. In bioscoopzalen hoort het donker te zijn, maar het is voor de bezoekers wel zo leuk als er op een scherm beelden worden vertoond. In de ruimte waar ze nu stonden, was beslist geen beeld. Er waren geen stoelen ook, merkten ze, toen ze op de tast een paar stappen deden.

‘Wat is dit, een lege zaal?’

Bob haalde adem voor een antwoord, maar op hetzelfde ogenblik begon vlak naast zijn oor de drillboor te kloppen en de woorden die hij in gedachten had, haalden zijn lippen niet.

‘Au,’ hoorde hij Jan roepen.

Verstijfd bleven ze alle drie staan en die houding hielden ze vol tot rechts van hen een hels geluid losbarstte dat erger was dan dat van de boor. Na enkele seconden werd het

geluid gevolgd door een kleurig beeld dat vlak naast hen verscheen. Het was het beeld van een man die een glas vasthield. De man was meters groot en alleen het glas al was meer dan een halve meter. Het glas was goudkleurig en een deel van de kleur straalde op de drie jongens af.

Ze konden elkaar nu zien, terwijl ze ondergedompeld waren in een soort kleurig kleed dat traag bewoog.

Jan liep op zijn tenen naar Bob en riep in diens oor: 'We staan achter een filmdoek.'

Bob keek met grote ogen naar de afbeelding. 'Hoe kan dat nou? Laat filmdoek kleuren door?'

'Blijkbaar wel, man. Deze bioscoop wordt voor een deel verbouwd, maar een aantal voorstellingen gaat blijkbaar door.'

'Hoe kun je nu een voorstelling geven met een drillboor op de achtergrond.'

Jan drukte een van zijn oren dicht. 'Volgens mij overstemmen de geluidsboxen met gemak een dozijn pneumatische boren.'

Arie kwam bij hen staan. Zijn stem klonk nerveus, terwijl hij sprak door zijn handen die hij als een toeter voor zijn mond hield.

'Het lijkt wel of we op een soort toneel staan.'

'Wat moet een bios met een toneel?'

'Niks, man. Daarom zijn ze de achterwand ook aan het wegbreken. Daar zijn ze met die boor bezig.'

Praktische Bob hield zich minder met de inrichting van de bios bezig dan met ontsnappingsplannen.

'Kunnen we terug door die deur?'

'Nou,' zei Jan langzaam. 'Laten we maar liever kalm aan doen. Hier staan we voorlopig veilig.'

Maar dat was betrekkelijk, zoals ze spoedig zouden merken.

In de foyer was intussen het een en ander gebeurd. In een van de zalen werd een actiefilm vertoond vol karate en andere krachtpatserij en een groepje jongens was door die film zeer geïnspireerd geraakt. De jongens stonden vlak bij de bar, die een van de korte zijden van de foyer in beslag nam, sterke verhalen over gevechten te vertellen en ze onderstreepten die met brede gebaren.

Toen Wolf zich dwars door het groepje wilde wringen, stuitte

hij op een jongen in een leren jack dat vol zat met spijkers, kettingen en onderscheidingen die bijeen waren gesprokkeld op een rommelmarkt. De jongen stond een verhaal te vertellen waarin hijzelf de held was en het paste niet bij zijn rol om zich weg te laten duwen. Hij pakte Wolf bij diens shirt en trok hem naar zich toe.

‘Had je wat?’ vroeg hij dreigend.

Wolf keek hem aan en krulde zijn bovenlip. Hij pakte het leren jack bij de bovenkant van de mouwen en tilde de jongen bijna een meter op. Daar hield hij hem drie tellen in evenwicht en daarna trok hij eenvoudig zijn handen weg. De jongen smakte tegen de vloer, maar krabbelde met verbazingwekkende snelheid overeind en stortte zich op zijn tegenstander. Hij greep Wolf om het middel en kneep.

De grote Wolf deed drie stappen, merkte toen dat hij iets te veel ballast met zich meesleepte en loste het probleem op door de jongen met gebalde vuist een klap midden op het hoofd te geven. De jongen loosde een zucht en viel languit op de vloer.

Drie van zijn kameraden zagen hem gaan en drongen op naar Wolf. De man was een kop groter, maar hij zag in dat drie tegenstanders iets te veel was en hij maakte een gebaar in de richting van zijn broer.

Reinie zag het, maar hij kon op dat ogenblik weinig doen, want hij deed een poging om Heinz van achteren te naderen.

De kleine man was door het kantoor de foyer ingestormd en had de moeite genomen de meeste stof van zich af te schudden. Voor hem hoorde hij een toenemend geroezemoes dat de boor ruim overstemde en dat aanzwol tot bijna orkaankracht toen de eerste bioscoopbezoekers zijn Makarov zagen. Een meisje gaf een gil en twee kleine kinderen die bij haar stonden, barstten in gehuil uit.

Het duurde even voor Heinz begreep dat hij de oorzaak was van de consternatie en met een schaapachtig gezicht stopte hij het pistool weg. Door het lawaai was echter de aandacht op hem gevestigd en Reinie zag hem.

De man besloot dat het nu genoeg was. In de biertuin had hij de komst van de onverwachte tegenstanders niet erg serieus

genomen, maar hier, in deze foyer, moesten ze toch niet al te hinderlijk worden, vond hij.

Hij maakte zich zo klein als dat voor iemand met zijn postuur mogelijk is en zocht dekking achter een kartonnen reclamebord, waarop een jongetje was afgebeeld dat met grote ogen de wereld in keek.

Hij zag de kleine Heinz dichterbij komen en hij schoot tevoorschijn toen de afstand minder dan twee meter was. Zijn plan was eenvoudig: sla de man neer. De uitvoering liet weinig te wensen over en zou uitstekend geslaagd zijn als Helmuth niet op tijd was komen opdagen. De man was nog een beetje duizelig, maar hij was helder genoeg om Reinie te herkennen en om te zien dat Heinz gevaar liep. Hij schreeuwde niet en hij sloeg niet. Hij stak eenvoudigweg een been uit en liet Reinie struikelen.

De grote man viel als een boomstam. Hij had de armen gespreid en met een ervan raakte hij Heinz.

Die werd neergemaaid en belandde ruggelings op de vloer met zijn hoofd op de voeten van een van de bezoekers. Hij zag een van zijn belagers half boven zich en hij wist dat hij geen partij was voor zijn grote tegenstander. Hij trok beide benen op en trapte zo hard hij kon. Hij miste Reinie, maar raakte een vrouw vol tegen een kuit en zag haar tuimelen. De vrouw tikte Reinie aan en samen belandden ze op Heinz. De kleine man voelde dat de lucht uit hem werd geperst. Hij klemde de kaken op elkaar, greep naar de Makarov en loste een schot naar het plafond.

Dit keer werd de knal wel gehoord. Een paar honderd mensen begonnen te gillen en tegen elkaar te duwen.

Een deel drong naar de uitgang, maar anderen liepen in de richting van de zalen.

Wolf en zijn drie tegenstanders hadden geen schijn van kans om verder te gaan met hun gevecht. Ze werden eenvoudigweg opgenomen in het gewoel en in de richting van een van de zalen geperst.

Na enkele pogingen gaf Wolf de moed op. Hij liet zich meevoeren en zag, vlak voor hij een gang werd ingeduwd, dat

zijn broer overeind was gekomen en zijn kant uitliep. 'Hier,' brulde hij, maar zijn stem ging verloren in het algemene tumult.

Het laatste dat hij zag, was dat zijn broer verwilderd om zich heen keek en met een arm een geweldige zwaai maakte. Wie de klap kreeg, werd Wolf niet gewaar, want hij werd, samen met zeker veertig krijtende bezoekers, een kleine zaal ingeperst.

Reinie had zijn broer in een flits gezien, maar hij had het te druk met Helmuth en de vervaarlijk met de Makarov zwaaiende Heinz om hem te kunnen bereiken. Hij had de verbeten met een handtas zwaaiende dame van zijn rug gekanteld, had daarna Heinz een loepzuivere tik onder diens kin gegeven en was opgestaan. Hij deed een stap in de richting van Wolf, toen hij werd getackeld door Helmuth. De lange man deed het volgens de regels van de kunst van het rugby-spel en hij pakte zijn tegenstander precies onder de knie.

Wie boven de knieën wordt gegrepen kan nog lopen, maar wie ter hoogte van de kuiten wordt beetgepakt gaat onherroepelijk tegen de vlakte. Wederom ging Reinie neer en dit keer viel hij voluit met een klap die de vloer deed trillen. Hij trok Helmuth mee en omdat Heinz nog steeds half daas languit lag, hielden ze gedrieën een flink stuk vloer bezet.

Rondom hen was het een heidense herrie. Tientallen mensen verdrongen zich nog steeds bij de uitgang en de eerste groep was daar ook al doorheen, maar het leek wel of er toch steeds meer mensen de foyer inkwamen. Kinderen schoten heen en weer, ouders maaiden zich naar hun kroost en de opgeschoten jeugd brulde daar lustig over- en doorheen.

Een enkeling keek angstig naar Heinz, maar de meeste bezoekers hadden alleen maar aandacht voor de uitgang, de zalen of voor familie en kennissen.

Temidden van al het tumult stond de bedrijfsleider van de bioscoop bezwerende gebaren te maken. Hij was gekleed in een keurige broek en een colbert en hij zag eruit alsof hij zich had voorbereid op een deftig feest. Hij viel volkomen uit de toon temidden van al de luchtig geklede bezoekers en

het was onmogelijk om hem over het hoofd te zien.

Nadat het schot uit de Makarov had weerklonken, was hij weggedoken achter de bar, maar toen hij merkte dat er paniek uitbrak, was hij op de bar geklommen om aanwijzingen te schreeuwen. Een deel van de bezoekers hoorde hem niet, maar een aantal volgde zijn bevelen op en het was zeer beslist aan hem te danken dat de opdringende meute niet gewoon over de kleinste kinderen heenliep.

Na een poosje sprong hij van de bar en ging midden in de foyer het verkeer staan regelen als een agent die op een druk kruispunt is neergepoot. Uit een ooghoek hield hij Heinz in de gaten en hij zag diens schermutselingen met Reinie. Hij zag ook dat de kleine Heinz hulp kreeg van de lange Helmuth en hij had bepaald enkele bezwaren tegen de aanwezigheid van het duo.

Hij keek toe toen Reinie moeizaam door de foyer schoof en tegen de vlakte ging, nadat Helmuth hem tackelde, en hij kwam in actie toen Reinie in volle lengte op de vloer belandde tussen de haastig weggeworpen kopjes en schotels en de restanten popcorn en chips.

Met een grote sprong kwam hij vrijwel naast Helmuth. Hij deed geen poging om een woord met de man te wisselen, maar zette een voet in diens nek en bracht zijn gewicht op die voet over. Helmuth kreunde en liet Reinie los. De bedrijfsleider grijnsde en zette af voor de volgende stap. Het was zijn bedoeling om van Helmuth op de zacht kreunende Heinz te springen, maar dat plan ging niet door. Helmuth maakte een beweging met zijn schouders en de bedrijfsleider viel van hem af. Hij nam een wanhopige pas en voelde dat hij weggleed. Hij mikte nog op het achterwerk van Heinz, maar hij haalde het niet.

Precies tussen Helmuth en Heinz in ging hij onderuit. Hij sloeg met zijn hoofd tegen een houten kruk en voelde zich wegzeilen.

Reinie vroeg zich niet af wie de goedgeklede man was die hem een handje was komen helpen. Zo gauw zijn benen vrij waren, krabbelde hij half overeind en meer kruipend dan lopend ging hij in de richting van de eerste gang. Het was

niet zozeer dat hij op de vlucht was voor Heinz en diens helper, maar meer dat hij zich vaag herinnerde dat hij de drie jongens die gang had zien ingaan.

Waggelend en steunend tegen de muur bereikte hij de eerste deur. Achter hem hoorde hij Helmuth en Heinz, die elkaar overeind hadden geholpen, en zonder verder na te denken trok hij de deur open en liet hij zich een zaal inrollen.

Het licht in de zaal was aan en er was ook een scherm waarop beelden werden geprojecteerd, maar het was beslist niet een ruimte waarin bezoekers geacht werden plaats te nemen. Er viel ook niets plaats te nemen. Alle stoelen ontbraken en het enige dat ervan zichtbaar was, waren de ijzeren stangen waarop ze gemonteerd behoorden te worden. De kussens van de stoelen, die verwijderd waren in verband met werkzaamheden, waren in een hoek opgestapeld en in diezelfde hoek verdrongen zich enkele tientallen angstige bezoekers.

Ze stonden dicht bijeen en luisterden naar het geweldige lawaai dat uit de luidsprekerboxen achter het scherm kwam. Normaal staan in bioscoopzalen de luidsprekers verre van zacht, maar hier, in deze onttakelde zaal, was de herrie bijsterbaarlijk. Het geluid golfde van de betonnen vloer naar de kale wanden en het betonnen plafond en de tonen leken elkaar zo te versterken, dat door het lawaai geen muziek meer te horen was.

Waarom er een stuk film met geluid werd gedraaid in een lege zaal was Reinie onduidelijk, maar hij werd bleek toen de geluidsgolven zijn trommelvliezen raakten en hij had de neiging om zijn handen tegen zijn oren te klemmen.

Hij strompelde een eind de zaal in en bleef daar in elkaar gedoken staan. Achter hem schoven Helmuth en Heinz naar binnen en ook zij waren op slag halfdoof.

Het kost echt wel enige tijd om je gedachten te ordenen als je murw wordt gebeukt door kabaal en secondenlang piekerden Reinie noch Helmuth en Heinz over knokpartijen en achtervolgingen. Een paar van de bezoekers dachten daar echter wel aan en ze deden het vol overgave en met een grote intensiteit. Ze hadden Heinz herkend als de man met het pistool en ze hadden maar één verlangen: weglopen van de

gek die zonder enige aanwijsbare reden zomaar voor de lol was gaan schieten.

De entree was helaas achter de kleine man en de nooduitgang werd geblokkeerd door de opgestapelde kussens. De meest energieke bezoekers begonnen aan die kussens te plukken en ze terzijde te schuiven. Dat ging goed tot een jongen op het idee kwam ermee te gaan gooien. Hij mikte een kussen naar Reinie en zag tot zijn voldoening dat het geval tegen een arm afstuiterde.

Weinig mensen kunnen het verlangen weerstaan om met kussens te smijten als de kans zich voordoet en bovendien dienden ze er in dit geval een goed doel mee. De kussens blokkeerden de uitgang, dus hadden ze een uitstekende reden om ermee te gaan gooien. Het leek of ze collectief de angst voor Heinz en zijn pistool vergaten. Tientallen handen grepen naar de kussens en graaiden tussen zittingen en rugleuningen.

Een waterval aan stoeldelen zeilde door de zaal en het was een kwestie van tijd of het eerste kwam tegen het projectiedoek.

In alle goede bioscopen zijn projectieschermen van een uitstekende kwaliteit. Ze zijn sterk en ze zijn zo gemaakt, dat ze het beeld optimaal opvangen en terugkaatsen. Hier, in deze zaal, was het oorspronkelijke doek in verband met de verbouwing weggehaald en was alleen een soort reservescherm overgebleven. Dat scherm liet een deel van het beeld door, waardoor de kussengooiers slechts vaag de geprojecteerde mensen en gebouwen zagen. Het licht dat door het scherm heenging, viel op drie jongens die zich met dichtgedrukte oren stonden af te vragen wat voor een tumult er nu eigenlijk precies aan de gang was. Die drie jongens hadden gemakkelijk lange tijd geheel verborgen kunnen blijven als het kussengesmijt niet was uitgebroken.

Het eerste kussen kaatste terug van het scherm, maar een zitting raakte vlak erna het doek in het midden. Een scherpe schroef aan de rand van de zitting haakte in het scherm en door het gewicht van het stuk stoel scheurde het krakend in tweeën.

Precies op dat moment hield de muziek op.

De boor klonk nog steeds en de kussengooiers tierden op volle kracht, maar toch was het of er een soort stilte op het toneel achter het scherm neerdaalde.

Jan had net naar adem gehapt en hij brulde in de richting van Bobs linkeroor: 'SNAP JIJ NOU WAAR AL DAT LAWAA...'

Hij hield op en keek geschrokken in de richting van de zaal. Op het ogenblik waarop de muziek was afgezet, was het grote zaallicht aangegaan en zowel kussengooiers als Reinie, Heinz en Helmuth stonden in een fel licht. Een deel van dat licht streek ook over het toneel en onthulde Jan en Bob en een kwart van Arie, die vrijwel tegen de achterkant stond.

Om een of andere reden werkte dat komisch op een paar bezoekers. Ze begonnen te juichen en gooiden de zittingen met extra kracht.

Het werkte op een geheel andere manier op Reinie en vlak erna op Helmuth en Heinz. Ze kwamen vrijwel tegelijkertijd in beweging en hopten zo snel ze konden over de stangen die uit de vloer staken in de richting van het toneel.

Jan en Bob schoten in de richting van de deur, maar Arie hield hen tegen. Hij had tegen de achterwand een stel planken en balken zien liggen en die hadden de uitstekende slaglengte van iets meer dan een meter.

'Pak aan,' riep hij, terwijl hij een plank opgooide. Bob ving het hout op en verschool zich achter het scherm, vlak naast de scheur, die doorliep tot op de grond.

Helmuth was de eerste die het toneel opklom en zijn hoofd door de doekhelften stak.

'Tak,' deed de plank.

'Uk,' zei Helmuth en hij viel voor de zoveelste maal omver.

Bob grijnsde breed. 'Dat is één,' fluisterde hij naar Jan die inmiddels met een vrijwel vierkante balk paraat zat.

Hij was precies op tijd voor Heinz. De kleine man was ietwat voorzichtiger dan zijn lange helper en hij duwde eerst tegen het doek. Dat was heel verstandig, maar het hielp weinig. De man had het felle zaallicht achter zich en zijn schaduw tekende zich helder af op het scherm. Jan nam er de tijd voor. Hij zag de schaduw scherper worden en de afmetingen krijgen

van een enigszins klein uitgevallen mens.

Toen het doek bolde bij de aanraking door Heinz sloeg hij er dwars doorheen en met een trek van grote voldoening op het gelaat zag hij de man ineenzijgen.

Arie had zich op de buik laten vallen en keek onder het scherm door.

‘Daar komt Reinie,’ zei hij. ‘Nog vier meter. Hij haakt achter een stang. Drie meter. Twee. Laat maar.’

Hij kwam overeind en klopte een wolk stof van zijn broek.

‘Reinie is gesneuveld,’ verklaarde hij. ‘De man werd door een stuk zitting vol in de nek geraakt en ligt onder zeil. Kom mee, dit is de kans om ervandoor te gaan.’

Jan liep in de richting van de deur, maar Bob aarzelde. Hij duwde met een voet Helmuth aan de kant en stak daarna een arm achter het scherm in de richting van Heinz.

‘Hebbes,’ zei hij.

Jan maakte nerveuze gebaren. ‘Wat is er nou, man, schiet op.’

Bob grijnsde breed en liet de Makarov zien. ‘Eerlijk veroverd,’ zei hij. ‘Ik heb genoeg van latten, stokken en min of meer zuiver gemikte schoppen. Geef mij maar een pistool.’

Achter elkaar renden ze over het toneel naar de deur. Arie was er het eerst. Hij rukte de deur open en verstijfde.

Duidelijk hoorden ze alle drie het geluid van sirenes.

Arie draaide zich om met een hoofd dat door de spanning één keer zo dik leek.

‘En wat nu?’

‘Naar buiten?’

‘Kan niet, man. We zitten onder de grijze troep. Iedere agent pikt ons er zo uit.’

‘Naar het toilet,’ besliste Jan. ‘Elke bioscoop heeft een serie wc’s. Hier zeker, want er zijn minstens zes zalen, dus waarschijnlijk zijn er meerdere toiletblokken.’

‘Waar zijn die dan?’

‘Dat zie je wel als je in de foyer staat, kluns. En schiet nu op, want als de politie binnenstroomt, dan zijn we de klos.’

Hun hersenen waren nog een tikkeltje van slag door het geweldige kabaal en ze hadden alle drie het gevoel dat er een merkwaardige ruis in hun oren zat, maar ze beseften

heel goed dat het zaak was de ergste rommel uit hun haar te kammen voor de bioscoop vol zou stromen met geüniformeerde personen die op hun gemak gingen uitzoeken wie er een pistool had afgevuurd en waarom dat was gebeurd.

Achter elkaar liepen ze door de gang naar de foyer en alle drie zaten ze in de rats. Ze verwachtten dat de hal geheel leeggestroomd zou zijn en dat ze er bijzonder zouden opvallen. Dat viel echter heel erg mee en dat hadden ze te danken aan Wolf.

De grote man was met een groep bezoekers meegelopen naar de tweede gang. Die splitste zich in een smalle toegang naar een zaal en een aanzienlijk bredere trap. Wolf werd meegeduwd de trap op en kwam samen met een kleine honderd bezoekers in een zaaltje met niet meer dan zestig stoelen. Het licht was aan en in de zaal zat een twintigtal film liefhebbers te wachten op de hervatting van de voorstelling. Ze hadden het pistoolschot niet gehoord, evenmin als het rumoer in de hal. Ook het gedender van de pneumatische boor drong hier niet door en ze keken dan ook zeer verbaasd toen de zaal volstroomde met opgewonden en gillende mensen.

Een deel van de toegestroomde bezoekers liep tussen de rijen door en ging zitten, maar het grootste deel bleef staan dringen in het gangpad en daar ontstond een geheel nieuw type ruzie.

Wolf had zich mee laten voeren tot hij vrijwel klem stond onder het filmdoek, en hij probeerde zich ruimte te verschaffen door zijn ellebogen uit te steken en zich langzaam rond te draaien. Hij raakte hierbij een vriend van de jongen die hij kort tevoren een metertje had opgetild en die vriend had twee van zijn kameraden in de buurt. Alle drie zaten ze stevig in het leer en alle drie waren ze meer dan kwaad. Een van hen was te grazen genomen door een onbekende en ze hadden geen kans gekregen het de man betaald te zetten. Toen de jongen zag dat het lot hem de man als het ware had toegeschoven, kon hij zijn geluk niet op. Hij stootte zijn kameraden aan en wees op Wolf.

Ze telden niet af en ze gaven geen signaal. Ze vielen eenvoudig van achteren aan en Wolf werd geheel verrast. Hij zakte

door zijn knieën en voelde iemand op zijn hoofd duwen. Daar kon hij niet direct veel tegen doen, omdat zijn armen tegen zijn lichaam werden gedrukt, maar hij zag ook een been voor zich en voor een aanval op dat lichaamsdeel had hij zijn handen helemaal niet nodig. Het been bevond zich op minder dan drie centimeter van zijn gezicht en Wolf hoefde alleen maar zijn onderkaak een stukje naar voren te schuiven om toe te kunnen happen. Hij beet vol overtuiging en de jongen gaf een gil waardoor kalk losliet van het plafond. Dit was het begin van nieuwe consternatie en duwpartijen en dat ging door tot een meisje hartverscheurend begon te huilen. Het werkte alsof het een signaal was voor een algemene pauze en iedereen kwam tot rust. Al spoedig was Wolf aangewezen als het centrum van het gevecht en hij werd overmeesterd door zestien volwassenen, die hem aan zijn benen de trap aftrokken en als een gewonnen prijsvarken afleverden bij de trap.

Een grote groep bezoekers bleef staan kijken hoe de machteloze Wolf werd vastgebonden met elektriciteitskabel en iedereen was daar zo druk mee, dat niemand enige aandacht over had voor drie jongens die op hun tenen langs de wand van de foyer liepen.

Jan zag het bord 'toiletten' het eerst.

Hij legde een vinger tegen zijn lippen en wees. Snel liepen ze door en nog geen minuut later stonden ze in een volkomen verlaten wc.

'Wassen,' gelaste Jan. 'Wassen en kleren afkloppen.'

Arie gaf geen antwoord, maar duwde zijn verhitte hoofd onder een kraan.

Bob trok zijn shirt uit en sloeg er tegen.

Ze waren minutenlang druk bezig en gedurende al die tijd kwam niemand het toilet binnen. Daar stonden ze zich uitgebreid over te verwonderen toen Arie een idee kreeg.

Hij schrok ervan en zag zich in de spiegel wit worden.

Jan keek hem vol verbazing aan. 'Dikke, wat heb je. Val je flauw of zo.'

Arie schudde nijdig het hoofd. 'Doe niet zo gek. Ik ben geen

jongejuffer. Aan flauwvallen doe ik niet. Ik denk aan iets.'

'Ben je in de drukte een sproet kwijtgeraakt?'

'Een kwartje,' zei Arie kort. 'Ik ga het zoeken, anders wordt mijn vriend Jan kwaad.'

Hij pakte de deurkruk. 'Blijf hier, jullie. Ga op de wc zitten en hou de deur dicht. Ga niet weg. Ik kom terug.'

'Wat...?' zei Jan verbijsterd. 'Waar...?'

Bob gaf hem een duw. 'Laat 'm,' zei hij kortaf. 'Je weet dat dat nijlpaard nooit iets zegt als hij een flitsend idee heeft. Duik in zo'n hok en wacht daar; maar geef me eerst even je kam, want dat haar van mij is een soort geplozen touw.'

'Ik heb geen...'

Bob duwde weer. 'Klets,' snauwde hij. 'Jij hebt altijd een kam. Geef op, modepop, je hoeft niet de enige te zijn die er straks onberispelijk uitziet. Voor zover je er in deze verfomfaaide kleding onberispelijk kunt uitzien, dan altijd.'

Aries hersenen werkten volgens vreemde, onnavolgbare kronkels en dat leidde vaak tot verrassende resultaten. Op het ogenblik waarop hij voor de eerste keer de politiesirenes hoorde, was er onder zijn schedeldak iets gaan zoemen en toen hij gebukt met het hoofd onder een straal water stond, was het net of het gezoem overging in het geratel van een printer die een kant-en-klare oplossing voor een probleem uitspuwde.

Arie twijfelde er niet aan of de politie zou het gebouw hermetisch afgrendelen. Ook de achterkant zou worden bewaakt en zeker de zijkant bij het sloophuis.

In de bioscoop waren honderden bezoekers en het was onbegonnen werk om iedereen mee te nemen naar het bureau, maar verwacht mocht worden dat personen die opvielen de klos zouden zijn. De bouwvakkers bij het huis hadden Arie en zijn vrienden zien lopen, evenals de broers Ebens en de twee huurlingen van miljonair Metzger. De jongens hadden niets anders gedaan dan om hulp roepen, maar de volwassenen waren gaan vechten. De opzichter zou Wolf en Reinie kunnen aanwijzen en iedere bouwvakker wist zonder enige twijfel onderhand dat Heinz een pistool had afgevuurd.

Dat pistool zat nu in de zak van Bob Evers en Arie kende zijn vriend goed genoeg om te weten dat die er niet over piekerde om het wapen achter te laten.

Het was dus zaak om zijn vrienden naar buiten te loodsen en dat kon alleen maar... met een kaartje.

Wie een film wil zien, pleegt daarvoor een kaartje aan te schaffen. De meeste bezoekers bewaren hun plaatsbewijs en een goede methode om de bioscoopgangers te schiften van de vechtersbazen was natuurlijk om iedereen die het pand wilde verlaten even naar dat bewijs te vragen. Er zouden natuurlijk altijd bezoekers zijn die hun kaartje hadden weggegooid, maar dat aantal was waarschijnlijk te overzien en mogelijk zou het bioscoop personeel bovendien een aantal vaste klanten herkennen.

Arie verwachtte dat ze problemen zouden krijgen als ze zonder afgescheurd kaartje het gebouw probeerden uit te komen en dus ging hij op zoek naar het soort bon, biljet of computeruitdraai dat ze hier pleegden te gebruiken als entreebewijs.

In de foyer, waar de eerste agenten nu binnenstroomden, zag hij een vierkant wit papier waarop de naam van de bioscoop en een zaalnummer stonden. De entreprijs was negen mark, las hij, en dat leek hem heel redelijk voor een middagvoorstelling. Hij stak het biljet in zijn zak en liep een zaal in waar hij nog niet was geweest.

Ook hier had zich een en ander afgespeeld, merkte hij tot zijn verbazing. Blijkbaar was er in elke zaal iets volkomen scheef gegaan en was een groot deel van het aantal bezoekers bij min of meer omvangrijke vechtpartijen betrokken geraakt.

In deze zaal waren twee heren van tegen de vijftig aan de rol geweest met de bouwopzichter. Ze waren na het uitbreken van de paniek in de foyer de zaal ingelopen en hadden geprobeerd de nooduitgang te openen. Die uitgang kwam uit op de tuin achter het sloophuis en was geblokkeerd doordat er balken tegenaan waren gezet. De mannen hadden tegen de deur staan beuken tot ze openzwaide en de balken waren als een waaier op het bouwterrein uiteengevallen. Een

ervan had een bouwvakker geraakt en de opzichter was daar zeer kwaad om geworden.

Hij was naar de mannen gehold en had eerst geslagen en pas daarna iets gevraagd. Aan echt formuleren kwam hij overigens niet meer toe, want een van de mannen sloeg hem zo hard tegen zijn dikke buik, dat hij hijgend naar adem hapte en niets beters wist te doen dan de bouwvakkers opdracht te geven iedereen terug te drijven naar de zaal.

Dat was gebeurd en de bezoekers waren daar uitermate verbolgen over. Ze stonden gezellig te tieren toen Arie bij hen ging staan en ze besteedden helemaal geen aandacht aan hem.

‘Een schandaal,’ zei een man met een opgeblazen gezicht. ‘Een schandaal zeg ik u. Ik ben hier met mijn dochter. Wat moet het kind wel niet denken? Schandaal.’

Aan de instemmende geluiden hoorde Arie dat menigeen het met de man eens was. Hij knikte zelf ook en gaf toe dat het een schandaal was. Terwijl hij meemummelde met de groep hield hij uit de ooghoeken de bezoekers in de gaten. Hij zag twee meisjes die een eindje weglieden en in een hoek bleven staan. Ze hadden blijkbaar genoeg van het geklaag en gezeur en ze begonnen een luid gesprek over oogschaduw.

Langzaam en achteloos rondkijkend liep Arie op hen toe.

Toen hij vlakbij was, knikte hij vriendelijk en nadat een van de meisjes hem even glimlachend had aangekeken, vroeg hij: ‘Hebben jullie kaartjes?’

Het meisje keek hem verbaasd aan. ‘Allicht.’

‘Wil je ze verkopen?’

‘Waarom? Ze zijn niets meer waard, hoor. Of denk je dat je ze kunt inruilen voor vrijkaartjes of zo. Nou, vergeet het maar.’

Arie probeerde verlegen te kijken. ‘Dat niet, maar eh... Weet je, een vriend van me heeft wat ruzie staan maken en hij is bang dat de politie hem meeneemt.’

‘Was hij een van de vechtersbazen?’ vroeg het meisje geschrokken.

Arie opende zijn blauwe ogen zover als hij kon en keek haar recht aan. ‘Dat niet, nee, dat zeker niet. Maar eh, in het ge-

drang, je weet wel. En vanavond zouden we op vakantie gaan naar Spanje en als de politie ons vasthoudt, dan eh...'

Het meisje keek lachend naar haar vriendin. 'Ik snap het. Hij heeft zijn kaartje weggegooid en is bang dat zijn vakantie erbij inschiet.'

'Precies,' zei Arie met een ontwapenende glimlach. 'En mijn vakantie ook, zie je. En nou dacht ik ...'

'Nou dacht je: kom, ik koop een paar biljetten, dan kan ik langs de politie.'

Arie haalde diep adem. Dat is een bar slimme meid, dacht hij.

'Precies,' gaf hij toe. 'We willen het vliegtuig niet missen.' Hij stak een hand in een broekzak en pakte een stel bankbiljetten.

'Hoeveel vraag je?'

De meisjes overlegden zacht mompelend en werden het snel eens.

'Hier,' zei de ene. 'Hier heb je onze kaartjes. Laat het geld maar zitten.'

'En jullie dan? Hoe komen jullie buiten?'

Ze begonnen te lachen. 'Laat ons maar lopen hoor. Zien wij eruit of we knokpartijen beginnen?'

'Dat niet,' gaf Arie toe. Hij pakte de biljetten en maakte een kleine buiging, daarmee nieuw gelach ontlokkend. 'Dank je,' zei hij, terwijl hij achteruit schoof. 'Dank jullie wel.'

Twee minuten later stond hij in het toilet waar hij Jan en Bob had achtergelaten.

Toen ze in de foyer kwamen, bleek daar intussen een en ander veranderd. De politie had de uitgang geblokkeerd en stond, samen met de bedrijfsleider, de bezoekers te bekijken. In alle zalen waren bovendien ploegjes agenten bezig de rust te herstellen en herrieschoppers te scheiden van de film liefhebbers, die klagend bijeen stonden en mopperden over de veel te lange pauze.

Na een paar minuten ontstond echter nog een geheel ander patroon. Er waren bezoekers die zo snel mogelijk naar buiten wilden, maar er waren er ook die na het schot naar buiten waren gesneld, maar die nu terug wilden om te klagen. Ze wilden bovendien hun entreegeld terug en ze begonnen

op te duwen tegen degenen die de politiefuik waren gepasseerd en zo snel mogelijk de bioscoop uit wilden.

Er ontstond een geheel nieuw soort gebakkelei bij de dubbele klapdeuren en dat bleef zo tot een van die deuren bijna uit zijn scharnieren werd gedrukt. Op dat ogenblik greep een inspecteur in. Hij blies op een fluitje en gelastte zes agenten om ruim baan te maken bij de deur en daarna iedereen die naar binnen wilde in een van de zalen te laten. Dat kon pas nadat die zaal was ontruimd en ook dat vroeg tijd.

Jan, Bob en Arie stonden allang in de hoek van de foyer toe te kijken alvorens iedereen die buiten stond binnen was en de eerste bezoekers die naar huis wilden de bios uit waren.

Jan keek Arie dankbaar aan. 'Ze controleren inderdaad de kaartjes,' zei hij.

Arie knikte. 'Allicht, want anders krijgen ze straks weer een nieuwe stoot mensen die naar binnen willen. Het wordt toch al een heel gedoe, want reken maar dat er jongelui naar binnen zijn gelopen die nooit een kaartje hebben gehad. Dat moet eerst uitgezocht worden en dat kan lang duren.'

Bob keek naar de drukte bij de uitgang. 'Ik sta te wachten tot iemand eist dat de films gewoon verder worden vertoond. Ik snap niet waarom dat niet al is gebeurd.'

'Doen ze niet,' zei Jan op stellige toon. 'De politie gaat de bios ontruimen, let maar op.'

'Maar dat gaat een smak geld kosten, joh. Iedereen wil straks zijn geld terug.'

'Daarom kijkt die bedrijfsleider ook zo chagrijnig. Alleen als de politie ontdekt wie de daders van dit tumult zijn, kan de directie gaan denken aan een eis tot schadevergoeding.'

'Nou, Wolf hebben ze alvast.'

Jan glunderde. 'Maar aan hem hebben ze niets. Als ie verstandig is, dan zegt hij dat een gek met een pistool achter hem aanzat en dat hij voor zijn leven heeft moeten rennen. Bewijs maar eens dat het niet zo is. Op z'n best zit hij 24 uur in een cel. Wie kan hem wat maken?'

Arie keek geschrokken. 'Lieve grootje. Dus je hebt kans dat hij morgen weer naar ons op zoek gaat?'

'Grote kans, ja. En die lui van Metzger ook. Zelfs als de poli-

tie ze pakt, dan nog valt er niet zo heel veel met ze te beginnen, want die kleine heeft geen pistool meer.'

'Er zijn toch arbeiders die hem hebben zien schieten?'

'Ik help het je hopen. En ik hoop ook dat de politie bezoekers vindt die ze aanwijst, anders lopen ze over een half uur op straat.'

Bob deed een stap naar voren. 'Tegen die tijd moeten we wel weg zijn. Ik heb nog steeds dat,' hij stak een wijsvinger naar voren en maakte korte bewegingen, 'dat pief-paf-poef-geval en dat moet in veiligheid.'

Arie keek naar de entree. 'Gelijk heb je. Jan, ga vooruit, samen met Bob. Jij doet het woord. Je laat twee kaartjes zien en je vraagt geen geld terug.' Hij haalde diep adem toen hij zag dat Jan wilde protesteren. 'Jan, ga niet zeuren. Doe wat ik zeg. Als dit fout loopt, dan zitten wij straks vast in plaats van Wolf en Reinie. Maak dat je buiten komt en wacht op mij.'

'Wat ben jij van plan, dikke?'

'Niets. Maar ik loop meer in de gaten met dat rode haar van me dan jullie en ik wil niet dat ze me samen met jullie zien. Ik bluf me wel naar buiten. Schiet nu op, want als de politie straks alles en iedereen geheel onder controle heeft, dan wordt het moeilijker om weg te komen dan nu de situatie nog chaotisch is.'

Een kwartier later stonden ze tussen de belangstellenden op het plein voor de bioscoop te kijken naar de mensen die naar buiten kwamen. De meesten keken kwaad, maar er waren er ook met een opgewonden kleur, alsof ze zojuist een spannende film hadden meegemaakt waarin ze zelf een rol hadden vervuld.

Nog geen tien minuten later kwamen twee agenten het plein oplopen met een geboeide man tussen zich in.

'Dat is Reinie,' zei Bob.

'En daar komen de twee mannen van Metzger. Zo te zien heeft de politie knap werk geleverd.'

Jan rekte zich uit en knipperde tegen de zon, die tussen twee gebouwen door in zijn gezicht scheen.

'Nu de rellen voorbij zijn, voel ik pas hoe moe ik ben, weet je dat?'

Bob keek hem aan. 'Ik rol bijna om. Als ik niet oppas, dan val ik staande in slaap.'

‘We moeten naar het pension,’ verklaarde Arie. ‘De dag is nog lang, maar ik heb er genoeg van. Mijn benen trillen en het is net of die bioscoop een beetje beweegt.’

Jan keek zuinig. ‘Er valt nog veel te doen. Er zijn auto’s zoek en een fiets en...’

‘Een hoed,’ vulde Bob aan. ‘Zeur nou niet. Er komt een einde aan ons uithoudingsvermogen. We moeten achter de motorblokken aan en dat lukt niet als we omvallen van de slaap. We zijn al bijna 36 uur vrijwel onafgebroken in touw, denk je daar even aan?’

Arie keek grimmig naar Jan. ‘Waar is dat pension, Jan?’

‘Daarginds. Het is niet ver.’

‘Hoeveel kamers heb je gehuurd?’

‘Een.’

‘Juist ja, en hoeveel bedden staan erin?’

‘De kamer is voor twee personen.’

‘Dan mag jij op het kleedje voor de kachel slapen,’ besliste Arie. ‘Ik strompel naar een van de bedden en laat me erop vallen. Ik ben onder zeil voor het acht uur in de avond is en geen miljonair houdt me tegen. En zeker geen vrekke vriend. We hebben deze ronde glansrijk gewonnen en de meeste tegenstanders zitten voorlopig in de cel, dus we kunnen rustig slapen.’

‘Precies,’ vulde Bob aan. ‘Morgen gaan we op nieuwe ogen slaan, maar eerst gaan we een half etmaal als domme blokken mens op een matras liggen.’

Jan opende tweemaal zijn mond als een vis die op het droge ligt, sloot toen zijn kaken met een klap en wees in de richting van de Wielandstrasze.

Wankelend liepen ze naar pension Klara.

De verdere avonturen van Jan, Bob en Arie
in hun speurtocht naar de motorblokken leest u in

DE STRIPMAN VAN SLUBICE

ISBN 90 6056 552 5

(verschijnt september 1995)

In deze serie verschenen:

- 1 Avonturen in de Stille Zuidzee
- 2 Drie jongens op een onbewoond eiland
- 3 De strijd om het goudschip
- 4 Een overval in de lucht
- 5 De jacht op het koperen kanon
- 6 Sensatie op een Engelse vrachtboot
- 7 Tumult in een toeristenhotel
- 8 Drie jongens als circusdetective
- 9 Een dollarjacht in een D-trein
- 10 Een speurtocht door Noord-Afrika
- 11 Drie jongens en een caravan
- 12 Kabaal om een varkensleren koffer
- 13 Een motorboot voor een drijvend flesje
- 14 Een kloppjacht op een kapitein
- 15 Een radarboot als zilvervloot
- 16 Nummer negen seint New York
- 17 Een meesterstunt in Mexico
- 18 Trammelant op Trinidad
- 19 Vreemd krakeel in Californië
- 20 Lotgevallen rond een locomotief
- 21 Pyjama-rel in Panama
- 22 Vreemd gespuis in een warenhuis
- 23 Wilde sport om een nummerbord
- 24 Hoog spel in Hong Kong
- 25 Een vliegtuigsmokkel met verrassingen
- 26 Stampij om een schuifrompet
- 27 Kunstgrepen met kunstschatten
- 28 Bombarie om een bunker
- 29 Ali Roos als Arie Baba
- 30 Heibel in Honolulu
- 31 Arie Roos wordt geheim agent
- 32 Cnall-effecten in Casablanca
- 33 Een zeegevecht met watervrees
- 34 Bob Evers belegert Fort B
- 35 Arie Roos als ruilmatroos
- 36 Kloppartijen in een koelhuis
- 37 Superslag in een supermarkt
- 38 Een festival vol verwickelingen
- 39 Bouwbonje om een staalskelet
- 40 Schermutselingen bij een zandafgraving
- 41 Bakkeleien in een Berlijnse bios

Het Bob Evers Genootschap

Het Bob Evers Genootschap is op 6 december 1972 in café “De oude Wester” te Amsterdam opgericht, ter meerdere glorie van de schrijver Willy van der Heide en de roemruchte Bob Evers-serie. Het bestuur wordt gevormd door enkele prominente Nederlanders. Men kan slechts onder voorwaarden en op verzoek van het bestuur toetreden als lid van het Genootschap.

De eerste officiële daad van de bestuursleden was het op een regenachtige dag in december 1972 begraven van een koker op de plaats waar eertijds het Noord-Zuidhollands koffiehuis stond, in welk etablissement de drie hoofdpersonen van de serie herhaaldelijk overleg pleegden.

Inhoud van de koker: de statuten van het Genootschap en enkele stukken van grote immateriële waarde die bestemd zijn voor het nageslacht.

Als het lijkt dat het Bob Evers Genootschap in brede kring weinig bekendheid geniet, dan komt dat doordat dit Genootschap altoos in het geheim heeft geopereerd en zich nooit op de voorgrond heeft willen dringen.

Zoals een van de bestuursleden onlangs zo treffend opmerkte: het Bob Evers Genootschap is meer een dierbaar gedachtengoed dan een instituut.

Of zoals de voorzitter laatst nog aan een verslaggever van Het Parool toevertrouwde: we komen minstens één keer in de tien jaar bijeen, maar we blijven alert!

Sinds 1993 wordt door twee leden van het Bob Evers Genootschap de Bob Evers Nieuwsbrief uitgegeven.

De Nieuwsbrief, die twee maal per jaar verschijnt, schenkt aandacht aan Willy van der Heide en al zijn boeken, en aan Peter de Zwaan die Van der Heide is opgevolgd als auteur van de Bob Evers-serie. Daarnaast bevat de Nieuwsbrief bijdragen van lezers, een column, en een advertentie- en vragenrubriek. Voor toezending is het adres: Redactie Bob Evers Nieuwsbrief, Grondmolen 20, 3352 CA Papendrecht.

Bakkeleien in een Berlijnse bios

Na de schermutselingen bij de zandafgraving waarin twee grote Duitse broers auto's zonder motorblokken dumpen, storten Jan, Bob en Arie zich in een avontuur dat een aaneenschakeling van misverstanden, speurtochten en botsingen wordt.

Arie belandt in een stad bij de Poolse grens en ontdekt de naam van een chauffeur en Bob steelt papieren met telefoonnummers uit een pickup-truck.

Jan krijgt het aan de stok met miljonair Metzger, die hem in een boze bui een complete Saab 96L schenkt, maar de auto spoedig teruggeeft. Als Jan daar niet over piekert, moeten de drie vrienden strijd leveren op twee fronten: bij het huis van Metzger en bij een vestiging van het transportbedrijf Siegler. De finale ontwikkelt zich in een volkomen verlaten Biergarten in het centrum van Berlijn en in een bioscoop waar in zes zalen gevechten uitbreken en een assistent van Metzger om zich heen schiet.

ISBN 90-6056-520-7

9 789060 565209

NUGI 220

Uitgeverij De Eekhoorn